

Euroopa Liidu Teataja

L 105

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

54. aastakäik

21. aprill 2011

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 395/2011, 20. aprill 2011, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril	1
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 396/2011, 20. aprill 2011, millega kinnitatakse kodulinnuliha- ja munasektorite ning ovoalbumiini tüüpilised hinnad ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1484/95	3
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 397/2011, 20. aprill 2011, millega jäetakse määramata müügi miinimumhind määrusega (EL) nr 447/2010 lõssipulbri müügiks avatud hankemenetluse raames toimivas 20. pakkumisvoorus	5
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 398/2011, 20. aprill 2011, millega kehtestatakse munade eksporditoetused	6
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 399/2011, 20. aprill 2011, millega määratakse kindlaks eksporditoetused sealihasektoris	8
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 400/2011, 20. aprill 2011, millega määratakse kindlaks piima ja piimatoodete eksporditoetused	10
Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 401/2011, 20. aprill 2011, millega kehtestatakse asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate munade ja munarebude suhtes kohaldatavad toetusemäärad	14

Hind: 4 EUR

(Jätkub pöördel)

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 402/2011, 20. aprill 2011, millega kehtestatakse asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditava piima ja piimasaaduste suhtes kohaldatavad toetusemäärad	16
--	----

DIREKTIIVID

★ Komisjoni rakendusdirektiiv 2011/52/EL, 20. aprill 2011, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ, et lisada toimeainete hulka karboksiin, ja muudetakse komisjoni otsust 2008/934/EÜ ⁽¹⁾	19
★ Komisjoni rakendusdirektiiv 2011/53/EL, 20. aprill 2011, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ, et lisada toimeainete hulka dasomet, ja muudetakse komisjoni otsust 2008/934/EÜ ⁽¹⁾	24
★ Komisjoni rakendusdirektiiv 2011/54/EL, 20. aprill 2011, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ, et lisada toimeainete hulka metaldehüüd, ning muudetakse komisjoni otsust 2008/934/EÜ ⁽¹⁾	28

IV EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt enne 1. detsembrit 2009 vastu võetud aktid

★ EFTA järelevalveameti otsus nr 788/08/COL, 17. detsember 2008, millega kuuekümne seitsmendat korda muudetakse riigiabi menetlus- ja sisulisi eeskirju, muutes peatükke, milles käsitletakse viite- ja diskontomäärasid ning garantiina antavat riigiabi ning lisades peatükid ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmise ning kinematograafia- ja muudele audiovisuaalteostele ning raudtee-ettevõtjatele riigiabi andmise kohta	32
---	----

Parandused

★ Komisjoni 3. märtsi 2011. aasta määruse (EL) nr 222/2011 (millega kehtestatakse erimeetmed seoses kvoodivälise suhkru ja isoglükoosi Euroopa Liidu turule toomisega turustusaastal 2010/2011, kohaldades vähendatud kvoodiületamise tasu) parandus (ELT L 60, 5.3.2011)	79
★ Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta otsuse 2011/106/ÜVJP (millega kohandatakse otsuses 2002/148/EÜ, millega lõpetatakse AKV-EÜ partnerluslepingu artikli 96 kohased konsultatsioonid Zimbabwega, sätestatud meetmeid ja pikendatakse nende kohaldamisega) parandus (ELT L 43, 17.2.2011)	79

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 395/2011,

20. aprill 2011,

millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) ⁽¹⁾,võttes arvesse komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris, ⁽²⁾ eriti selle artikli 138 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

Määruses (EÜ) nr 1580/2007 on sätestatud vastavalt mitme-poolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vooru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kindlad impordiväärtused kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XV lisa A osas osutatud toodete ja ajavahemike puhul,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks määruse (EÜ) nr 1580/2007 artikliga 138 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

*Komisjoni nimel
presidendi eest*

põllumajanduse ja maaelu arenduse peadirektor

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.⁽²⁾ ELT L 350, 31.12.2007, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(EUR/100 kg)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	JO	78,3
	MA	58,3
	TN	120,5
	TR	95,6
	ZZ	88,2
0707 00 05	AL	52,2
	TR	141,4
	ZZ	96,8
0709 90 70	MA	82,8
	TR	88,0
	ZA	13,0
	ZZ	61,3
0805 10 20	BR	65,7
	EG	53,3
	IL	61,7
	MA	47,7
	TN	49,5
	TR	73,4
	ZZ	58,6
0805 50 10	TR	47,4
	ZZ	47,4
0808 10 80	AR	77,8
	BR	73,5
	CA	98,2
	CL	81,8
	CN	108,3
	MK	47,7
	NZ	115,8
	US	111,9
	UY	65,4
	ZA	84,3
0808 20 50	ZZ	86,5
	AR	84,7
	CL	102,1
	CN	60,8
	ZA	88,2
	ZZ	84,0

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 1833/2006 (ELT L 354, 14.12.2006, lk 19). Kood „ZZ” tähistab „muud päritolu”.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 396/2011,**20. aprill 2011,****millega kinnitatakse kodulinnuliha- ja munasektorite ning ovoalbumiini tüüpilised hinnad ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1484/95**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 143,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 614/2009 ovoalbumiini ja laktalbumiini ⁽²⁾ ühise kaubandussüsteemi kohta, eriti selle artikli 3 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määruks (EÜ) nr 1484/95 ⁽³⁾ on sätestatud täiendava imporditollimaksu süsteemi rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ning on kinnitatud kodulinnuliha- ja munasektorite ning ovoalbumiini tüüpilised hinnad.
- (2) Kodulinnuliha- ja munasektorites ning ovoalbumiini impordihindade määramise aluseks oleva teabe korrapä-

rase kontrollimise tulemusel tuleks muuta teatavate toodete tüüpilisi impordihindu, võttes arvesse päritolule vastavaid hinnaerinevusi. Seepärast tuleks tüüpilised hinnad avaldada.

(3) Turuolukorda arvesse võttes tuleks seda muudatust kohaldada võimalikult kiiresti.

(4) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1484/95 I lisa asendatakse käesoleva määruse lisaga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel
presidendi eest

põllumajanduse ja maaelu arenduse peadirektor

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 181, 14.7.2009, lk 8.

⁽³⁾ ELT L 145, 29.6.1995, lk 47.

LISA

komisjoni 20. aprilli 2011. aasta määrusele, millega kinnitatakse kodulinnuliha- ja munasektorite ning ovoalbumiini tüüpilised hinnad ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1484/95

„I LISA

CN-kood	Toote kirjeldus	Tüüpiline hind (EUR/100 kg)	Artikli 3 lõikes 3 osutatud tagatis (EUR/100 kg)	Päritolu ⁽¹⁾
0207 12 10	Nn 70 % kanarümbad, külmutatud	140,8	0	AR
0207 12 90	Nn 65 % kanarümbad, külmutatud	146,8	0	BR
		133,5	0	AR
0207 14 10	Kanade kondita jaotustükid, külmutatud	224,7	23	BR
		246,1	16	AR
		312,4	0	CL
0207 27 10	Kalkuni kondita jaotustükid, külmutatud	310,3	0	BR
0408 91 80	Kooreta linnunad, kuivatatud	337,0	0	AR
1602 32 11	Kuumtöötlemata valmistised kanast	287,3	0	BR
3502 11 90	Munaalbumiin, kuivatatud	602,6	0	AR

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni määrmuses (EÜ) nr 1833/2006 (ELT L 354, 14.12.2006, lk 19). Kood „ZZ” tähistab „muud päritolu”.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 397/2011,**20. aprill 2011,****millega jäetakse määramata müügi miinimumhind määrusega (EL) nr 447/2010 lõssipulbri müügiks
avatud hankemenetluse raames toimuv 20. pakkumisvoorus**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus),⁽¹⁾ eriti selle artikli 43 punkti j koostoimes artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrusega (EL) nr 447/2010⁽²⁾ on avatud lõssipulbri müük hankemenetluse teel vastavalt komisjoni 11. detsembri 2009. aasta määruses (EL) nr 1272/2009 (millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses põllumajandustoodete kokkuostu ja müügiga riikliku sekkumise puhul)⁽³⁾ sätestatud tingimustele.
- (2) Pakkumisvoorude raames saadud pakkumusi arvesse võttes peaks komisjon vastavalt määruse (EL) nr

1272/2009 artikli 46 lõikele 1 määrama müügi miinimumhinna või otsustama jätta see määramata.

- (3) 20. pakkumisvoorus saadud pakkumusi arvesse võttes tuleks müügi miinimumhind jätta määramata.
- (4) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Selliste pakkumuste puhul, mis on saabunud määrusega (EL) nr 447/2010 avatud hankemenetluse raames toimuv 20. pakkumisvoorus, mis käsitleb lõssipulbri müüki ja mille pakkumuste esitamise tähtaeg lõppes 19. aprillil 2011, jäetakse lõssipulbri müügi miinimumhind määramata.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel
presidendi eest

põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor
José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 126, 22.5.2010, lk 19.

⁽³⁾ ELT L 349, 29.12.2009, lk 1.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 398/2011,**20. aprill 2011,****millega kehtestatakse munade eksporditoetused**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus),⁽¹⁾ eriti selle artikli 164 lõiget 2 ja artiklit 170 koostoimes artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõikes 1 on sätestatud, et kõnealuse määruse I lisa XIX osas loetletud toodete maailmaturul kehtivate hindade ja ELi turul kehtivate hindade vahe võib katta eksporditoetusega.
- (2) Arvestades praegust munaturu olukorda tuleks seepärast kindlaks määrata eksporditoetused kooskõlas määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklites 162, 163, 164, 167 ja 169 sätestatud eeskirjade ja teatavate kriteeriumidega.
- (3) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 164 lõikes 1 on sätestatud, et toetus võib erineda vastavalt sihtkohale, kui olukord maailmaturul, konkreetsed nõuded teatavatel turgudel või asutamislepingu artikli 300 kohaselt sõlmitud lepingutest tulenevad kohustused seda tingivad.
- (4) Toetust tuleks anda ainult nendele toodetele, mille puhul on lubatud vaba liikumine ELis ja mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 852/2004 (toiduainete hügieeni kohta)⁽²⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 853/2004 (millega sätestatakse loomset

päritolu toidu hügieeni erieeskirjad)⁽³⁾ nõuetele ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 XIV lisa punktis A toodud märgistusnõuetele.

- (5) Praegu kohaldatavad toetused on kehtestatud komisjoni määrusega (EL) nr 45/2011⁽⁴⁾. Kuna kehtestada tuleks uued toetused, tuleks kõnealune määrus seepärast kehtetuks tunnistada.
- (6) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikliga 164 ettenähtud eksporditoetusi antakse käesoleva määruse lisas sätestatud toodetele ja kogustele vastavalt käesoleva artikli lõikega 2 ettenähtud tingimustele.

2. Lõike 1 kohaselt toetuse saamise tingimustele vastavad tooted peavad vastama määruste (EÜ) nr 852/2004 ja (EÜ) nr 853/2004 asjakohastele nõuetele, eelkõige seoses heakskiidetud ettevõtetes ettevalmistamise ning määruse (EÜ) nr 853/2004 II lisa I jaoga ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 XIV lisa punktiga A ettenähtud märgistusnõuetele vastavusega.

Artikkel 2

Määrus (EL) nr 45/2011 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

*Komisjoni nimel
presidendi eest**põllumajanduse ja maaelu arenduse peadirektor
José Manuel SILVA RODRÍGUEZ*⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.⁽²⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1.⁽³⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.⁽⁴⁾ ELT L 18, 21.1.2011, lk 14.

LISA

Munasektori eksporditoetused alates 21. aprillist 2011

Tootekood	Sihtkoht	Mõõtühik	Toetuse suurus
0407 00 11 9000	A02	eurot/100 tükki	0,39
0407 00 19 9000	A02	eurot/100 tükki	0,20
0407 00 30 9000	E09	eurot/100 kg	0,00
	E10	eurot/100 kg	22,00
	E19	eurot/100 kg	0,00
0408 11 80 9100	A03	eurot/100 kg	84,72
0408 19 81 9100	A03	eurot/100 kg	42,53
0408 19 89 9100	A03	eurot/100 kg	42,53
0408 91 80 9100	A03	eurot/100 kg	53,67
0408 99 80 9100	A03	eurot/100 kg	9,00

NB! Tootekoodid ja A-rea sihtkohakoodid on sätestatud komisjoni määruses (EMÜ) nr 3846/87 (EÜT L 366, 24.12.1987, lk 1).

Muud sihtkohad on määratletud järgmiselt:

E09: Kuveit, Bahrein, Omaan, Katar, Araabia Ühendemiraadid, Jeemen, Hongkongi erihalduspiirkond, Venemaa, Türgi.

E10: Lõuna-Korea, Jaapan, Malaisia, Tai, Taiwan, Filipiinid.

E19: Kõik sihtkohad, v.a Šveits ja rühmad E09, E10.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 399/2011,**20. aprill 2011,****millega määratakse kindlaks eksporditoetused sealihasektoris**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus),⁽¹⁾ eriti selle artikli 164 lõiget 2 ja artiklit 170 koostoimes artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõikes 1 on sätestatud, et kõnealuse määruse I lisa XVII osas loetletud toodete maailmaturul kehtivate hindade ja ELi turul kehtivate hindade vahe võib katta eksporditoetusega.
- (2) Arvestades praegust sealihaturu olukorda oleks oluline kehtestada eksporditoetused määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklitega 162, 163, 164, 167 ja 169 ettenähtud eeskirjade ja nõuete kohaselt.
- (3) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 164 lõike 1 kohaselt võivad eksporditoetused erineda vastavalt sihtkohale, eriti kui olukord maailmaturul, konkreetsed nõuded teatavatel turgudel või asutamislepingu artikli 300 kohaselt sõlmitud lepingutest tulenevad kohustused seda tingivad.
- (4) Toetust tuleks anda ainult nendele toodetele, mille puhul on lubatud vaba liikumine ELis ja mis kannavad tervise-märki vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 853/2004 (millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad)⁽²⁾ artikli 5 lõike 1 punktile a. Kõnealused tooted peavad

ühitlasi vastama nõuetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks⁽⁴⁾.

- (5) Praegu kohaldatavad toetused on kehtestatud komisjoni määrusega (EL) nr 46/2011⁽⁵⁾. Kuna kehtestada tuleks uued toetused, tuleks kõnealune määrus seepärast kehtetuks tunnistada.
- (6) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikliga 164 ettenähtud eksporditoetusi antakse käesoleva määruse lisas osutatud toodetele käesoleva määruse lisas kindlaksmääratud toetussumma ulatuses, kui tooted vastavad käesoleva artikli lõikega 2 ettenähtud tingimusele.

2. Lõike 1 kohaselt toetuse saamise tingimustele vastavad tooted peavad vastama määruste (EÜ) nr 852/2004 ja (EÜ) nr 853/2004 asjakohastele nõuetele, eelkõige olema valmistatud heakskiidetud ettevõttes ja vastama määruse (EÜ) nr 854/2004 I lisa I jao III peatükiga ettenähtud tervisemärgi nõuetele.

Artikkel 2

Määrus (EL) nr 46/2011 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

*Komisjoni nimel
presidendi eest**põllumajanduse ja maaelu arenduse peadirektor*

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.⁽²⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.⁽³⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 1.⁽⁴⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 206.⁽⁵⁾ ELT L 18, 21.1.2011, lk 16.

LISA

Sealihasektori eksporditoetused alates 21. aprillist 2011

Tootekood	Sihtkoht	Mõõtühik	Toetus
0210 11 31 9110	A00	EUR/100 kg	54,20
0210 11 31 9910	A00	EUR/100 kg	54,20
0210 19 81 9100	A00	EUR/100 kg	54,20
0210 19 81 9300	A00	EUR/100 kg	54,20
1601 00 91 9120	A00	EUR/100 kg	19,50
1601 00 99 9110	A00	EUR/100 kg	15,20
1602 41 10 9110	A00	EUR/100 kg	29,00
1602 41 10 9130	A00	EUR/100 kg	17,10
1602 42 10 9110	A00	EUR/100 kg	22,80
1602 42 10 9130	A00	EUR/100 kg	17,10
1602 49 19 9130	A00	EUR/100 kg	17,10

NB: Tootekoodid ja A-rea sihtkohakoodid on sätestatud komisjoni määruses (EMÜ) nr 3846/87 (EÜT L 366, 24.12.1987, lk 1).

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 400/2011,**20. aprill 2011,****millega määratakse kindlaks piima ja piimatoodete eksporditoetused**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 164 lõiget 2 ja artiklit 170 koostoimes artikliga 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõikes 1 on sätestatud, et kõnealuse määruse I lisa XVI osas loetletud toodete maailmaturul kehtivate hindade ja ELi turul kehtivate hindade vahe võib katta eksporditoetusega.
- (2) Arvestades piima- ja piimatooteturu praegust olukorda, tuleks eksporditoetused kindlaks määrata kooskõlas määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklites 162, 163, 164, 167 ja 169 sätestatud eeskirjade ja teatavate kriteeriumidega.
- (3) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 164 lõikes 1 on sätestatud, et toetus võib erineda vastavalt sihtkohale, kui olukord maailmaturul, konkreetsed nõuded teatavatel turgudel või asutamislepingu artikli 300 kohaselt sõlmitud lepingutest tulenevad kohustused seda tingivad.

(4) Toetust tuleks anda ainult nendele toodetele, mis vastavad komisjoni 27. novembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1187/2009 (millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 rakendamise üksikasjalikud erieeskirjad piima ja piimatoodete ekspordilitsentside ja -toetuste kohta) ⁽²⁾ nõuetele.

(5) Praegu kohaldatavad toetused on kehtestatud komisjoni määrusega (EL) nr 44/2011 ⁽³⁾. Kuna kehtestada tuleks uued toetused, tuleks kõnealune määrus seepärast kehtetuks tunnistada.

(6) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklis 164 sätestatud eksporditoetusi antakse käesoleva määruse lisas osutatud toodetele käesoleva määruse lisas kindlaksmääratud toetussumma ulatuses, kui tooted vastavad määruse (EÜ) nr 1187/2009 artiklis 3 sätestatud tingimusele.

Artikkel 2

Määrus (EL) nr 44/2011 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

*Komisjoni nimel
presidendi eest*

põllumajanduse ja maaelu arenduse peadirektor
José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 318, 4.12.2009, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 18, 21.1.2011, lk 10.

LISA

Alates 21. aprillist 2011 piimale ja piimatoodetele kohaldatavad eksporditoetused

Tootekood	Sihtkoht	Mõõdühik	Toetuse summa	Tootekood	Sihtkoht	Mõõdühik	Toetuse summa
0401 30 31 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 29 19 9900	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 31 9400	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 29 99 9100	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 31 9700	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 29 99 9500	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 39 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 91 10 9370	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 39 9400	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 91 30 9300	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 39 9700	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 91 99 9000	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 91 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 99 10 9350	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 99 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0402 99 31 9300	L20	EUR/100 kg	0,00
0401 30 99 9500	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 11 9000	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 10 11 9000	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 13 9200	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 10 19 9000	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 13 9300	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 10 99 9000	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 13 9500	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 11 9200	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 13 9900	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 11 9300	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 33 9400	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 11 9500	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 59 9310	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 11 9900	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 59 9340	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 17 9000	L20	EUR/100 kg	0,00	0403 90 59 9370	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 19 9300	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 21 9120	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 19 9500	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 21 9160	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 19 9900	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 23 9120	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 91 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 23 9130	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 91 9200	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 23 9140	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 91 9350	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 23 9150	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 81 9100	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9200	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 83 9110	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9300	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 83 9130	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9400	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 83 9150	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9500	L20	EUR/100 kg	0,00	0404 90 83 9170	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9600	L20	EUR/100 kg	0,00	0405 10 11 9500	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 21 99 9700	L20	EUR/100 kg	0,00	0405 10 11 9700	L20	EUR/100 kg	0,00
0402 29 15 9200	L20	EUR/100 kg	0,00				
0402 29 15 9300	L20	EUR/100 kg	0,00				
0402 29 15 9500	L20	EUR/100 kg	0,00				
0402 29 19 9300	L20	EUR/100 kg	0,00				
0402 29 19 9500	L20	EUR/100 kg	0,00				

Tootekood	Sihtkoht	Mõõtühik	Toetuse summa	Tootekood	Sihtkoht	Mõõtühik	Toetuse summa
0405 10 19 9500	L20	EUR/100 kg	0,00	0406 30 39 9500	L04	EUR/100 kg	0,00
0405 10 19 9700	L20	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0405 10 30 9100	L20	EUR/100 kg	0,00	0406 30 39 9700	L04	EUR/100 kg	0,00
0405 10 30 9300	L20	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0405 10 30 9700	L20	EUR/100 kg	0,00	0406 30 39 9930	L04	EUR/100 kg	0,00
0405 10 50 9500	L20	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0405 10 50 9700	L20	EUR/100 kg	0,00	0406 30 39 9950	L04	EUR/100 kg	0,00
0405 10 90 9000	L20	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0405 20 90 9500	L20	EUR/100 kg	0,00	0406 40 50 9000	L04	EUR/100 kg	0,00
0405 20 90 9700	L20	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0405 90 10 9000	L20	EUR/100 kg	0,00	0406 40 90 9000	L04	EUR/100 kg	0,00
0405 90 90 9000	L20	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 10 20 9640	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 13 9000	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 10 20 9650	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 15 9100	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 10 20 9830	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 17 9100	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 10 20 9850	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 21 9900	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 20 90 9913	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 23 9900	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 20 90 9915	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 25 9900	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 20 90 9917	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 27 9900	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 20 90 9919	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 29 9100	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 30 31 9730	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 29 9300	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 30 31 9930	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 32 9119	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 30 31 9950	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 35 9190	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
				0406 90 35 9990	L04	EUR/100 kg	0,00
					L40	EUR/100 kg	0,00
				0406 90 37 9000	L04	EUR/100 kg	0,00
					L40	EUR/100 kg	0,00
				0406 90 61 9000	L04	EUR/100 kg	0,00
					L40	EUR/100 kg	0,00

Tootekood	Sihtkoht	Mõõtühik	Toetuse summa	Tootekood	Sihtkoht	Mõõtühik	Toetuse summa
0406 90 63 9100	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 86 9200	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 63 9900	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 86 9400	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 69 9910	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 86 9900	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 73 9900	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9300	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 75 9900	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9400	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 76 9300	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9951	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 76 9400	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9971	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 76 9500	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9973	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 78 9100	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9974	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 78 9300	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9975	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 79 9900	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 87 9979	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 81 9900	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 88 9300	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 85 9930	L04	EUR/100 kg	0,00	0406 90 88 9500	L04	EUR/100 kg	0,00
	L40	EUR/100 kg	0,00		L40	EUR/100 kg	0,00
0406 90 85 9970	L04	EUR/100 kg	0,00				
	L40	EUR/100 kg	0,00				

Sihtkohad on määratletud järgmiselt:

L20: kõik sihtkohad, välja arvatud:

- kolmandad riigid: Andorra, Püha Tool (Vatikani Linnriik), Liechtenstein ja Ameerika Ühendriigid;
- ELi liikmesriikide territooriumid, mis ei ole ühenduse tolliterritooriumi osad: Fääri saared, Gröönimaa, Helgoland, Ceuta, Melilla, Livigno ja Campione d'Italia omavalitsustused, ja need Küprose Vabariigi piirkonnad, mille üle Küprose Vabariigi valitsusel puudub tegelik kontroll;
- Euroopa territooriumid, mille välissuhete eest vastutab liikmesriik, kuid mis ei ole ühenduse tolliterritooriumi osad: Gibraltar;
- komisjoni määruse (EÜ) nr 612/2009 artikli 33 lõike 1, artikli 41 lõike 1 ja artikli 42 lõike 1 kohane eksport (ELT L 186, 17.7.2009, lk 1).

L04: Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo, (*) Serbia, Montenegro ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik.

L40: kõik sihtkohad, välja arvatud:

- kolmandad riigid: L04, Andorra, Island, Liechtenstein, Norra, Šveits, Püha Tool (Vatikani Linnriik), Ameerika Ühendriigid, Horvaatia, Türgi, Austraalia, Kanada, Uus-Meremaa ja Lõuna-Aafrika;
- ELi liikmesriikide territooriumid, mis ei ole ühenduse tolliterritooriumi osad: Fääri saared, Gröönimaa, Helgoland, Ceuta, Melilla, Livigno ja Campione d'Italia omavalitsustused, ja need Küprose Vabariigi piirkonnad, mille üle Küprose Vabariigi valitsusel puudub tegelik kontroll;
- Euroopa territooriumid, mille välissuhete eest vastutab liikmesriik, kuid mis ei ole ühenduse tolliterritooriumi osad: Gibraltar;
- komisjoni määruse (EÜ) nr 612/2009 artikli 33 lõike 1, artikli 41 lõike 1 ja artikli 42 lõike 1 kohane eksport (ELT L 186, 17.7.2009, lk 1).

(*) ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsiooni 1244 alusel.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 401/2011,**20. aprill 2011,****millega kehtestatakse asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate munade ja munarebude suhtes kohaldatavad toetusemäärad**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 164 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 lisas nähakse ette, et määruse (EL) nr 578/2010 I lisas ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa XIX osas loetletud toodete rahvusvahelises kaubanduses ja ühenduses kehtiva hinna vahe võib katta eksporditoetuse abil, kui neid kaupu eksporditakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 XX lisa V osas loetletud kaupadena.
- (2) Komisjoni 29. juuni 2010. aasta määruses (EL) nr 578/2010, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1216/2009 teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandussaaduste ja -toodete eksporditoetuste andmise süsteemi ning nende toetussummade kinnitamise kriteeriumide osas, ⁽²⁾ on sätestatud tooted, mille suhtes tuleks kehtestada toetusmäär, mida kohaldatakse juhul, kui neid tooteid eksporditakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 XX lisa V osas loetletud kaupadena.
- (3) Määruse (EL) nr 578/2010 artikli 14 lõike 1 kohaselt tuleb toetusmäär iga kõnealuse põhisaaduste 100 kg kohta kehtestada ajavahemikuks, mis võrdub ajavahe-

mikuga, mis on ette nähtud toetuste määramiseks samade toodete ekspordimiseks töötlemata kujul.

- (4) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõikes 2 nähakse ette, et kaubas sisalduva toote eksporditoetus ei tohi ületada toetust, mida kohaldatakse nimetatud toote ekspordimise korral edasise töötlemiseta.
- (5) Praegu kohaldatavad toetused on kehtestatud komisjoni määrusega (EL) nr 51/2011 ⁽³⁾. Kuna kehtestada tuleks uued toetused, tuleks kõnealune määrus seepärast kehtetuks tunnistada.
- (6) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 578/2010 I lisas ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa XIX osas loetletud ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 XX lisa V osas loetletud kaupadena eksporditavate põhisaaduste suhtes kohaldatavad toetusmäärad sätestatakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Määrus (EL) nr 51/2011 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel
presidendi eest
ettevõtluse ja tööstuse peadirektor
Heinz ZOUREK

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 171, 6.7.2010, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 18, 21.1.2011, lk 25.

LISA

Asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate munade ja munarebude suhtes alates 21. aprillist 2011 kohaldatavad toetusemäärad

(EUR/100 kg)			
CN-kood	Kirjeldus	Sihtkoht ⁽¹⁾	Toetusemäär
0407 00	Linnumunad (koorega), värsked, konserveeritud või kuumtöödeldud:		
	– kodulindude munad:		
0407 00 30	– – muud:		
	a) CN-koodiga 3502 11 90 või 3502 19 90 ovoalbumiini eksportimisel	02	0,00
		03	22,00
		04	0,00
	b) Muu kauba eksportimisel	01	0,00
0408	Kooreta linnumunad ja munakollased, värsked, kuivatatud, vees või aurus keedetud, külmutatud või muul viisil töödeldud (suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma):		
	– rebud:		
0408 11	– – kuivatatud:		
ex 0408 11 80	– – – inimtoiduks kõlblik:		
	magustamata	01	84,72
0408 19	– – muud:		
	– – – inimtoiduks kõlblik:		
ex 0408 19 81	– – – – vedelal kujul:		
	magustamata	01	42,53
ex 0408 19 89	– – – – külmutatud:		
	magustamata	01	42,53
	– muud:		
0408 91	– – kuivatatud:		
ex 0408 91 80	– – – inimtoiduks kõlblik:		
	magustamata	01	53,67
0408 99	– – muud:		
ex 0408 99 80	– – – inimtoiduks kõlblik:		
	magustamata	01	9,00

⁽¹⁾ Sihtkohad on järgmised:

01 kolmandad riigid. Šveitsi ja Liechtensteini puhul ei kohaldata neid määrasid Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni 22. juuli 1972. aasta lepingu protokoll nr 2 I ja II tabelis loetletud kaupade suhtes;

02 Kuveit, Bahrein, Omaan, Katar, Araabia Ühendemiraadid, Jeemen, Türgi, Hongkongi erihalduspiirkond ja Venemaa;

03 Lõuna-Korea, Jaapan, Malaisia, Tai, Taiwan ja Filipiinid;

04 kõik sihtkohad välja arvatud Šveits ning numbrite 02 ja 03 all toodud sihtkohad.

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr 402/2011,**20. aprill 2011,****millega kehtestatakse asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditava piima ja piimasaaduste suhtes kohaldatavad toetusemäärad**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisähteid (ühise turukorralduse ühtne määrus),⁽¹⁾ eriti selle artikli 164 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõike 1 punktis b nähakse ette, et nimetatud määruse artikli 1 lõike 1 punktis p viidatud ning I lisa XVI osas loetletud toodete rahvusvahelises kaubanduses ja liidus kehtiva hinna vahe võib katta eksporditoetuse abil, kui neid kaupu eksporditakse nimetatud määruse XX lisa IV osas loetletud kaupadena.
- (2) Komisjoni 29. juuni 2010. aasta määruses (EL) nr 578/2010, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1216/2009 seoses teatavate asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate põllumajandussaaduste ja -toodete eksporditoetuste andmise süsteemiga ning nende toetussummade kinnitamise kriteeriumidega,⁽²⁾ on sätestatud tooted, mille suhtes tuleks kehtestada toetusemäär, mida kohaldatakse juhul, kui neid tooteid eksporditakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 XX lisa IV osas loetletud kaupadena.
- (3) Määruse (EL) nr 578/2010 artikli 14 lõike 1 kohaselt tuleb toetusemäär iga kõnealuse põhisaaduste 100 kg kohta kehtestada ajavahemikuks, mis võrdub ajavahemikuga, mis on ette nähtud toetuste määramiseks samade toodete ekspordimiseks töötlemata kujul.
- (4) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 162 lõikes 2 nähakse ette, et kaubas sisalduva toote eksporditoetus ei tohi ületada toetust, mida kohaldatakse nimetatud toote ekspordimise korral edasise töötlemiseta.
- (5) Asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate teatavate piimasaaduste puhul võib kõrgete toetuse-

määrade eelkinnitamine ohtu seada nende toetustega seoses võetud kohustused. Selle ohu ärahoidmiseks on seetõttu vaja võtta tarvitusele asjakohased ettevaatusabinõud, kuid ilma, et see takistaks pikaajaliste lepingute sõlmimist. Abinõu, mis peaks võimaldama neid kaht eesmärki täita, on kehtestada kõnealuste toodete toetuste eelkinnitamiseks toetuse erimäär.

- (6) Määruse (EL) nr 578/2010 artikli 15 lõikes 2 on sätestatud, et toetusemäära kehtestamisel tuleb vajaduse korral arvesse võtta abi või muid samaväärsed toimega meetmeid, mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides vastavalt põllumajandusturgude ühist korraldust käsitlevale määrusele määruse (EL) nr 578/2010 I lisas loetletud põhisaaduste või samalaadsete toodete suhtes.
- (7) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 100 lõikes 1 sätestatakse toetuse maksmine liidus toodetud lõssi puhul, mis on töödeldud kaseiiniks, kui selline piim ja sellest toodetud kaseiin vastavad teatavatele tingimustele.
- (8) Praegu kohaldatavad toetused on kehtestatud komisjoni määrusega (EL) nr 52/2011⁽³⁾. Kuna kehtestada tuleks uued toetused, tuleks kõnealune määrus seepärast kehtetuks tunnistada.
- (9) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 578/2010 I lisas ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 I lisa XVI osas loetletud ning määruse (EÜ) nr 1234/2007 XX lisa IV osas loetletud kaupadena eksporditavate põhisaaduste suhtes kohaldatavad toetusemäärad sätestatakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Määrus (EL) nr 52/2011 tunnistatakse käesolevaga kehtetuks.

⁽¹⁾ ELT L 299, 16.11.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 171, 6.7.2010, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 18, 21.1.2011, lk 27.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub 21. aprillil 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. aprill 2011

*Komisjoni nimel
presidendi eest
ettevõtluse ja tööstuse peadirektor
Heinz ZOUREK*

LISA

Asutamislepingu I lisas loetlemata kaupadena eksporditavate teatavate piimasaaduste suhtes alates 21. aprillist 2011. kohaldatavad toetusemäärad ⁽¹⁾

(EUR/100 kg)

CN-kood	Kirjeldus	Toetusemäär	
		Toetuse eelkinnituse puhul	Muudel juhtudel
ex 0402 10 19	Piim pulbrina, graanulitena või muul tahkel kujul, suhkru- või muu magusainelisandita, rasvasisaldusega kuni 1,5 massiprotsenti (TR 2):		
	a) CN-koodiga 3501 kauba ekspordimisel	—	—
	b) muu kauba ekspordimisel	0,00	0,00
ex 0402 21 19	Piim pulbrina, graanulitena või muul tahkel kujul, suhkru- või muu magusainelisandita, rasvasisaldusega 26 massiprotsenti (TR 3)	0,00	0,00
ex 0405 10	Või, rasvasisaldusega 82 massiprotsenti (TR 6):		
	a) CN-koodiga 2106 90 98 kauba ekspordimisel, mis sisaldab piimarasva vähemalt 40 % massist	0,00	0,00
	b) muu kauba ekspordimisel	0,00	0,00

⁽¹⁾ Käesolevas lisas sätestatud määrasid ei kohaldata ekspordi puhul

- a) kolmandatesse riikidesse: Andorra, Püha Tool (Vatikani Linnriik), Liechtenstein, Ameerika Ühendriigid ning Šveitsi Konföderatsiooni eksporditava kauba suhtes, mis on loetletud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel 22. juulil 1972. aastal sõlmitud lepingu 2. protokolli I ja II tabelis;
- b) ELi liikmesriikide territooriumidele, mis ei ole ühenduse tolliterritooriumi osad: Ceuta, Melilla, Livigno ja Campione d'Italia omavalitsusüksused, Helgoland, Gröönimaa, Fääri saared ja need Küprose Vabariigi piirkonnad, mille üle Küprose Vabariigi valitsusel puudub tegelik kontroll;
- c) Euroopa territooriumidele, mille välissuhete eest liikmesriik on vastutav ja mis ei ole ühenduse tolliterritooriumi osa: Gibraltar;
- d) komisjoni määruse (EÜ) nr 612/2009 artikli 33 lõike 1, artikli 41 lõike 1 ja artikli 42 lõike 1 kohased sihtkohad (ELT L 186, 17.7.2009, lk 1).

DIREKTIIVID

KOMISJONI RAKENDUSDIREKTIIV 2011/52/EL,

20. aprill 2011,

millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ, et lisada toimeainete hulka karboksiin, ja muudetakse komisjoni otsust 2008/934/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määrustes (EÜ) nr 451/2000 ⁽²⁾ ja (EÜ) nr 1490/2002 ⁽³⁾ on sätestatud direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi teise ja kolmanda etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja kehtestatud hindamist vajavate toimeainete loetelu nende toimeainete võimalikuks kandmiseks direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse. Nimetatud loetellu kuulus karboksiin.

(2) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1490/2002 artikliga 11e võttis teavitaja kahe kuu jooksul pärast hindamisaruande kavandi kättesaamist oma toetuse toimeaine kandmise suhtes direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse tagasi. Sellest tulevalt jäeti komisjoni 5. detsembri 2008. aasta otsusega nr 2008/934/EÜ (nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse teatavate toimeainete kandmata jätmise kohta ja neid toimeaineid sisaldavate taimekaitsevahendite lubade tühistamise kohta) ⁽⁴⁾ karboksiin nimetatud lisasse kandmata.

(3) Esialgne teavitaja (edaspidi „taotleja”) esitas direktiivi 91/414/EMÜ artikli 6 lõike 2 alusel uue taotluse, milles ta taotles, et kohaldataks kiirendatud menetlust, mis on sätestatud komisjoni 17. jaanuari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 33/2008 (millega nähakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi kuuluvate, kuid direktiivi I lisasse kandmata toimeainete hindamise tava- ja kiirendatud menetlusega) ⁽⁵⁾ artiklites 14–19.

(4) Taotlus esitati Ühendkuningriigile, kes oli määrusega (EÜ) nr 1490/2002 nimetatud referentliikmesriigiks. Kiirendatud menetluse tähtjast peeti kinni. Toimeaine kirjeldus ja lubatud kasutusviisid on samasugused nagu need, mida käsitleti otsuses 2008/934/EÜ. Taotlus on kooskõlas ka muude määruse (EÜ) nr 33/2008 artiklis 15 sätestatud sisuliste ja menetlusnõuetega.

(5) Ühendkuningriik hindas teavitaja esitatud täiendavaid andmeid ja koostas lisaaruande. Ta edastas selle aruande 4. detsembril 2009 Euroopa Toiduohutusametile (edaspidi „toiduohutusamet”) ja komisjonile. Toiduohutusamet edastas lisaaruande kõigile liikmesriikidele ja taotlejale, et nad saaksid esitada märkusi, ning edastas saadud märkused komisjonile. Määruse (EÜ) nr 33/2008 artikli 20 lõike 1 kohaselt ja komisjoni palvel esitas toiduohutusamet komisjonile oma järeldused karboksiini kohta 11. oktoobril 2010 ⁽⁶⁾. Liikmesriigid ja komisjon vaatasid hindamisaruande projekti, lisaaruande ja toiduohutusameti järeldused toiduahela ja loomatervishoiu alalises komitees läbi ning 11. märtsil 2011 vormistati see komisjoni läbivaatamisaruandena karboksiini kohta.

⁽⁵⁾ ELT L 15, 18.1.2008, lk 5.

⁽⁶⁾ Euroopa Toiduohutusamet: „Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance carboxin” (kokkuvõtte pestitsiidse toimeaine karboksiini ohuanalüüsi hindamisest ekspertide poolt). *EFSA Journal* 2010; 8(10):1857. [lk 65]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1857. Kättesaadav aadressil www.efsa.europa.eu.

⁽¹⁾ EÜT L 230, 19.8.1991, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 55, 29.2.2000, lk 25.

⁽³⁾ EÜT L 224, 21.8.2002, lk 23.

⁽⁴⁾ ELT L 333, 11.12.2008, lk 11.

- (6) Mitmete uuringute põhjal on selgunud, et karboksiini sisaldavad taimekaitsevahendid vastavad üldjoontes direktiivi 91/414/EMÜ artikli 5 lõike 1 punktides a ja b sätestatud nõuetele, eelkõige komisjoni läbivaatamisaruandes uuritud ja üksikasjalikult kirjeldatud kasutusviiside osas. Seetõttu on asjakohane kanda karboksiin I lissasse, et tagada kõigis liikmesriikides seda toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade väljaandmine vastavalt kõnealuse direktiivi sätetele.
- (7) Ilma et see piiraks eelnevat järeldust, on asjakohane koguda lisateavet teatavate küsimuste kohta. Direktiivi 91/414/EMÜ artikli 6 lõikes 1 on sätestatud, et toimeaine kandmine I lissasse võib sõltuda teatud tingimuste täitmisest. Seepärast on asjakohane nõuda, et taotleja esitaks täiendavat kinnitavat teavet seoses järgmisega: kaubanduslikul eesmärgil toodetud tehnilise materjali kirjeldus (sealhulgas asjakohased analüüsiandmed), lisandite olulisus, imetajatele tekitatava mürgistuse ja ökotoksilisuse toimikus kasutatud katsematerjalide võrdlus ja kontroll tehnilise materjali kirjelduse suhtes, pinnases, põhjavees ja pinnavees sisalduva metaboliidi M6 ⁽¹⁾ monitooringu analüüsimeetodid ning põhjavees sisalduva metaboliidi M9 ⁽²⁾ monitooringu analüüsimeetodid, täiendavad väärtused seoses mullas leiduvate metaboliitide P/V-54 ⁽³⁾ ja P/V-55 ⁽⁴⁾ pinnases 50 protsendiliseks hajumiseks nõutud ajaga, külvikorras kasvatatavate kultuuride metabolism, pikaajaline oht seemnetoidulistele lindudele, seemnetoidulistele imetajatele ja taimtoidulistele imetajatele ning mullas leiduvate metaboliitide P/V-54, P/V-55 ja M9 põhjaveele mõjumise tõenäolisuse võimalus, kui karboksiin on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008 ⁽⁵⁾ kohaselt määratletud ainena, mis „arvatavasti põhjustab vähktõbe”.
- (8) Toimeaine I lissasse kandmisele peaks eelnema piisav ajavahemik, et liikmesriigid ja huvitatud isikud saaksid valmistada toimeaine loetellu lisamisest tulenevate uute nõuete täitmiseks.
- (9) Ilma et see piiraks direktiiviga 91/414/EMÜ kindlaksmääratud kohustusi, mis kaasnevad toimeaine kandmisega I lissasse, tuleks pärast toimeaine loetellu lisamist anda liikmesriikidele kuus kuud aega karboksiini sisaldavate taimekaitsevahendite kehtivate kasutuslubade läbivaatamiseks, et tagada direktiivis 91/414/EMÜ, eriti selle artiklis 13 sätestatud nõuete ja I lisa sätestatud tingimuste täitmine. Direktiivi 91/414/EMÜ sätete kohaselt peaksid liikmesriigid vastavalt vajadusele olemasolevaid lube muutma, need asendama või tühistama. Erandina eespool nimetatud tähtajast tuleks ette näha pikem ajavahemik kõiki taimekaitsevahendeid ja kavandatud kasutusviise käsitlevate täielike, III lisa kohaste andmete esitamiseks ja hindamiseks kooskõlas direktiivis 91/414/EMÜ kehtestatud ühtsete põhimõtetega.
- (10) Komisjoni 11. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3600/92 (millega nähakse ette taimekaitsevahendite turuleviimist käsitleva nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad) ⁽⁶⁾ raames hinnatud toimeainete direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse kandmise varasem kogemus on näidanud, et raskusi võib tekkida kehtivate lubade omanike kohustuste tõlgendamise ja andmetele juurdepääsu osas. Raskuste vältimiseks tulevikus on vaja täpsustada liikmesriikide kohustused, eelkõige kohustus kontrollida, et loa omanik on näidanud, et tal on juurdepääs toimikule, mis vastab kõnealuse direktiivi II lisa nõuetele. Selline täpsustamine ei too liikmesriikidele ega loaomanikele kaasa uusi kohustusi võrreldes I lisa muutmiseks seni vastu võetud direktiividega.
- (11) Seega on asjakohane direktiivi 91/414/EMÜ vastavalt muuta.
- (12) Otsuses 2008/934/EÜ on sätestatud, et karboksiini ei kanta nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse ja et seda toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite load tühistatakse 31. detsembriks 2011. Kõnealuse otsuse lisast on vaja välja jätta karboksiini käsitlev rida.
- (13) Seega on asjakohane otsust 2008/934/EÜ vastavalt muuta.
- (14) Käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 91/414/EMÜ I lisa muudetakse käesoleva direktiivi lisa kohaselt.

Artikkel 2

Otsuse 2008/934/EÜ lisast jäetakse välja karboksiini käsitlev rida.

⁽⁶⁾ EÜT L 366, 15.12.1992, lk 10.

⁽¹⁾ 2-[[anilino(okso)atsetüül]sulfanüül]etüül atsetaat.

⁽²⁾ (2RS)-2-hüdroksi-2-metüül-N-fenüül-1,4-oksatiaan-3-karboksamiid 4-oksiid

⁽³⁾ 2-metüül-5,6-dihüdro-1,4-oksatiin-3-karboksamiid 4-oksiid.

⁽⁴⁾ 2-metüül-5,6-dihüdro-1,4-oksatiin-3-karboksamiid 4,4-dioksiid.

⁽⁵⁾ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

Artikkel 3

Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 30. novembriks 2011. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 1. detsembrist 2011.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 4

1. Vajaduse korral muudavad liikmesriigid kooskõlas direktiiviga 91/414/EMÜ toimeainet karboksiini sisaldavate taimekaitsevahendite olemasolevaid lube või tühistavad need 30. novembriks 2011.

Eelkõige kontrollivad nad nimetatud tähtpäevaks, et kõnealuse direktiivi I lisas karboksiini suhtes sätestatud tingimused on täidetud, välja arvatud kõnealust toimeainet käsitleva kande B osas nimetatud tingimused, ning et loa omanikul on kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 13 tingimustega olemas II lisa nõuetele vastav toimik või juurdepääs sellele.

2. Erandina lõikest 1 viivad liikmesriigid iga lubatud taimekaitsevahendi puhul, mis sisaldab karboksiini ainsa toimeainena või ühena mitmest toimeainest, mis kõik on hiljemalt 31. maiks 2011 lisatud direktiivi 91/414/EMÜ I lisa loetelusse, läbi toote uue hindamise direktiivi 91/414/EMÜ III lisa nõuetele vastava toimiku põhjal vastavalt kõnealuse direktiivi VI lisas sätestatud

ühtsetele põhimõtetele, arvestades kõnealuse direktiivi I lisa karboksiini käsitleva kande B osa. Sellest hinnangust lähtudes otsustavad liikmesriigid, kas toode vastab direktiivi 91/414/EMÜ artikli 4 lõike 1 punktides b, c, d ja e sätestatud tingimustele.

Pärast otsustamist liikmesriigid

- a) vajaduse korral muudavad karboksiini ainsa toimeainena sisaldavate toodete kasutusluba või tühistavad selle hiljemalt 31. maiks 2015 või
- b) kui toode sisaldab karboksiini ühena mitmest toimeainest, muudavad vajaduse korral luba või tühistavad selle hiljemalt 31. maiks 2015 või kuupäevaks, mis on ette nähtud loa muutmiseks või tühistamiseks vastavas direktiivis või vastavates direktiivides, millega asjaomane toimeaine või asjaomased toimeained on kantud direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub 1. juunil 2011.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel
president

José Manuel BARROSO

Direktiivi 91/414/EMÜ I lisas oleva tabeli lõppu lisatakse järgmine kanne

Nr	Üldnimetus, tunnuscode	Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu (IUPAC) nimetus	Puhtus (¹)	Jõustumine	Lisamise aegumine	Erisätted
„357	Karboksiin CASi nr: 5234-68-4 CIPACi nr: 273	5,6-dihüdro-2-metüül-1,4-oksatiin-3-karboksaniliid	≥ 970 g/kg	1. juuni 2011	31. mai 2021	A OSA Lubatakse kasutada ainult fungitsiidina seemnete töötlemisel. Liikmesriigid tagavad, et loa andmisel on tagatud seemnete katmine ainult kutselistes seemnetöötlusrajatistes ning et neis rajatistes rakendatakse parimaid olemasolevaid meetodeid, et vältida tolmutõrjude tekkimist ladustamisel, transportimisel ja kasutamisel. B OSA VI lisa ühtsete põhimõtete rakendamisel võetakse arvesse 11. märtsil 2011 toiduahela ja loomatervishoiu alalises komitees karboksiini kohta koostatud läbivaatamisaruande järeldusi, eelkõige selle I ja II liidet. Üldhindamisel peavad liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu a) käitajate ohutusele; b) põhjavee kaitsele, kui toimeainet kasutatakse tundlike mullastiku- ja/või kliimatingimustega piirkonnas; c) lindudele ja imetajatele avalduvatele ohtudele. Vajaduse korral sisaldavad kasutustingimused riskide vähendamise meetmeid. Asjaomased liikmesriigid taotleavad kinnitavat teavet, mis käsitleb: a) kaubanduslikul eesmärgil toodetud tehnilise materjali kirjeldust, sealhulgas asjakohaseid analüüsiandmeid; b) lisandite olulisust; c) imetajatele tekitatava mürgistuse ja ökotoksilisuse toimikus kasutatud katse-materjalide võrdlust ja kontrolli tehnilise materjali kirjelduse suhtes; d) pinnases, põhjavees ja pinnavees sisalduva metaboliidi M6 (*) monitooringu analüüsimeetodid ning põhjavees sisalduva metaboliidi M9 (**) monitooringu analüüsimeetodeid;

Nr	Üldnimetus, tunnuscode	Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu (IUPAC) nimetus	Puhtus ⁽¹⁾	Jõustumine	Lisamise aegumine	Erisätted
						e) täiendavaid väärtusi seoses mullas leiduvate metaboliitide P/V-54 ^(***) ja P/V-55 ^(****) pinnases 50 protsendiliseks hajumiseks nõutud ajaga; f) külvikorras kasvatatavate kultuuride metabolismi; g) pikaajalist ohtu seemnetoidulistele lindudele, seemnetoidulistele imetajatele ja taimtoidulistele imetajatele; h) mullas leiduvate metaboliitide P/V-54, P/V-55 ja M9 põhjaveele mõjumise tõenäolisuse võimalust, kui karboksiin on määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohaselt määratletud aiena, mis „arvatavasti põhjustab vähktõbe”. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et taotlejad esitavad komisjonile punktides a, b ja c ettenähtud teabe 1. detsembriks 2011, punktides d, e, f ja g ettenähtud teabe 31. maiks 2013 ning punktis h ettenähtud teabe kuue kuu jooksul pärast karboksiini liigitamist käsitlevast otsusest teavitamist.”

⁽¹⁾ Täiendavad andmed toimeainete identifitseerimiseks ja määramiseks on esitatud läbivaatamisaruandes.

^(*) 2-([anilino(okso)atsetüül]sulfanüül)etüül atsetaat.

^(**) (2RS)-2-hüdroksü-2-metüül-N-fenüül-1,4-oksataaan-3-karboksamiid 4-oksiid.

^(***) 2-metüül-5,6-dihüdro-1,4-oksatiin-3-karboksamiid 4-oksiid.

^(****) 2-metüül-5,6-dihüdro-1,4-oksatiin-3-karboksamiid 4,4-dioksiid.

KOMISJONI RAKENDUSDIREKTIIV 2011/53/EL,

20. aprill 2011,

millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ, et lisada toimeainete hulka dasomet, ja muudetakse komisjoni otsust 2008/934/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrustes (EÜ) nr 451/2000 ⁽²⁾ ja (EÜ) nr 1490/2002 ⁽³⁾ on sätestatud direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi teise ja kolmanda etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja kehtestatud hindamist vajavate toimeainete loetelu nende toimeainete võimalikuks kandmiseks direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse. Nimetatud loetellu kuulus dasomet.
- (2) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1490/2002 artikliga 11e võttis teavitaja kahe kuu jooksul pärast hindamisaruande kavandi kättesaamist oma toetuse toimeaine kandmise suhtes direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse tagasi. Sellest tulenevalt jäeti komisjoni 5. detsembri 2008. aasta otsusega nr 2008/934/EÜ (nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse teatavate toimeainete kandmata jätmise kohta ja neid toimeaineid sisaldavate taimekaitsevahendite lubade tühistamise kohta) ⁽⁴⁾ dasomet nimetatud lisasse kandmata.
- (3) Esialgne teavitaja (edaspidi „taotleja“) esitas direktiivi 91/414/EMÜ artikli 6 lõike 2 alusel uue taotluse, milles ta taotles, et kohaldataks kiirendatud menetlust, mis on sätestatud komisjoni 17. jaanuari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 33/2008 (millega nähakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi kuuluvate, kuid direktiivi I lisasse kandmata toimeainete hindamise tava- ja kiirendatud menetlusega) ⁽⁵⁾ artiklites 14–19.

- (4) Taotlus esitati Belgiale, kes oli määrusega (EÜ) nr 1490/2002 nimetatud referentliikmesriigiks. Kiirendatud menetluse tähtajast peeti kinni. Toimeaine kirjeldus ja lubatud kasutusviisid on samasugused nagu need, mida käsitleti otsuses 2008/934/EÜ. Taotlus on kooskõlas ka muude määruse (EÜ) nr 33/2008 artiklis 15 sätestatud sisuliste ja menetlusnõuetega.

- (5) Belgia hindas taotleja esitatud uusi andmeid ja teavet ning koostas lisaaruande. Ta edastas selle aruande 10. detsembril 2009 Euroopa Toiduohutusametile (edaspidi „toiduohutusamet“) ja komisjonile. Toiduohutusamet edastas lisaaruande kõigile liikmesriikidele ja taotlejale, et nad saaksid esitada märkusi, ning edastas saadud märkused komisjonile. Määruse (EÜ) nr 33/2008 artikli 20 lõike 1 kohaselt ja komisjoni palvel esitas toiduohutusamet komisjonile oma järeldused dasometi kohta 30. septembril 2010 ⁽⁶⁾. Liikmesriigid ja komisjon vaatasid hindamisaruande projekti, lisaaruande ja toiduohutusameti järeldused toiduahela ja loomatervishoiu alalises komitees läbi ning 11. märtsil 2011 vormistati see komisjoni läbi vaatamisaruandena dasometi kohta.

- (6) Mitmete uuringute põhjal on selgunud, et dasometti sisaldavad taimekaitsevahendid vastavad üldjoontes direktiivi 91/414/EMÜ artikli 5 lõike 1 punktides a ja b sätestatud nõuetele, eelkõige komisjoni läbivaatamisaruandes uuritud ja üksikasjalikult kirjeldatud kasutusviiside osas. Seetõttu on asjakohane kanda dasomet I lisasse, et tagada kõigis liikmesriikides seda toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade väljaandmine vastavalt kõnealuse direktiivi sätetele.

- (7) Ilma et see piiraks eelnevat järeldust, on asjakohane koguda lisateavet teatavate küsimuste kohta. Direktiivi 91/414/EÜ artikli 6 lõikes 1 on sätestatud, et toimeaine kandmine I lisasse võib sõltuda teatud tingimuste täitmisest. Seepärast on asjakohane nõuda, et taotleja esitaks lisateavet, mis kinnitab järgmist: metüülsotiotsüanaadi võimalik põhjavette sattumine, hinnang metüülsotiotsüanaadi võimaliku kaugleviku kohta atmosfääris ja sellega seotud keskkonnaohud, akuutne risk putuktoiduliste lindudele ning pikaajaline risk lindudele ja imetajatele.

⁽¹⁾ EÜT L 230, 19.8.1991, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 55, 29.2.2000, lk 25.

⁽³⁾ EÜT L 224, 21.8.2002, lk 23.

⁽⁴⁾ ELT L 333, 11.12.2008, lk 11.

⁽⁵⁾ ELT L 15, 18.1.2008, lk 5.

⁽⁶⁾ Euroopa Toiduohutusamet: Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance dazomet. *EFSA Journal* 2010; 8(10):1833. [lk 91]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1833. Kättesaadav aadressil www.efsa.europa.eu.

- (8) Toimeaine I lissasse kandmisele peaks eelnema piisav ajavahemik, et liikmesriigid ja huvitatud isikud saaksid valmistuda toimeaine loetellu lisamisest tulenevate uute nõuete täitmiseks.
- (9) Ilma et see piiraks direktiiviga 91/414/EMÜ kindlaksmääratud kohustusi, mis kaasnevad toimeaine kandmisega I lissasse, tuleks pärast toimeaine loetellu lisamist anda liikmesriikidele kuus kuud aega dasometti sisaldavate taimekaitsevahendite kehtivate kasutuslubade läbivaatamiseks, et tagada direktiivis 91/414/EMÜ, eriti selle artiklis 13 sätestatud nõuete ja I lisa sätestatud tingimuste täitmine. Direktiivi 91/414/EMÜ sätete kohaselt peaksid liikmesriigid vastavalt vajadusele olemasolevaid lube muutma, need asendama või tühistama. Erandina eespool nimetatud tähtajast tuleks ette näha pikem ajavahemik kõiki taimekaitsevahendeid ja kavandatud kasutusviise käsitlevate täielike, III lisa kohaste andmete esitamiseks ja hindamiseks kooskõlas direktiivis 91/414/EMÜ kehtestatud ühtsete põhimõtetega.
- (10) Komisjoni 11. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3600/92 (millega nähakse ette taimekaitsevahendite turuleviimist käsitleva nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad)⁽¹⁾ raames hinnatud toimeainete direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse kandmise varasem kogemus on näidanud, et raskusi võib tekkida kehtivate lubade omanike kohustuste tõlgendamise ja andmetele juurdepääsu osas. Raskuste vältimiseks tulevikus on vaja täpsustada liikmesriikide kohustused, eelkõige kohustus kontrollida, et loa omanik on näidanud, et tal on juurdepääs toimikule, mis vastab kõnealuse direktiivi II lisa nõuetele. Selline täpsustamine ei too liikmesriikidele ega loaomanikele kaasa uusi kohustusi võrreldes I lisa muutmiseks seni vastu võetud direktiividega.
- (11) Seega on asjakohane direktiivi 91/414/EMÜ vastavalt muuta.
- (12) Otsuses 2008/934/EÜ on sätestatud, et dasometti ei kanta nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse ja et seda toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite load tühistatakse 31. detsembriks 2011. Dasometti käsitlev rida tuleb nimetatud otsuse lisast välja jätta.
- (13) Seega on asjakohane otsust 2008/934/EÜ vastavalt muuta.
- (14) Käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 91/414/EMÜ I lisa muudetakse käesoleva direktiivi lisa kohaselt.

Artikkel 2

Otsuse 2008/934/EÜ lisast jäetakse välja dasometti käsitlev rida.

Artikkel 3

Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 30. novembriks 2011. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 1. detsembrist 2011.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 4

1. Vajaduse korral muudavad liikmesriigid kooskõlas direktiiviga 91/414/EMÜ toimeainet dasometti sisaldavate taimekaitsevahendite olemasolevaid lube või tühistavad need 30. novembriks 2011.

Eelkõige kontrollivad nad nimetatud tähtpäevaks, et kõnealuse direktiivi I lisa dasometti suhtes sätestatud tingimused on täidetud, välja arvatud kõnealust toimeainet käsitleva kande B osas nimetatud tingimused, ning et loa omanikul on kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 13 tingimustega olemas II lisa nõuetele vastav toimik või juurdepääs sellele.

2. Erandina lõikest 1 viivad liikmesriigid iga lubatud taimekaitsevahendi puhul, mis sisaldab dasometti ainsa toimeainena või ühena mitmest toimeainest, mis kõik on hiljemalt 31. maiks 2011 lisatud direktiivi 91/414/EMÜ I lisa loetelusse, läbi toote uue hindamise direktiivi 91/414/EMÜ III lisa nõuetele vastava toimiku põhjal vastavalt kõnealuse direktiivi VI lisa sätestatud ühtsetele põhimõtetele, arvestades kõnealuse direktiivi I lisa dasometti käsitleva kande B osa. Sellest hinnangust lähtudes otsustavad liikmesriigid, kas toode vastab direktiivi 91/414/EMÜ artikli 4 lõike 1 punktides b, c, d ja e sätestatud tingimustele.

⁽¹⁾ EÜT L 366, 15.12.1992, lk 10.

Pärast otsustamist liikmesriigid

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub 1. juunil 2011.

- a) vajaduse korral muudavad dasometti ainsa toimeainena sisaldavate toodete kasutusluba või tühistavad selle hiljemalt 31. maiks 2015 või

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

- b) kui toode sisaldab dasometti ühena mitmest toimeainest, muudavad vajaduse korral luba või tühistavad selle hiljemalt 31. maiks 2015 või kuupäevaks, mis on ette nähtud loa muutmiseks või tühistamiseks vastavas direktiivis või vastavates direktiivides, millega asjaomane toimeaine või asjaomased toimeained on kantud direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

Direktiivi 91/414/EMÜ I lisas oleva tabeli lõppu lisatakse järgmine kanne

Nr	Üldnimetus, tunnuscode	Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu (IUPAC) nimetus	Puhtus ⁽¹⁾	Jõustumine	Lisamise aegumine	Erisätted
„359	Dasomet CASi nr: 533–74-4 CIPACi nr: 146	3,5-dimetüül-1,3,5-tiadiasi-naan-2-tioon või tetrahydro-3,5-dimetüül-1,3,5-tiadiasiin-2-tioon	≥ 950 g/kg	1. juuni 2011	31. mai 2021	A OSA Lubatakse kasutada ainult nematotsiidi, fungitsiidi, herbitsiidi ja insektitsiidina. Lubatakse kasutada ainult pinnase fumigandina. Lubatakse kasutada ainult üks kord iga kolme aasta tagant. B OSA VI lisa ühtsete põhimõtete rakendamisel võetakse arvesse 11. märtsil 2011 toiduahela ja loomateravishoiu alalises komitees dasometi kohta koostatud läbivaatamisaruande järeldusi, eelkõige selle I ja II liidet. Üldhindamisel peavad liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu a) kasutajatele, töötajatele ja kõrvalseisjatele avalduvale ohule; b) põhjavee kaitsele, kui toimeainet kasutatakse tundlike mullastiku- ja/või kliimatingimustega piirkonnas; c) veeorganismidele avalduvatele ohtudele. Vajaduse korral sisaldavad kasutustingimused riskide vähendamise meetmeid. Asjaomased liikmesriigid taotleavad kinnitavat teavet, mis käsitleb: a) metüülsotiotsüanaadi võimalikku põhjavette sattumist; b) metüülsotiotsüanaadi võimalikku kauglevikut atmosfääris ja sellega seotud keskkonnohtusid; c) akuutset riski putuktoiduliste lindudele; d) pikaajalist riski lindudele ja imetajatele. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et taotleja esitab punktides a), b), c) ja d) nõutud teabe komisjonile 31. maiks 2013.”

⁽¹⁾ Täpsemad andmed toimeainete identifitseerimise ja kirjeldamise kohta on esitatud läbivaatamisaruandes.

KOMISJONI RAKENDUSDIREKTIIV 2011/54/EL,

20. aprill 2011,

millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ, et lisada toimeainete hulka metaldehüüid, ning muudetakse komisjoni otsust 2008/934/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määrustes (EÜ) nr 451/2000 ⁽²⁾ ja (EÜ) nr 1490/2002 ⁽³⁾ on sätestatud direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi teise ja kolmanda etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja kehtestatud hindamist vajavate toimeainete loetelu nende toimeainete võimalikuks kandmiseks direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse. Nimetatud loetellu kuulus metaldehüüid.
- (2) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1490/2002 artikliga 11e võttis teavitaja kahe kuu jooksul pärast hindamisaruande kavandi kättesaamist oma toetuse toimeaine kandmise suhtes direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse tagasi. Sellest tulenevalt jäeti komisjoni 5. detsembri 2008. aasta otsusega nr 2008/934/EÜ (nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse teatavate toimeainete kandmata jätmise kohta ja neid toimeaineid sisaldavate taimekaitsevahendite lubade tühistamise kohta) ⁽⁴⁾ metaldehüüid nimetatud lisasse kandmata.
- (3) Esialgne teavitaja (edaspidi „taotleja“) esitas direktiivi 91/414/EMÜ artikli 6 lõike 2 alusel uue taotluse, milles ta taotles, et kohaldataks kiirendatud menetlust, mis on sätestatud komisjoni 17. jaanuari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 33/2008 (millega nähakse ette nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi kuuluvate, kuid direktiivi I lisasse kandmata toimeainete hindamise tava- ja kiirendatud menetlusega) ⁽⁵⁾ artiklites 14–19.

- (4) Taotlus esitati Austriale, kes oli määrusega (EÜ) nr 1490/2002 nimetatud referentliikmesriigiks. Kiirendatud menetluse tähtajast peeti kinni. Toimeaine kirjeldus ja lubatud kasutusviisid on samasugused nagu need, mida käsitleti otsuses 2008/934/EÜ. Taotlus on kooskõlas ka muude määruse (EÜ) nr 33/2008 artiklis 15 sätestatud sisuliste ja menetlusnõuetega.

- (5) Austria hindas taotleja esitatud uusi andmeid ja teavet ning koostas lisaaruande. Ta edastas selle aruande 5. jaanuaril 2010. aastal Euroopa Toiduohutusametile (edaspidi „toiduohutusamet“) ja komisjonile. Toiduohutusamet edastas lisaaruande kõigile liikmesriikidele ja taotlejale, et nad saaksid esitada märkusi, ning edastas saadud märkused komisjonile. Määruse (EÜ) nr 33/2008 artikli 20 lõike 1 kohaselt ja komisjoni palvel esitas toiduohutusamet komisjonile oma järeldused metaldehüüdi kohta 11. oktoobril 2010 ⁽⁶⁾. Liikmesriigid ja komisjon vaatasid hindamisaruande projekti, lisaaruande ja toiduohutusameti järeldused toiduahela ja loomateravishoiu alalises komitees läbi ning 11. märtsil 2011 vormistati see komisjoni läbivaatamisaruandena metaldehüüdi kohta.

- (6) Mitmete uuringute põhjal on selgunud, et metaldehüüdi sisaldavad taimekaitsevahendid vastavad üldjoontes direktiivi 91/414/EMÜ artikli 5 lõike 1 punktides a ja b sätestatud nõuetele, eelkõige komisjoni läbivaatamisaruandes uuritud ja üksikasjalikult kirjeldatud kasutusviiside osas. Seetõttu on asjakohane kanda metaldehüüid I lisasse, et tagada kõigis liikmesriikides seda toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite lubade väljaandmine vastavalt kõnealuse direktiivi sätetele.

- (7) Toimeaine I lisasse kandmisele peaks eelnema piisav ajavahemik, et liikmesriigid ja huvitatud isikud saaksid valmistada toimeaine loetellu lisamisest tulenevate uute nõuete täitmiseks.

⁽¹⁾ EÜT L 230, 19.8.1991, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 55, 29.2.2000, lk 25.

⁽³⁾ EÜT L 224, 21.8.2002, lk 23.

⁽⁴⁾ ELT L 333, 11.12.2008, lk 11.

⁽⁵⁾ ELT L 15, 18.1.2008, lk 5.

⁽⁶⁾ Euroopa Toiduohutusamet: „Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance metaldehyde“ (kokkuvõtte pestitsiidse toimeaine metaldehüüdi ohuanalüüsi hindamisest ekspertide poolt). *EFSA Journal* 2010; 8(10):1856. [lk 71]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1856. Kättesaadav aadressil www.efsa.europa.eu

(8) Ilma et see piiraks direktiiviga 91/414/EMÜ kindlaksmääratud kohustusi, mis kaasnevad toimeaine kandmisega I lissasse, tuleks pärast toimeaine loetellu lisamist anda liikmesriikidele kuus kuud aega metaldehüüdi sisaldavate taimekaitsevahendite kehtivate kasutuslubade läbivaatamiseks, et tagada direktiivis 91/414/EMÜ, eriti selle artiklis 13 sätestatud nõuete ja I lisa sätestatud tingimuste täitmine. Direktiivi 91/414/EMÜ sätete kohaselt peaksid liikmesriigid vastavalt vajadusele olemasolevaid lube muutma, need asendama või tühistama. Erandina eespool nimetatud tähtajast tuleks ette näha pikem ajavahemik kõiki taimekaitsevahendeid ja kavandatud kasutusviise käsitlevate täielike, III lisa kohaste andmete esitamiseks ja hindamiseks kooskõlas direktiivis 91/414/EMÜ kehtestatud ühtsete põhimõtetega.

(9) Komisjoni 11. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3600/92 (millega nähakse ette taimekaitsevahendite turuleviimist käsitleva nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad)⁽¹⁾ raames hinnatud toimeainete direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse kandmise varasem kogemus on näidanud, et raskusi võib tekkida kehtivate lubade omanike kohustuste tõlgendamise ja andmetele juurdepääsu osas. Raskuste vältimiseks tulevikus on vaja täpsustada liikmesriikide kohustused, eelkõige kohustus kontrollida, et loa omanik on näidanud, et tal on juurdepääs toimikule, mis vastab kõnealuse direktiivi II lisa nõuetele. Selline täpsustamine ei too liikmesriikidele ega loaomanikele kaasa uusi kohustusi võrreldes I lisa muutmiseks seni vastu võetud direktiividega.

(10) Seega on asjakohane direktiivi 91/414/EMÜ vastavalt muuta.

(11) Otsuses 2008/934/EÜ on sätestatud, et metaldehüüdi ei kanta nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ I lissasse ja et seda toimeainet sisaldavate taimekaitsevahendite load tühistatakse 31. detsembriks 2011. Kõnealuse otsuse lisast on vaja välja jätta metaldehüüdi käsitlev rida.

(12) Seega on asjakohane otsust 2008/934/EÜ vastavalt muuta.

(13) Käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 91/414/EMÜ I lisa muudetakse käesoleva direktiivi I lisa kohaselt.

Artikkel 2

Otsuse 2008/934/EÜ lisast jäetakse välja metaldehüüdi käsitlev rida.

Artikkel 3

Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 30. novembriks 2011. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastastabeli viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 1. detsembrist 2011.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 4

1. Vajaduse korral muudavad liikmesriigid kooskõlas direktiiviga 91/414/EMÜ toimeainet metaldehüüdi sisaldavate taimekaitsevahendite olemasolevaid lube või tühistavad need 30. novembriks 2011.

Eelkõige kontrollivad nad nimetatud tähtpäevaks, et kõnealuse direktiivi I lisa metaldehüüdi suhtes sätestatud tingimused on täidetud, välja arvatud kõnealust toimeainet käsitleva kande B osas nimetatud tingimused, ning et loa omanikul on kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 13 tingimustega olemas II lisa nõuetele vastav toimik või juurdepääs sellele.

2. Erandina lõikest 1 viivad liikmesriigid iga lubatud taimekaitsevahendi puhul, mis sisaldab metaldehüüdi ainsa toimeainena või ühena mitmest toimeainest, mis kõik on hiljemalt 31. maiks 2011 lisatud direktiivi 91/414/EMÜ I lisa loetelusse, läbi toote uue hindamise direktiivi 91/414/EMÜ III lisa nõuetele vastava toimiku põhjal vastavalt kõnealuse direktiivi VI lisa sätestatud ühtsetele põhimõtetele, arvestades kõnealuse direktiivi I lisa metaldehüüdi käsitleva kande B osa. Sellest hinnangust lähtudes otsustavad liikmesriigid, kas toode vastab direktiivi 91/414/EMÜ artikli 4 lõike 1 punktides b, c, d ja e sätestatud tingimustele.

⁽¹⁾ EÜT L 366, 15.12.1992, lk 10.

Pärast otsustamist liikmesriigid

Artikkel 5

Käesolev direktiiv jõustub 1. juunil 2011.

- a) vajaduse korral muudavad metaldehüüdi ainsa toimeainena sisaldavate toodete kasutustuba või tühistavad selle hiljemalt 31. maiks 2015, või

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

- b) kui toode sisaldab metaldehüüdi ühena mitmest toimeainest, muudavad vajaduse korral luba või tühistavad selle hiljemalt 31. maiks 2015 või kuupäevaks, mis on ette nähtud loa muutmiseks või tühistamiseks vastavas direktiivis või vastavates direktiivides, millega asjaomane toimeaine või asjaomased toimeained on kantud direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Brüssel, 20. aprill 2011

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

Direktiivi 91/414/EMÜ I lisas oleva tabeli lõppu lisatakse järgmine kanne

Nr	Üldnimetus, tunnuscode	Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskemia Liidu (IUPAC) nimetus	Puhtus ⁽¹⁾	Jõustumine	Lisamise aegumine	Erisätted
„360	Metaldehüüd CASi nr: 108–62-3 (tetrameer) 9002-91–9 (homopolümeer) CIPACi nr: 62	r-2, c-4, c-6, c-8-tetrametüül-1,3,5,7-tetroksokaan	≥ 985 g/kg atseetaldehüüd kuni 1,5 g/kg	1. juuni 2011	31. mai 2021	A OSA Lubatud kasutada üksnes molluskitsiidina. B OSA VI lisa ühtsete põhimõtete rakendamisel võetakse arvesse 11. märtsil 2011 toiduahela ja loomatervishoiu alalises komitees metaldehüüdi kohta koostatud läbivaatamisaruande järeldusi, eelkõige selle I ja II liidet. Üldhindamisel peavad liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu: a) käitajate ja töötajate ohutusele; b) tarbijate kokkupuutele toidu kaudu, pidades silmas jääkide piirnormide läbivaatamist tulevikus; c) lindudele ja imetajatele avalduvale akuutsele ja pikaajalisele ohule. Liikmesriigid peavad tagama, et load sisaldaksid tõhusat koeratõrjevahendit. Vajaduse korral hõlmavad loa väljaandmise tingimused meetmeid riskide vähendamiseks.”

⁽¹⁾ Täiendavad andmed toimeainete identifitseerimiseks ja määramiseks on esitatud läbivaatamisaruandes.

IV

(EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt enne 1. detsembrist 2009 vastu võetud aktid)

EFTA JÄRELEVALVEAMETI OTSUS

nr 788/08/COL,

17. detsember 2008,

millega kuuekümne seitsmendat korda muudetakse riigiabi menetlus- ja sisulisi eeskirju, muutes peatükke, milles käsitletakse viite- ja diskontomäärasid ning garantiina antavat riigiabi ning lisades peatükid ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmise ning kinematograafia- ja muudele audiovisuaalteostele ning raudtee-ettevõtjatele riigiabi andmise kohta

EFTA JÄRELEVALVEAMET⁽¹⁾,

ARVESTADES, et 15. novembril 2007 võttis Euroopa Komisjon vastu teatise „Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides“⁽⁶⁾,

VÕTTES ARVESSE Euroopa Majanduspiirkonna lepingut,⁽²⁾ eriti selle artikleid 61–63 ja protokolli nr 26,

ARVESTADES, et 19. jaanuaril 2008 avaldas Euroopa Komisjon teatise viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta⁽⁷⁾,

VÕTTES ARVESSE EFTA riikide vahelist järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitlevat lepingut,⁽³⁾ eriti selle artiklit 24 ja artikli 5 lõike 2 punkti b,

ARVESTADES, et 16. juunil 2007 avaldas Euroopa Komisjon teatise riigiabi eeskirjade (komisjoni 26. septembri 2001. aasta teatis, mis käsitleb kinematograafiliste ja muude audiovisuaalsete teostega seotud teatavaid õiguslikke aspekte, järelmeetmete kohta (kinoteatis)) kohaldamise pikendamise kohta⁽⁸⁾,

ARVESTADES, et järelevalve- ja kohtulepingu artikli 24 kohaselt jõustab järelevalveamet EMP lepingu riigiabi käsitlevad sätted,

ARVESTADES, et 20. juunil 2008 võttis komisjon vastu teatise EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes⁽⁹⁾,

ARVESTADES, et järelevalve- ja kohtulepingu artikli 5 lõike 2 punkti b kohaselt avaldab EFTA järelevalveamet teateid või suuniseid küsimuste kohta, mida EMP leping käsitleb, kui see on sätestatud kõnealuses lepingus või järelevalve- ja kohtulepingus või kui EFTA järelevalveamet seda vajalikuks peab,

ARVESTADES, et 22. juulil 2008 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse ühenduse suunised raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi kohta⁽¹⁰⁾,

ARVESTADES, et järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3⁽⁴⁾ I osa artikli 1 kohaselt kontrollib järelevalveamet pidevalt kõiki EFTA riikides olemasolevaid abi andmise süsteeme ja teeb vajaduse korral ettepanekuid asjakohaste meetmete kohta, mis on vajalikud EMP lepingu järkjärguliseks arenguks või toimimiseks,

MEENUTADES riigiabi käsitlevaid menetlus- ja sisulisi eeskirju, mille järelevalveamet kiitis heaks 19. jaanuaril 1994⁽⁵⁾,

ARVESTADES, et nimetatud teatised on olulised ka Euroopa Majanduspiirkonna jaoks,

⁽¹⁾ Edaspidi „järelevalveamet“.

⁽²⁾ Edaspidi „EMP leping“.

⁽³⁾ Edaspidi „järelevalve- ja kohtuleping“.

⁽⁴⁾ Edaspidi „protokoll nr 3“.

⁽⁵⁾ Suunised EMP lepingu artiklite 61 ja 62 ning järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3 artikli 1 kohaldamiseks ja tõlgendamiseks, mille EFTA järelevalveamet võttis vastu ja avaldas 19. jaanuaril 1994 ning mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* (edaspidi „EÜT“ või „ELT“), L 231, 3.9.1994, lk 1 ja EMP kaasandes nr 32, 3.9.1994, lk 1 (edaspidi „riigiabi suunised“). Suuniseid muudeti viimati 8. oktoobril 2008. Nende suuniste ajakohastatud versioon on avaldatud järelevalveameti veebisaidil: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁶⁾ ELT C 272, 15.11.2007, lk 4.

⁽⁷⁾ ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.

⁽⁸⁾ ELT C 134, 16.6.2007, lk 5.

⁽⁹⁾ ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.

⁽¹⁰⁾ ELT C 184, 22.7.2008, lk 13.

ARVESTADES, et EMP lepingu XV lisa lõpus oleva peatüki „ÜLDIST” II punkti kohaselt peab järelevalveamet pärast komisjoniga konsulteerimist vastu võtma Euroopa Komisjoni vastu võetud õigusaktidega kooskõlas olevaid õigusakte,

OLLES konsulteerinud Euroopa Komisjoniga,

MEENUTADES, et järelevalveamet on konsulteerinud EFTA riikide Islandi, Liechtensteini ja Norraga kirjavahetuse teel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi suuniste viite- ja diskontomäärasid käsitlevat peatükki muudetakse. Uus peatükk esitatakse käesoleva otsuse I lisas.

Artikkel 2

Riigiabi suuniste garantiina antavat riigiabi käsitlevat peatükki muudetakse. Uus peatükk esitatakse käesoleva otsuse II lisas.

Artikkel 3

Riigiabi suuniseid muudetakse, lisades keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitleva peatüki. Uus peatükk esitatakse käesoleva otsuse III lisas.

Artikkel 4

Riigiabi suuniseid muudetakse, lisades ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmist käsitleva peatüki. Uus peatükk esitatakse käesoleva otsuse IV lisas.

Artikkel 5

Riigiabi suuniseid muudetakse, lisades kinematograafia- ja muudele audiovisuaalteostele riigiabi andmist käsitleva peatüki. Uus peatükk esitatakse käesoleva otsuse V lisas.

Artikkel 6

Riigiabi suunistest jäetakse välja kaebusi käsitlev peatükk (kaebuste esitamise näidisvorm).

Artikkel 7

Ainult ingliskeelne tekst on autentne.

Brüssel, 17. detsember 2008

EFTA järelevalveameti nimel

eesistuja

Per SANDERUD

kolleegiumi liege

Kristján A. STEFÁNSSON

I LISA

VIITE- JA DISKONTOMÄÄRAD ⁽¹⁾

Ühenduse teostatava riigiabi järelevalve raamistikus kasutab komisjon nii viite- kui ka diskontomäärasid. Viite- ja diskontomäärasid kohaldatakse turumäära indikaatorina eelkõige mitme osamaksena välja makstava abi toetusekvalendi mõõtmiseks ning intressitoetuse skeemidest tuleneva abi osakaalu arvutamiseks. Samuti kasutatakse kõnealuseid määrasid nii vähese tähtsuse abi eeskirjale kui ka grupierandi määrustele vastavuse kontrollimiseks.

Seepärast võtab järelevalveamet vastu järgmise viitemäärade kindlaksmääramise metoodika:

— Arvutamise alus: ühe aasta IBOR

Baasmäära aluseks on üheaastased rahaturu intressimäärad. Järelevalveamet jätab endale õiguse teatud juhtudel kasutada lühemaid või pikemaid tähtaegu.

Kui kõnealused määrad ei ole kättesaadavad, siis kasutatakse kolmekuulisi rahaturu intressimäärasid.

Usaldusväärsete või samaväärsete andmete puudumisel või erandjuhtudel võib järelevalveamet tihedas koostöös asjaomase EFTA riigiga (asjaomaste EFTA riikidega) ja tuginedes põhimõtteliselt asjaomase riigi keskpanga andmetele määrata kindlaks muu arvutamise aluse.

— Marginaalid

Vastavalt asjaomase ettevõtja krediitdireitingule ja pakutavatele tagatistele ⁽²⁾ kohaldatakse üldiselt järgmisi marginaale:

Laenumarginaalid baaspunktides			
Reitingukategooria	Tagatised		
	Suured	Tavalised	Väiksed
Kõrge (AAA-A)	60	75	100
Hea (BBB)	75	100	220
Rahuldav (BB)	100	220	400
Madal (B)	220	400	650
Nõrk/finantsraskused (CCC ja madalam)	400	650	1 000 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ See ei piira päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat abi käsitlevate erisätete kohaldamist, mis on sätestatud suunistes raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta, ELT L 97, 15.4.2005, lk 41, eelkõige punkti 24 alapunktis a, milles viidatakse intressimääradele, „mis on vähemalt võrreldav heas majanduslikus olukorras olevatelt äriühingutelt võetava intressiga ja eelkõige järelevalveameti poolt vastuvõetud viiteintressiga”. Seega kohaldatakse päästmiseks antava abi suhtes ühe aasta IBORi, mida on suurendatud vähemalt 100 baaspunkti võrra.

Tavaliselt lisatakse baasmääradele 100 baaspunkti. Seda kohaldatakse laenude suhtes, mida antakse i) ettevõtjatele, kellel on rahuldav reiting ja suured tagatised, ning ii) ettevõtjatele, kellel on hea reiting ja tavalised tagatised.

Kui laenuvõtja kohta puuduvad andmed varasemate laenude ja nende tagasimaksmise kohta või tal ei ole bilansile tuginevat krediitdireitingut (näiteks teatavad eriotstarbelised või tegevust alustavad ettevõtjad), tuleks baasmäära suurendada vähemalt 400 baaspunkti võrra (sõltuvalt tagatistest) ning marginaal ei tohi kunagi olla madalam emaettevõtja suhtes kohaldatavast.

⁽¹⁾ Käesolev peatükk vastab komisjoni teatisele viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6, veebiaadress <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:014:0006:0009:ET:PDF>).

⁽²⁾ Tavalisi tagatise tuleb mõista tagatise tasemenähtena, mida finantseerimisasutused nõuavad tavaliselt oma laenude tagamiseks. Tagatiste taset saab mõõta maksejõuetusest tingitud kahju määrana, milleks on oodatav kahju võlgniku laenu riski protsendina, arvestades tagatistest ja pankrotivarast saadavaid summasid; järelikult on maksejõuetusest tingitud kahju määr pöördvõrdeline tagatiste väärtusega. Käesolevas peatükis eeldatakse, et suurte tagatiste korral on maksejõuetusest tingitud kahju määr väiksem kui 30 % või sellega võrdne, tavaliste tagatiste korral jääb maksejõuetusest tingitud kahju määr vahemikku 31–59 % ning väikeste tagatiste korral on maksujõuetusest tingitud kahju määr suurem kui 60 % või sellega võrdne. Täpsema ülevaate saamiseks maksejõuetusest tingitud kahju määrast vt Basel II: kapitali mõõtmise ja kapitalinõuete rahvusvaheline lähendamine: läbivaadatud raamistik – terviklik versioon (*Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework — Comprehensive Version*), <http://www.bis.org/pub/bcbs128.pdf>.

Krediidireitinguid ei pea andma reitinguagentuurid – riiklikud reitingusüsteemid ja pankade kasutatavad kahjumäärasid kajastavad reitingusüsteemid on samaväärselt tunnustatud ⁽¹⁾.

Eespool esitatud marginaale võidakse turuolukorra arvessevõtmiseks aeg-ajalt läbi vaadata.

— Ajakohastamine

Viitemäära ajakohastatakse igal aastal. Seega arvutatakse baasmäär eelmise aasta septembris, oktoobris ja novembris kehtinud ühe aasta IBORi alusel. Kõnealune kindlaksmääratud baasmäär kehtib alates 1. jaanuarist. Võttes lisaks arvesse märkimisväärseid ja äkilisi kõikumisi, ajakohastatakse kõnealust määra alati siis, kui kolme eelneva kuu alusel arvutatud keskmine määr erineb kehtivast määrast rohkem kui 15 % võrra. Selline uus määr kehtib alates arvutuses kasutatud kuudele järgneva teise kuu esimesest päevast.

— Diskontomäär: nüüdispuhasväärtuse arvutamine

Viitemäära kasutatakse ka diskontomäärana nüüdisväärtuse arvutamisel. Selleks kasutatakse üldiselt baasmäära, mida on suurendatud 100 baaspunkti suuruse kindla marginaali võrra.

— Käesolev metoodika hakkab kehtima alates 1. jaanuarist 2009.

—

⁽¹⁾ Kõige enam kasutatavate krediidireitingu mehhanismide võrdlus on näiteks kättesaadav Rahvusvaheliste Arvelduste Panga töödokumendi nr 207 tabelis 1: <http://www.bis.org/publ/work207.pdf>

II LISA

RIIKLIKUD TAGATISED ⁽¹⁾

1. SISSEJUHATUS

1.1. Taust

Käesoleva peatükiga ajakohastatakse EFTA järelevalveameti lähenemist garantiina antavale riigiabile. Teatise eesmärk on anda EFTA riikidele üksikasjalikumad juhised põhimõtete kohta, mille alusel EFTA järelevalveamet kavatseb tõlgendada EMP lepingu artikleid 61 ja 62 ning järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 ja neid riigigarantiide suhtes kohaldada. Need põhimõtted on praegu sätestatud EFTA järelevalveameti suuniste peatükis, milles käsitletakse garantiidena antavat riigiabi ⁽²⁾. Alates 2000. aastast peatüki kohaldamisest saadud kogemused näitavad, et EFTA järelevalveameti poliitika selles valdkonnas tuleks läbi vaadata. Sellega seoses soovib EFTA järelevalveamet meenutada näiteks Euroopa Komisjoni hiljutist otsustuspraktikat seoses mitme konkreetse juhtumiga, ⁽³⁾ pidades silmas vajadust hinnata kahju saamise ohtu eraldi igale abikavale antava garantii puhul. EFTA järelevalveamet kavatseb edaspidi muuta oma poliitika selles valdkonnas võimalikult läbipaistvaks, et otsused oleksid prognoositavad ja tagataks võrdne kohtlemine. Eelkõige soovib EFTA järelevalveamet pakkuda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (edaspidi „VKE“) ning EFTA riikidele võimalust konkreetse äriühingu puhul ja selle finantsnäitajate põhjal õiguskindlalt ette määrata, kui suur peaks olema riigigarantiiks makstav minimaalne garantiitasu, mida ei saa pidada abiks EFTA lepingu artikli 61 lõike 1 mõistes. Samamoodi, kui garantiipreemiat makstakse sellest alamäärast vähem, võib seda vahet pidada abielemendiks.

1.2. Garantii liigid

Garantiid on enimlevinud kujul seotud laenusaaaja poolt laenuandjaga kokku lepitud laenuga või muu rahalise kohustusega. Garantiisid võib anda üksikgarantiidena või garantiikavade raames.

Garantii liike võib olla siiski erinevaid olenevalt õiguslikust alusest, tehingu laadist, kestusest jne. Garantii võib olla (loetelu ei ole ammendav):

- üldgarantii, st ettevõtjale kui tervikule antav garantii (erinevalt garantiist, mis on seotud konkreetse tehinguga, nagu laen, omakapitaliinvesteering jne);
- konkreetse vahendiga antav garantii (erinevalt ettevõtja õigusliku vormiga seotud garantiist);
- vahetult antav garantii või esimese taseme garandile antav vastugarantii;
- piiramatu garantii (erinevalt garantiist, mille ülemmäär ja/või kehtivusaeg on kindlaks määratud). EFTA järelevalveamet loeb garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahjumi katmise riigi poolt. Sama kehtib, kui riik omandab osaluse ettevõttes ning seejuures asendatakse tavapärase piiratud vastutus piiramatu vastutusega;
- garantii, mis tuleneb selgelt lepingust (nagu näiteks ametlikud lepingud, esmahinnangud) või mõnest muust õiguslikust allikast (erinevalt garantiist, mille vorm on vähem selgepiiriline, näiteks kaaskiri, suuline kohustus), mille antav kindlustunne võib olla erineva tasemega.

Viimaseid on asjakohase õigusliku või raamatupidamisdokumentatsiooni puudumise tõttu sageli väga raske jälgida; see kehtib nii abisaaaja kui ka abi andva riikliku või avaliku asutuse ja järelkult ka kolmandatele isikutele kättesaadava teabe kohta.

⁽¹⁾ Käesolev peatükk vastab komisjoni teatisele EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10) ja selle parandusele (ELT C 244, 25.9.2008, lk 32) ning asendab riigiabi suuniste praeguse garantiina antavat riigiabi käsitleva peatüki (EÜT L 274, 26.10.2000, lk 29 ja EMP kaasanne nr 48, 26.10.2000, lk 45).

⁽²⁾ EÜT L 274, 26.10.2000, lk 29, ja EMP kaasanne nr 48, 26.10.2000, lk 45. Käesolev peatükk vastab komisjoni teatisele EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (EÜT C 71, 11.3.2000, lk 14).

⁽³⁾ Näiteks komisjoni 23. aprilli 2003. aasta otsus 2003/706/EÜ, Brandenburgi liidumaa garantiikavad aastateks 1991 ja 1994 riigiabi C 45/98 (ex NN 45/97) (ELT L 263, 14.10.2003, lk 1); komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsus, laevade rahastamise garantiikavad – Saksamaa (N 512/03) (ELT C 62, 11.3.2004, lk 3); komisjoni 6. aprilli 2005. aasta otsus 2006/599/EÜ toetuskava kohta, mida Itaalia kavatseb rakendada laevahituse finantseerimiseks (ELT L 244, 7.9.2006, lk 17).

1.3. Teatise struktuur ja kohaldamisala

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „garantiikava” on mis tahes vahend, mille raames saab ettevõtjatele anda garantiisid ilma täiendavate meetmete rakendamise vajaduseta, pidades silmas teatavaid tingimusi kehtivuse, summa, seotud tehingute ning ettevõtjate tüübi või suuruse suhtes (nt VKEd);
- b) „üksikgarantii” on ettevõtjale antav mis tahes garantii, mida ei anta garantiikava raames.

Käesoleva peatüki jaotised 3 ja 4 on ette nähtud vahetult kohaldamiseks kõigi garantiide puhul, mis on seotud konkreetse finantstehinguga nagu laen. Kuna need juhtumid on sagedased ja neid on enamasti võimalik arvudes väljendada, leiab EFTA järelevalveamet, et nende puhul on eriti oluline määrata kindlaks, kas garantii kujutab endast riigiabi või mitte.

Arvestades, et enamikul juhtudel on garantiiga kaetud tehinguks laen, nimetatakse peamist tagatisest abisaajat edaspidi „laenusaaajaks” ja asutust, kelle risk riigigarantii tõttu väheneb, „laenuandjaks”. Nende kahe konkreetse termini kasutamise eesmärk on ka hõlbustada teksti aluspõhimõtete mõistmist, kuna laenu mõiste tähendus on lai. Sellest ei järeldu siiski, et jaotisi 3 ja 4 kohaldatakse ainult laenugarantii suhtes. Need kehtivad kõigi garantiide puhul, kus esineb samalaadne riski ülekandmine, näiteks omakapitaliinvesteeringute puhul, tingimusel, et arvestatakse asjaomast riskiprofiili (sealhulgas võimalikku tagatiste puudumist).

Käesolevat peatükki kohaldatakse kõigi majandusharude, sealhulgas transpordisektori suhtes, ilma et see piiraks asjaomase sektoriga seotud garantiide suhtes kehtivate erieeskirjade kohaldamist.

Käesolevat peatükki ei kohaldata ekspordikrediidi garantiide suhtes.

1.4. Muud garantiiliigid

Kui teatavate garantiiliikidega (vt punkt 1.2) kaasneb riski ülekandmine garandile ja kui need ei vasta vähemalt ühele punktis 1.3 sätestatud erikriteeriumile, näiteks kindlustusgarantiid, tuleb iga juhtumit analüüsida eraldi, kohaldades vajaduse korral käesolevas peatükis kirjeldatud asjakohaseid osi või meetodeid.

1.5. Erapooletus

Käesolev peatükk ei piira EMP lepingu artikli 125 kohaldamist ega mõjuta seetõttu omandiõigust käsitlevate eeskirjade kohaldamist EFTA riikides. EMP leping on avalik-õigusliku omandi ja eraomandi suhtes erapooletu.

Eelkõige ei piisa garantii pidamiseks riigigarantiiks üksnes asjaolust, et ettevõtte on suures osas avalik-õiguslikus omandis, kui garantii pole ühtegi otsest või kaudset tagatise elementi.

2. ARTIKLI 61 LÕIKE 1 KOHALDATAVUS

2.1. Üldised märkused

EMP lepingu artikli 61 lõikes 1 on sätestatud, et igasugune EÜ liikmesriikide või EFTA riikide poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, on EMP lepinguga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see mõjutab lepinguosaliste vahelist kaubandust.

Need üldkriteeriumid kehtivad ka garantiide kohta. Nagu muude võimaliku abi liikide puhul võib ka garantii, mida vahetult annab riigi ametiasutus (kesk-, piirkondlik või kohalik ametiasutus), samuti garantii, mida annab riigi vahenditest riigi kontrolli all olev muu asutus, näiteks ametiasutusele kuuluv ettevõtja,⁽⁴⁾ kujutada endast riigiabi.

Igasuguste kahtluste vältimiseks tuleks selgitada riigigarantiidega seotud riigi vahendite mõistet. Riigigarantii eelis on see, et garantiiga seotud riski kannab riik. Riigi riskivalmidus tuleks tavapärastelt hüvitada asjakohase preemiaga. Kui riik loobub tervest või osast garantiipreemiast, siis on see eelse andmisega ettevõtjale samaaegselt riigi vahendite raiskamine. Järelikult, isegi kui selgub, et riik ei tee ühtegi garantiiga seotud väljamakset, võib ikkagi olla tegemist riigiabiga EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kohaselt. Abi andmine toimub garantii andmise hetkel, mitte selle kasutamise või garantii tingimuste kohaste väljamaksete tegemise ajal. Seda, kas garantii kujutab endast riigiabi või mitte, ning kui kujutab, siis kui suur võiks olla selle summa, tuleb hinnata garantii andmise ajal.

Sellega seoses märgib EFTA järelevalveamet, et riigiabi eeskirjades sätestatud analüüs ei eelda automaatselt selle meetme kokkusobivust teiste EMP lepingu sätetega.

⁽⁴⁾ Vt kohtuasi C 482/99 *Prantsusmaa vs. komisjon* (Stardust), EKL 2002, lk I-4397.

2.2. Abi laenusaaajale

Tavaliselt saab abist kasu laenusaaaja. Nagu on märgitud punktis 2.1, tuleks riski võtmine hüvitada asjakohase preemiaga. Kui laenusaaaja preemiat ei maksa või maksab vähe, on see tema jaoks eelis. Võrreldes garantii puudumisega, võimaldab riigigarantii laenusaaajal saada kapitaliturgudel tavalisest paremate finantstingimustega laenu. Tavaliselt õnnestub laenusaaajal riigigarantii abil kokku leppida madalamates intressimäärades ja/või pakkuda väiksemat tagatist. Mõnel juhul ei õnnestu laenusaaajal ilma riigigarantiita leida ka mis tahes tingimustel laenu andvat finantsasutust. Seega võivad riigigarantiid soodustada uute ettevõtjate loomist ning võimaldavad teatavatel ettevõtjatel hankida raha uute tegevusalade hõlmamiseks. Samuti võib riigigarantii aidata raskustes ettevõtjal likvideerimise või ümberkorraldamise asemel tegevust jätkata, mis võib tekitada konkurentsimoonutusi.

2.3. Abi laenuandjale

2.3.1. Kuigi tavaliselt saab abist kasu laenusaaaja, ei või välistada, et teatavatel asjaoludel saab abist otsest kasu ka laenuandja. Eriti juhul, kui näiteks juba võetud laenule või muule rahalisele kohustusele antakse riigigarantii tagantjärele, ilma et kohandataks selle laenu või rahalise kohustuse tingimusi, või kui ühe garanteeritud laenu abil makstakse tagasi teist, garanteerimata laenu samale krediidiandjale, võib samuti tegemist olla abiga laenuandjale, kuivõrd laenu tagatus suureneb. Kui garantii sisaldab abi laenuandjale, tuleks tähelepanu pöörata asjaolule, et selline abi võib põhimõtteliselt olla tegevusabi.

2.3.2. Garantiid erinevad muudest riigiabi meetmetest nagu toetused või maksuvabastused selle poolest, et garantii puhul sõlmib riik laenuandjaga ka õigusliku suhte. Seetõttu tuleb kaaluda, kas fakt, et riigiabi on antud ebaseaduslikult, avaldab mõju ka kolmandatele isikutele. Riigi laenugarantiide puhul käib see peamiselt laenu andvate finantsasutuste kohta. Ettevõtjate rahastamiseks emiteeritud võlakirjade garantiide puhul kehtib see võlakirjade emiteerimises osalevate finantsasutuste kohta. Asjaolu, kas abi ebaseaduslikkus mõjutab riigi ja kolmandate isikute vahelisi õiguslikke suhteid, tuleb uurida siseriiklike õigusaktide alusel. Riikide kohtud peavad teatavatel juhtudel uurima, kas riigi õigusaktid ei takista garantiilepingute täitmist ning kõnealuse küsimuse üle otsustamisel tuleks neil EFTA järelevalveameti arvates arvestada EMP õigusaktide rikkumisega. See tähendab, et laenuandjatel võib olla huvi tavalise ettevõtte abinõuna kontrollida, kas garantiide andmisel täidetakse riigiabi käsitlevaid EMP eeskirju. EFTA riik peaks olema võimeline esitama üksikgarantii või garantiikava puhul EFTA järelevalveameti poolt antud juhtumi numbri ning vajaduse korral EFTA järelevalveameti otsuse mittekonfidentsiaalse eksemplari koos asjakohase viitega *Euroopa Liidu Teatajale*. EFTA järelevalveamet teeb kõik endast oleneva, et läbipaistval viisil teha kättesaadavaks tema poolt heakskiidetud üksikgarantiide ja garantiisüsteemidega seotud teave.

3. ABI OLEMASOLU VÄLISTAVAD TINGIMUSED

3.1. Üldised tähelepanekud

Kui riigi üksikgarantii või riigigarantii kavaga ei kaasne ettevõtja jaoks mingit kasu, siis ei kujuta see endast riigiabi.

Selleks et tuvastada, kas eelis on antud garantii või garantiikava kaudu, on Euroopa Kohus oma hiljutistes kohtuotsustes⁽⁵⁾ leidnud, et Euroopa Komisjoni hinnang peaks põhinema samal põhimõttel, mille järgi investor tegutseb turumajandustingimustes (edaspidi „turumajandusliku investeerimise põhimõte“). Seepärast tuleb arvestada abisaajast ettevõtja tegelikke võimalusi saada samaväärset rahastamist kapitalituru vahenditega. Riigiabiga ei ole tegemist juhul, kui uus rahastamisallikas on tehtud kättesaadavaks tingimustel, mis on vastuvõetavad eraettevõtjale, kes tegutseb tavapärase turumajanduslikes tingimustes⁽⁶⁾.

Et hõlbustada turumajandusliku investeerimise põhimõtte täitmise hindamist konkreetse garantiimeetme puhul, esitab EFTA järelevalveamet käesolevas jaotises mitmeid abi välistamiseks piisavaid tingimusi. Üksikgarantiisid käsitletakse punktis 3.2, punktis 3.3 on esitatud lihtsustatud variant VKEdes jaoks. Garantiikavasid käsitletakse punktis 3.4, punktis 3.5 on esitatud lihtsustatud variant VKEdes jaoks.

⁽⁵⁾ Vt kohtuasi C-482/99, samas.

⁽⁶⁾ Vt EFTA järelevalveameti riigiabi suunised, milles käsitletakse riigiasutuste osalemist ettevõtete kapitalis (EÜT L 231, 3.9.1994, lk 1, EMP kaasanne nr 32, 3.9.1994, lk 1). Suunised põhinevad EÜ Bülletäänil nr 9-1984, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu (endiste) artiklite 92 ja 93 kohaldamist riigiasutuste osalemisele ettevõtete kapitalis (Euroopa Ühenduste Bülletään nr 9-1984), mis on inkorporeeritud EMP lepingu XV lisa punkti 9. Vt ka ühendatud kohtuasjad 296/82 ja 318/82, Madalmaad ja Leeuwarder Papierwarenfabriek Bv vs. komisjon, EKL 1985, lk 809, punkt 17. Vt ka EFTA järelevalveameti riigiabi suunised lennundussektorile riigiabi andmise kohta (EÜT L 124, 23.5.1996, lk 41 (punkt 30) ja EMP kaasanne nr 23, 23.5.1996, lk 86 (punkt 30)). Neis suunistes sätestatakse, kuidas järelevalveamet kohaldab kriteeriume kooskõlas komisjoni teatisega, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 92 ja 93 ja EMP lepingu artikli 61 kohaldamist lennundussektorile antava riigiabi korral (EÜT C 350, 10.12.1994, lk 5), punkt 25 ja 26.

3.2. Üksikgarantiid

Riigi antavate üksikgarantiide puhul leiab EFTA järelevalveamet, et kui on täidetud kõik alljärgnevad tingimused, on see piisav riigiabi välistamiseks:

- a) Laenusaaaja ei ole finantsraskustes.

Et otsustada, kas laenusaaajat tuleks käsitleda finantsraskustes olevana, tuleks kasutada suuniste ettevõtja päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat abi käsitlevas peatükis sätestatud määratlust⁽⁷⁾. Vähem kui kolm aastat tagasi asutatud VKESid ei saa pidada selle perioodi jooksul käesoleva peatüki tähenduses raskustes olevateks.

- b) Garantii ulatust on võimalik selle andmisel nõuetekohaselt mõõta.

See tähendab, et garantii peab olema seotud konkreetse rahalise tehinguga, kindlaksmääratud maksimumsumma ja olema ajaliselt piiratud.

- c) Garantii ei kata rohkem kui 80 % tasumata laenust või muust rahalisest kohustusest. Kõnealune piirang ei kehti võlaväärtpaberite garantiide puhul⁽⁸⁾.

EFTA järelevalveamet leiab, et kui rahaline kohustus on riigigarantiiga täielikult kaetud, siis laenuandja on vähem huvitatud laenu tehingust tuleneva riski nõuetekohasest hindamisest, riski vastu kindlustamisest ja selle minimeerimisest ning eelkõige laenusaaaja krediitdivõime õigest hindamisest. Vahendite puudumise tõttu ei tarvitse riik garandina sellist riskianalüüsi alati ette võtta. Kõnealune huvipuudus laenu tagasimaksmisega seotud riski minimeerimise suhtes võib ergutada laenuandjaid sõlmima tavapärasest suurema tururiskiga laenulepinguid ning sellega suurendada kõrgema riskiga garantiide hulka riigi portfellis.

Nimetatud 80 % piirang ei kehti riigigarantii puhul, mis on antud sellise ettevõtja rahastamiseks, kelle tegevus koosneb täielikult neile nõuetekohaselt ülesandeks tehtud üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamisest⁽⁹⁾ ja kui selle garantii on andnud ülesande määranud riigiasutus. 80 % piirang kehtib juhul, kui asjaomane ettevõtja pakub muid üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid või tegeleb ka muu majandustegevusega.

Selle tagamiseks, et laenuandja kannaks ka tegelikult osa riskist, tuleb rohkem tähelepanu pöörata kahele järgmisele aspektile:

- kui laenu või rahalise kohustuse suurus aja jooksul väheneb, näiteks seetõttu, et laen hakkab tasutud saama, peab sellega proportsionaalselt kahanema ka garantiiks antud summa, nii et garantii ei kataks ühelgi ajahetkel üle 80 % tasumata laenust või rahalisest kohustusest;
- kahju peavad kandma laenuandja ja garant proportsionaalselt ja ühtmoodi. Samuti peab laenaja antud võlakirjade sissenõudmisest saadav netotulu (s.o sissetulek, millest on maha arvatud nõude menetluskulud) vähendama proportsionaalselt laenusaaaja ja garanti kantavaid kahjusid. Esmavastutusega garantiisid, mille puhul kahju kantakse esmalt garanti ja alles seejärel laenuandja poolt, võidakse käsitleda abi sisaldavana.

Kui EFTA riik soovib anda garantiid, mis ületab 80 % läve ja väidab, et see ei kujuta endast abi, peab ta seda väidet nõuetekohaselt põhjendama, näiteks kogu tehingu korralduse põhjal, ning teavitama sellest EFTA järelevalveametit võimaliku riigiabi olemasolu nõuetekohaseks hindamiseks.

⁽⁷⁾ ELT L 97, 15.4.2005, lk 41 ja EMP kaasanne nr 18, 14.4.2005, lk 1. See peatükk vastab ühenduse suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 244, 1.10.2004, lk 2).

⁽⁸⁾ Võlaväärtpaberite mõiste definitsiooni vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/109/EÜ artikli 2 lõike 1 punkti b läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38). Nimetatud direktiiv on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 30. septembri 2005. aasta otsusega nr 120/2005, millega muudetakse EMP lepingu IX lisa (finantsteenused) (ELT L 339, 22.12.2005, lk 26 ja EMP kaasanne nr 66, 22.12.2005, lk 15). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2008/22/EÜ (ELT L 76, 19.3.2008, lk 50) (EMP lepingusse seni inkorporeerimata).

⁽⁹⁾ Selline üldist majandushuvi pakkuv teenus peab olema kooskõlas ühenduse eeskirjadega, näiteks komisjoni 28. novembri 2005. aasta otsusega 2005/842/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (ELT L 312, 29.11.2005, lk 67), mis on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 91/2006, millega muudetakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XV lisa (riigiabi) (ELT L 289, 19.10.2006, lk 31 ja EMP kaasanne nr 52, 19.10.2006, lk 24), ja suuniste peatükk, milles käsitletakse riigiabi, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (ELT L 109, 26.4.2007, p. 44 ja EMP kaasanne nr 20, 26.4.2007, lk 1). See peatükk vastab ühenduse raamistikule riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (ELT C 297, 29.11.2005, lk 4).

d) Garantii eest on makstud turupõhist hinda.

Nagu on märgitud punktis 2.1, tuleks riski võtmine hüvitada asjakohase preemiaga sõltuvalt garantiina või vastugarantiina antavast summast. Kui garantii eest tasutud hind vähemalt võrdub kapitaliturgudel leitava vastava garantiipremia viitemääraga, ei ole garantii puhul tegemist abiga.

Kui kapitaliturgudel ei leita vastavat garantiipremia viitemäära, tuleb garantiiga tagatud laenu kogu maksumust, kaasa arvatud laenu intressimäär ja garantiipremia, võrrelda samasuguse garanteerimata laenu turuhinnaga.

Mõlemal juhul tuleks vastava turuhinna kindlaksmääramiseks arvestada garantii ja selle aluseks oleva laenu omadusi, sealhulgas tehingu summat ja kestust, laenusaaaja antud tagatist ja muid kogemusi, mis mõjutavad sissenõudmismäära hindamist, laenusaaaja finantsseisundist tingitud võimalikku maksejõuetust, tema tegevusvaldkonda ja väljavaateid ning muid majanduslikke tingimusi. Selle analüüsi abil peaks olema võimalik laenusaaajat liigitada riskireitingu alusel. Kasutada võib rahvusvaheliselt tunnustatud reitinguagentuuri liigitust, kuid laenu andev pank võib läbi viia ka oma sisereitingu. EFTA järelevalveamet juhib tähelepanu niisuguse reitingu ja nende rahvusvaheliste finantsasutuste tuvastatud riskimäära vahelisele seosele, kelle tegevus on avalik⁽¹⁰⁾. Et hinnata, kas garantiipremia on turutingimustega kooskõlas, võib EFTA riik võrrelda turul tegutsevate sarnase reitinguga ettevõtjate makstud hindu.

Seepärast ei luba EFTA järelevalveamet kehtestada ühtset garantiipremiate määra, mis väidetavalt vastab valdkonnas üldiselt kasutatavale määrale.

3.3. VKEdele antavate üksikgarantiide hindamine

Kui laenusaaaja on VKE,⁽¹¹⁾ võib EFTA järelevalveamet erandina punkti 3.2 alapunktist d lubada lihtsustatud korra kohaselt hinnata, kas laenugarantii kujutab endast abi või mitte. Sellisel juhul, kui täidetakse kõik teised punkti 3.2. alapunktides a, b ja c sätestatud tingimused, ei loeta riigigarantiid abiks, kui järgmine aastane minimaalne garantiipremia (nn „safe-harbour” premia)⁽¹²⁾ kehtestatakse laenusaaaja reitingu alusel⁽¹³⁾:

Krediidikvaliteet	Standard and Poor's	Fitch	Moody's	Aastane safe-harbour premia
Kõrgeim kvaliteet	AAA	AAA	Aaa	0,4 %
Väga tugev maksevõime	AA +	AA +	Aa 1	0,4 %
	AA	AA	Aa 2	
	AA –	AA –	Aa 3	
Tugev maksevõime	A +	A +	A 1	0,55 %
	A	A	A 2	
	A –	A –	A 3	

⁽¹⁰⁾ Näiteks tabelis 1 esitatud agentuuride krediidireitingud, mis on esitatud Rahvusvaheliste Arvelduste Panga töödokumendist nr 207, kättesaadav aadressil: <http://www.bis.org/publ/work207.pdf>.

⁽¹¹⁾ VKEd on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, mille määratlus on esitatud EFTA järelevalveameti suunistes riigiabi andmise kohta mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEdele). See määratlus vastab määratlusele, mis on esitatud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36). Vt ka komisjoni määruse (EÜ) nr 70/2001 I lisa, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33), mis on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 88/2002, millega muudetakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XV lisa (EÜT L 266, 3.10.2002, lk 56, EMP kaasanne nr 49, 3.10.2002, lk 42). Määrust muudeti viimati määrusega (EÜ) nr 1976/2006 (ELT L 368, 23.12.2006, lk 85), mis on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 28/2007 (ELT L 209, 9.8.2007, lk 50, EMP kaasanne nr 38, 9.8.2007, lk 33).

⁽¹²⁾ Nimetatud „safe-harbour” preemiad on kehtestatud kooskõlas marginaalidega sama reitinguga ettevõtjatele antavatele laenudele, mis on määratud kindlaks riigiabi suuniste peatükis, milles käsitletakse viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodit. Nimetatud suunistes vastavad komisjoni teatisele viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6). Vastavalt Euroopa Komisjoni tellitud temaatilisele uurimusele (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/full_report.pdf, vt lk 23 ja 156–159) on võetud arvesse üldist vähenemist 20 baaspunkti võrra. Vähenemine vastab laenu ja garantii samalaadse riski marginaali erinevusele, et võtta arvesse laenudega seotud täiendavaid kulusid.

⁽¹³⁾ Tabelis on esitatud reitinguagentuuride Standard and Poor's, Fitch ja Moody's reitingukategooriad, kuna tegemist on nende reitinguagentuuridega, keda pangandussektoris kasutatakse kõige sagedamini punkti 3.2 alapunktis d kirjeldatud sisereitingu süsteemiga seostamiseks. Kuid reiting ei pea tingimata pärinema nimetatud reitinguagentuuridelt — samamoodi aksepteeritavad on riiklikud reitingusüsteemid või need, mida pangad kasutavad lepingukohustuste täitmatajätmise peegeldamiseks, tingimusel, et need annavad lepingukohustuste täitmatajätmise tõenäosuse ühe aasta jooksul, sest reitinguagentuurid kasutavad seda näitajat ettevõtete järjestamiseks; muud süsteemid peaksid võimaldama samalaadset liigitamist nimetatud järjestusmeetodi abil.

Krediitkvaliteet	Standard and Poor's	Fitch	Moody's	Aastane <i>safe-harbour</i> preemia
Piisav maksevõime	BBB +	BBB +	Baa 1	0,8 %
	BBB	BBB	Baa 2	
	BBB –	BBB –	Baa 3	
Ebasoodsad tingimused võivad maksevõimet kahjustada	BB +	BB +	Ba 1	2,0 %
	BB	BB	Ba 2	
	BB –	BB –	Ba 3	
Ebasoodsad tingimused tõenäoliselt kahjustavad maksevõimet	B +	B +	B 1	3,8 %
	B	B	B 2	
	B –	B –	B 3	6,3 %
Maksevõime sõltub soodsate tingimuste püsimisest	CCC +	CCC +	Caa 1	Aastast „ <i>safe-harbour</i> ” preemiat ei saa määrata
	CCC	CCC	Caa 2	
	CCC –	CCC –	Caa 3	
	CC	CC		
		C		
Maksevõimetu või peaaegu maksevõimetu	SD	DDD	Ca	Aastast „ <i>safe-harbour</i> ” preemiat ei saa määrata
	D	DD	C	
		D		

„*Safe-harbour*” garantiipreemiaid kohaldab riik tegelikult garantiina või vastugarantiina antava summa suhtes iga vastava aasta alguses. Neid tuleb pidada tabelis esitatuga ⁽¹⁴⁾ vähemalt võrdse krediitdireitinguga ettevõtja suhtes kohaldatavaks miinimumiks.

Pärast lepingu sõlmimist ettemaksena makstava ühekordse garantiipreemia puhul ei loeta laenuгарантиid abi sisaldavaks, kui see on vähemalt võrdne tulevaste garantiipreemiate nüüdisväärtusega, nagu eespool märgitud, ja vastavaks viitemääraks on kasutatud diskontomäär ⁽¹⁵⁾.

Nagu eelnevas tabelis näidatud, ei kohaldata lihtsustatud meetodit nende ettevõtjate suhtes, kelle reiting on CCC/Caa või halvem.

VKEde puhul, kelle kohta puuduvad laenuandmed või kellel ei ole bilansile tuginevat krediitdireitingut (näiteks teatavad eriotstarbelised või tegevust alustavad ettevõtjad), on „*safe-harbour*” preemia määraks 3,8 %, kuid see ei tohi kunagi olla väiksem kui nende emaettevõtja(te)l.

Neid marginaale võidakse turuolukorra arvessevõtmiseks aeg-ajalt läbi vaadata.

3.4. Garantiikavad

EFTA järelevalveamet on seisukohal, et riigigarantii kava ei kujuta endast riigiabi, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- Garantiikava on finantsraskustes laenusaaajatele suletud (vt täpsemalt punkti 3.2 alapunkt a).
- Garantii ulatust on võimalik selle andmisel nõuetekohaselt mõõta. See tähendab, et garantiid peavad olema seotud konkreetsete rahaliste tehingutega, kindlaksmääratud maksimumsummaga ja olema ajaliselt piiratud.

⁽¹⁴⁾ Näiteks ettevõttele, kellele panga antud krediitdireiting vastab BBB-/Baa 3-le, kehtestatakse iga aasta alguses aastaseks garantiipreemiaks vähemalt 0,8 % riigi poolt tegelikult garanteeritud summast.

⁽¹⁵⁾ Vt joonealuses märkuses 12 nimetatud suunised, kus on sätestatud: „Viitemäär kasutatakse ka diskontomäärana nüüdisväärtuse arvutamisel. Selleks kasutatakse üldiselt baasmäär, mida on suurendatud 100 baaspunkti suuruse kindla marginaali võrra.” (lk 4).

c) Garantii ei kata rohkem kui 80 % igast tasumata laenust või muust rahalisest kohustusest (vt täpsemalt (sh erandid) punkti 3.2 alapunkt c).

d) Kava tingimused rajanevad realistlikul riskihindamisel, nii et tõenäoliselt muudavad soodustatud ettevõtjate makstud garantiipreemiad kava isefinantseerivaks. Isefinantseeriva kava ja õige riskihindamise puhul loeb EFTA järelevalveamet kava garantiipreemiad turutingimustele vastavateks.

Siit tuleneb, et iga uue garantii riski tuleb hinnata kõigi asjakohaste tegurite (laenusaja kvaliteet, tagatised, garantii kestus jne) põhjal. Selle riskianalüüsi põhjal tuleb määratleda riskiklassid, ⁽¹⁶⁾ garantii tuleb liigitada ühte neist riskiklassidest ja kehtestada vastav garantiipreemia sõltuvalt garantiina või vastugarantiina antavast summast.

e) Selleks et kava omafinantseerimise aspekti hindamine oleks põhjalik ja dünaamiline, tuleb preemiate taseme piisavus majanduslikult põhjendatud ajavahemiku järel vähemalt kord aastas läbi vaadata kava tegeliku kahjude määra põhjal; ja kui on olemas risk, et kava end võib-olla enam ise ei finantseeri, preemiaid korrigeerida. Kõnealune korrigeerimine võib puudutada kõiki antud ja tulevikus antavaid garantiisid või ainult viimati nimetatuid.

f) Selleks et garantiipreemiad loetaks turutingimustele vastavateks, peavad need katma tavalised garantii andmisega seotud riskid, kava halduskulud ja iga-aastased piisava kapitali hüvitised, isegi kui sellist kapitali pole või see on olemas vaid osaliselt.

Halduskulud peaksid sisaldama vähemalt konkreetse kava algse riskianalüüsi ja ka riskijärelevalve ja riskihaldamise kulusid, mis on seotud garantii andmise ja haldamisega.

Kapitali hüvitamise kohta märgib EFTA järelevalveamet, et tavapärased garandid peavad täitma kapitalinõude eeskirju ja kooskõlas nende eeskirjadega peab neil olema omakapital, et mitte minna pankrotti garantiidest tulenevate iga-aastaste kahjude kõikumise tõttu. Riigigarantii kavade kohta need eeskirjad tavaliselt ei kehti ja seega kõnealuseid reserve vaja ei ole. Teisisõnu, iga kord, kui garantiidest tulenevad kaod ületavad garantiipreemiast saadavad tulud, kaetakse puudujääk lihtsalt riigieelarvest. Selline kavale antav riigigarantii seab selle tavalisest garandist soodsamasse olukorda. EFTA järelevalveamet leiab, et selleks, et vältida seesugust ebavõrdsust ja riigi võetavat riski hüvitada, peavad garantiipreemiad katma piisava kapitali hüvitise.

EFTA järelevalveamet leiab, et see kapital peab vastama 8 %le ⁽¹⁷⁾ tagasi maksmata garantiidest. Garantiide puhul, mis on antud ettevõtjatele, kelle reiting on AAA/AA- (Aaa/Aa3), võib hüvitatava kapitali summa vähendada 2 %le maksmata garantiidest; garantiide puhul, mis on antud ettevõtjatele, kelle reiting on A+/A- (A1/A3), võib hüvitatava kapitali summa vähendada 4 %le maksmata garantiidest.

Kapitali hüvitamine koosneb tavaliselt riskipreemiast, millele võib lisanduda riskivaba intressimäär.

Riskipreemia tuleb kõigil juhtudel maksta riigile piisava kapitali summa alusel. Oma ja Euroopa Komisjoni kogemuste põhjal leiab EFTA järelevalveamet, et omakapitali puhul küündib tavaline riskipreemia vähemalt 400 baaspunkti ja selline riskipreemia peaks sisalduma abisaajate makstud garantiipreemias ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Vt täpsemalt joonealune viide 13.

⁽¹⁷⁾ Vastavalt kapitalinõuetele, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivi 2006/48/EÜ (krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (ELT L 177, 30.6.2006, lk 1)) artikliga 75, mis on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 65/2008, millega muudetakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu IX lisa (ELT L 257, 25.9.2008, lk 27 ja EMP kaasanne nr 58, 25.9.2008, lk 9), koostoimes VI lisaga (punkt 41 ja järgmised).

⁽¹⁸⁾ BBB reitinguga ettevõtjale antud garantii puhul, mis ulatub 100-ni, peab sel viisil loodud reserv olema vähemalt 8. 400 baaspunkti (või 4 %) rakendamine sellele summale annab aastaseks kapitalimaksumuseks $8\% \times 4\% = 0,32\%$ garanteeritud summast, mis mõjutab vastavalt garantii hinda. Kui kavas ettenähtud ettevõtja eeldatav iga-aastane tuvastatud riskimäär on näiteks 0,35 % ning aastased halduskulud on hinnanguliselt 0,1 %, on garantii hind, mida ei loeta abiks, 0,77 % aastas.

Kui kava jaoks kapitali ei anta (nagu enamikus riigigarantii kavades) ja seega riik rahalist sissemakset ei tee, ei tule riskivaba intressimäär arvvestada. Kui aga riik ka tegelikult annab aluskapitali, kannab riik laenu võtmise kulud ja kava saab selle raha võimaliku investeerimise korral eelise. Seetõttu tuleb antud summa pealt maksta riigile riskivaba intressimäär. Raha selleks makseks tuleks aga võtta kava finantstulust ning see ei pruugi mõjutada garantiipreemiaid⁽¹⁹⁾. EFTA järelevalveamet leiab, et 10 aastaste riigi võlakirjade tootlust võib kasutada tavapärase kapitalituluna võetava riskivaba määra sobivaks asendajaks.

- g) läbipaistvuse tagamiseks tuleb abikava raames sätestada tulevaste garantiide andmise tingimused nagu ettevõtete abikõlblikkus vastavalt reitingule ning vajadusel garantiide sektor ja suurus, maksimaalne summa ja kestus.

3.5. VKEdele ettenähtavate garantiikavade hindamine

Pidades silmas VKEde eriolukorda ning eesmärgiga lihtsustada nende juurdepääsu rahalistele vahenditele, eriti garantiikavade kaudu, on selliste ettevõtjate jaoks kaks võimalust:

- võimalus kasutada „safe-harbour” preemiaid, nagu määratletud VKEde üksikgarantiide puhul;
- garantiikavade kui selliste hindamine, võimaldades ühekordse garantiipreemia kohaldamist ning vältides vajadust abi saavate VKEde individuaalsete reitingute järele.

Mõlema võimaluse kasutustingimused on määratletud järgmiselt:

„Safe-harbour” preemiate kasutamine VKEdele ettenähtud garantiikavade raames

Kooskõlas üksikgarantiide lihtsustamiseks tehtud ettepanekutega võib VKEdele kasulikke garantiikavu pidada samuti põhimõtteliselt isefinantseerivateks ja mitte käsitleda neid riigiabina, kui kohaldatakse punktis 3.3 kehtestatud ettevõtjate reitingupõhiseid minimaalseid „safe-harbour” garantiipreemiaid⁽²⁰⁾. Teised punkti 3.4 alapunktides a, b ja c ning punkti 3.4 alapunktis g sätestatud tingimused peavad siiski olema täidetud ja punkti 3.4. alapunktides d, e ja f sätestatud tingimused tuleb täita, kasutades punktis 3.3. sätestatud minimaalseid aastaseid garantiipreemiaid.

Ühekordsete garantiipreemiate kasutamine VKEdele ettenähtud garantiikavade raames

EFTA järelevalveamet on teadlik sellest, et individuaalse riskihindamise läbiviimine iga laenusaja puhul on kulukas protsess, mis ei pruugi sobida, kui kavasse on hõlmatud suur hulk väikelaene, mille jaoks see on riskide jagamise vahend.

Seega, kui kava raames antakse garantiisid ainult VKEdele ja garanteeritud summa ei ületa 2,5 miljoni euro suurust läve ettevõtja kohta konkreetse kava raames, võib EFTA järelevalveamet erandina eespool esitatud punkti 3.4 alapunktist d nõustuda kõigi laenusajate puhul ühekordse aastase garantiipreemiaga. Kuid selleks, et seesuguse kava alusel antud garantiisid ei käsitletakse riigiabina, peab kava jääma isefinantseerivaks ja täidetud peavad olema kõik muud punkti 3.4 alapunktides a, b ja c ja punkti 3.4 alapunktides e, f ja g sätestatud tingimused.

3.6. Riigiabiks ei loeta automaatselt

Kui ükskõik milline punktides 3.2–3.5 ettenähtud tingimustest jääb täitmata, ei tähenda see, et selline garantii või garantiikava loetaks automaatselt riigiabiks. Kui tekib kahtlus, et kavandatav garantii või garantiikava kujutab endast riigiabi, tuleb sellest EFTA järelevalveametile teatada.

4. ABIELEMENDIGA GARANTIID

4.1. Üldosa

Kui üksikgarantii või garantiikava ei vasta turumajandusliku investeerimise põhimõtetele, loetakse see riigiabi sisaldavaks. Riigiabi elemendi suurus tuleb arvuliselt väljendada, et kontrollida, kas abi võib pidada kokkusobivaks konkreetse riigiabi erandi põhjal. Põhimõtteliselt loetakse riigiabi elementideks individuaalselt või kava raames antud garantii asjakohase turuhinna ja selle meetme eest makstud tegeliku hinna vahet.

⁽¹⁹⁾ Sellisel juhul, ja tingimusel, et riskivaba määr on 5 %, on loodavad aastased reservid sama garantii (100) ja reservi (8) jaoks $8\% \times (4\% + 5\%) = 0,72\%$ garanteeritud summast. Samadel tingimustel (tuvastatud riskimäär 0,35 % ja halduskulud 0,1 %) oleks garantii hind $0,77\%$ aastast ning riigile tuleks kava järgi maksta 0,4 % lisatasu.

⁽²⁰⁾ Selles sisaldub ka säte, et VKEde puhul, kelle kohta puuduvad laenuandmed või kellel ei ole bilansile tuginevat krediidi reitingut, on „safe-harbour” preemia määraks 3,8 %, kuid see ei tohi olla vähem kui nende emaettevõtjatel.

Tulemuseks saadud aastased garantiiga antava toetuse rahalised väärtused tuleks viitemäära kasutades diskonteerida nende praeguse väärtuseni ja seejärel kokku liita toetuse koguväärtuse saamiseks.

Garantii abielemendi väljaarvutamisel pöörab EFTA järelevalveamet erilist tähelepanu järgmistele asjaoludele:

- a) Üksikgarantiide puhul: kas laenusaja on rahalistes raskustes. Garantiikavade puhul: kas kava kõlblikkustingimused võimaldavad selliseid ettevõtjaid välja jätta (vt täpsemalt punkti 3.2 alapunkt a).

EFTA järelevalveamet märgib, et raskustes olevatelt ettevõtjatelt nõuab võimalik turugarant laenu andmisel kõrget garantiipremiat, arvestades summa suurust, mis jääks maksmata, kui ettevõtja ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Kui tõenäosus, et laenusaja pole võimeline laenu tagasi maksuma, muutub eriti suureks, ei pruugi sellist turumäära leiduda ja garantii abielement võib erakorralistel asjaoludel olla sama suur kui kõnealuse garantiiga tegelikult kaetav summa.

- b) Kas iga garantii ulatust saab selle andmisel nõuetekohaselt mõõta.

See tähendab, et garantiid peavad olema seotud konkreetse rahalise tehinguga, kindlaksmääratud maksimumsumma ja olema ajaliselt piiratud. Sellega seoses leiab EFTA järelevalveamet põhimõtteliselt, et piiramatud garantiid ei sobi kokku EMP lepingu artikliga 61.

- c) Kas garantii katab rohkem kui 80 % igast tasumata laenust või muust rahalisest kohustusest (vt täpsemalt (sh erandeid) punkti 3.2 alapunkt c).

Selleks et tagada, et laenuandja oleks tõepoolest huvitatud laenuandmise tehingust tuleneva riski nõuetekohasest hindamisest, riski vastu kindlustamisest ja selle minimeerimisest ning eelkõige laenusaja krediidivõime õigest hindamisest, leiab komisjon, et vähemalt 20 % laenust, mis jääb riigigarantiiga katmata, peaks jääma laenuandja kanda, ⁽²¹⁾ et õhutada teda kindlustama oma laene ja minimeerima tehinguga seotud riski. Seetõttu uurib komisjon üldjuhul põhjalikumalt iga garantiid või garantiikava, millega kaetakse finantstehing tervikuna (või peaaegu tervikuna), välja arvatud juhul, kui liikmesriik põhjendab seda piisavalt, näiteks tehingu erilise laadiga.

- d) Kas garantii turuhinna määramisel on võetud arvesse garantii ja laenu (või muude rahaliste kohustuste) erijooni, mille põhjal arvutatakse välja abielement, võrreldes viimast tegelikult makstud garantiipremiaga (vt täpsemalt punkti 3.2 alapunkt d).

4.2. Abielement üksikgarantiides

Üksikgarantii puhul tuleb garantiiga antava toetuse rahaline väärtus arvutada garantii turuhinna ja tegelikult makstud hinna vahena.

Kui turg ei paku asjaomase tehinguliigi jaoks garantiisid, ei ole garantii turuhind kättesaadav. Sellisel juhul tuleb abielement arvutada samal viisil nagu sooduslaenu toetusekvivalent, nimelt selle konkreetse turuintressimäära, mida kõnealune ettevõtja oleks ilma garantiita maksnud, ning riigigarantii abil saadud intressimäära vahena pärast kõigi garantiimaksete arvessevõtmist. EFTA järelevalveamet rõhutab, et kui turuintressimäära ei ole ja kui EFTA riik soovib kasutada selle asemel viitemäära, kehtivad üksikgarantii abi osatähtsuse väljaarvutamisel tingimused, mis on sätestatud viitemäärasid käsitlevas järelevalveameti riigiabi suuniste peatükis ⁽²²⁾. See tähendab, et tehingu, garanteeritava ettevõtja ja esitatud tagatiste riskiprofiliga arvestamiseks tuleb pöörata piisavalt tähelepanu baasmäärale lisatava hüvitise suurusele.

4.3. Abielement VKEdele antavates üksikgarantiides

VKEde puhul võib rakendada ka punktis 3.3 esitatud lihtsustatud hindamissüsteemi. Juhul, kui antud garantiipremia ei vasta selle reitinguklassi jaoks kehtestatud miinimumväärtusele, käsitletakse selle miinimumtaseme ja makstud garantiipremia vahet abina. Kui garantii kehtib üle aasta, diskonteeritakse aastased puudujäägid, kasutades asjaomast viitemäära ⁽²³⁾.

⁽²¹⁾ Seda eeldusel, et ettevõtja annab riigile ja krediidiasutusele vastaval tasemel tagatise.

⁽²²⁾ Vt joonealuses märkuses 12 nimetatud peatükk.

⁽²³⁾ Vt täpsemalt joonealune viide 15.

Ainult asjaomaste EFTA riikide üheselt tõendatud ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib EFTA järelevalveamet lubada neist eeskirjadest kõrvalekaldumist; sellistel juhtudel tuleb siiski kinni pidada riskipõhisest lähenemisviisist.

4.4. Abielement garantiikavades

Garantiikavade puhul on iga kava raames antava garantii sularahaekvivalendiks tegelikult makstava preemia (juhul, kui preemiat makstakse) ja punktis 3.4 sätestatud tingimustega kooskõlas asutatud samaväärse abina mittekäsitleva kava raames maksmisele kuuluva preemia vahe. Eespool nimetatud teoreetilised garantiipreemiad, mille põhjal arvutatakse välja abielement, peavad seega katma nii garantiiga seotud tavalised riskid kui ka haldus- ja kapitalikulud⁽²⁴⁾. Selline toetusekvivalendi arvutamise viis peaks tagama, et ka keskmise ja pikaajalise perioodi jooksul jääb kava raames antud abi koguväärtus võrdseks ametiasutuste poolt kava puudujäägi katmiseks tehtud rahasüstiga.

Kuna riigigarantii kavade puhul ei tarvitse üksikgarantiide erijooned olla garantiikavale hinnangu andmise ajaks veel selgunud, tuleb abielementi hinnates arvesse võtta garantiikava tingimusi.

Garantiikavade abielemente saab arvutada ka EFTA järelevalveameti juba heaks kiidetud meetoditega pärast komisjoni poolt riigiabi valdkonnas vastu võetud määruse kohast teatamist, nagu seda on komisjoni 24. oktoobri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1628/2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist investeringuteks ette nähtud regionaalabi suhtes,⁽²⁵⁾ tingimusel et heakskiidetud meetodis on selgesõnaliselt käsitletud sellist liiki tagatist ja nendega seotud tehinguid.

Ainult asjaomase EFTA riigi poolt üheselt tõendatud ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib EFTA järelevalveamet lubada neist eeskirjadest kõrvalekaldumist; sellistel juhtudel tuleb siiski kinni pidada riskipõhisest lähenemisviisist.

4.5. Abielement VKEde garantiikavades

Punktis 3.5 esitatud VKEde garantiikavade lihtsustamisvahendeid võib kasutada ka abi arvutamise eesmärgil. Mõlema võimaluse kasutustingimused on määratletud järgmiselt:

„Safe-harbour” preemiate kasutamine VKEdele ettenähtud garantiikavade raames

VKEde puhul võib rakendada ka punktis 3.5 esitatud lihtsustatud hindamissüsteemi. Kui kasutatakse kõnealust süsteemi ja garantiikava antud kategooria garantiipreemia ei vasta selle reitinguklassi jaoks kehtestatud miinimumväärtusele,⁽²⁶⁾ käsitletakse kõnealuse miinimumtaseme ja makstud garantiipreemia vahet abina⁽²⁷⁾. Kui garantii kehtib üle aasta, diskonteeritakse aastased puudujäägid vastavalt viitemäärale⁽²⁸⁾.

Ühekordsete garantiipreemiate kasutamine VKEdele ettenähtud garantiikavade raames

Arvestades, et VKEdele ettenähtud garantiikava raames riigiabi andmine moonutab konkurentsi vähem, leiab EFTA järelevalveamet, et kui abikava käsitleb ainult VKEdele antavaid garantiisid ja kui garanteeritud summa ei ületa 2,5 miljoni euro suurust läve ettevõtja kohta konkreetse kava raames, võib EFTA järelevalveamet erandina eespool esitatud punktist 4.4 nõustuda kava abi osatähtsuse hindamisega, ilma et kava raames tuleks hinnata eraldi iga üksikgarantiid või riskiklassi⁽²⁹⁾.

⁽²⁴⁾ Selle arvutuse saab iga riskiklassi jaoks kokkuvõtvalt esitada a) riskiklassi riskiteguriga („risk” tähendab lepinguliste kohustuste täitmatajätmise tõenäosus ilma haldus- ja kapitalikulud arvestamata) korrutatud tagasimaksmata garanteeritud summa, mis kujutab endast garanti eest turul makstavat preemiat, ja b) mis tahes makstud garantiipreemia vahena, st (garanteeritud summa × risk) – makstud garantiipreemia.

⁽²⁵⁾ ELT L 302, 1.11.2006, lk 29. Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 157/2006 (ELT L 89, 29.3.2007, lk 33 ja EMP kaasanne nr 15, 29.3.2007, lk 26).

⁽²⁶⁾ Siia kuulub ka võimalus, et VKEde puhul, kelle kohta puuduvad laenuandmed või kellel ei ole bilansile tuginevat krediitdireitingut, on „safe-harbour” preemia määraks 3,8 %, kuid see ei tohi olla vähem kui nende emaettevõtja(te)l.

⁽²⁷⁾ Selle arvutuse saab iga riskiklassi jaoks kokkuvõtvalt esitada a) selle riskiklassi „safe-harbour” garantiipreemia protsendi ja b) makstud garantiipreemia protsendi vahena, mis on korrutatud tagasimaksmata garanteeritud summaga, st garanteeritud summa × („safe-harbour” garantiipreemia – makstud preemia).

⁽²⁸⁾ Vt täpsemalt joonealune viide 12.

⁽²⁹⁾ Selle arvutuse saab olenemata riskiklassist kokkuvõtvalt esitada a) kava riskiteguriga („risk” tähendab lepinguliste kohustuste täitmatajätmise võimalus pärast haldus- ja kapitalikulude mahaarvamist) korrutatud tagasimaksmata garanteeritud summa ja b) mis tahes makstud garantiipreemia vahena, st (garanteeritud summa × risk) – makstud garantiipreemia.

5. GARANTIIDENA ANTAVA RIIGIABI KOKKUSOBIVUS EMP LEPINGUGA

5.1. Üldosa

EFTA järelevalveamet peab kontrollima EMP lepingu artikli 61 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvate riigigarantiide kokkusobivust EMP lepinguga. Enne kokkusobivuse hindamist tuleb kindlaks teha abisaaja.

5.2. Hinnang

EFTA järelevalveamet uurib kõnealuse abi kokkusobivust EFTA lepingule samade eeskirjade kohaselt, mida kohaldatakse muul kujul esinevate abimeetmete suhtes. EFTA järelevalveamet on abi kokkusobivuse hindamise konkreetseid kriteeriume selgitanud ja üksikasjalikult esitanud oma riigiabi suunistes⁽³⁰⁾. Kontrollimisel võetakse eelkõige arvesse abi osatähtsust, abisaajate laadi ning eesmärke.

5.3. Tingimused

EFTA järelevalveamet kiidab garantiid heaks ainult juhul, kui selle kasutamine on lepingu kohaselt seotud konkreetsete tingimustega, mis võivad ulatuda abi saava ettevõtja pankroti kohustusliku väljakuulutamiseni või muu samalaadse menetluseni. Pooled peavad kõnealustes tingimustes kokku leppima garantiid andmise ajal. Juhul, kui EFTA riik soovib garantiid kasutada muudel kui tagatise andmise ajal kokkulepitud esialgsel tingimustel, käsitleb EFTA järelevalveamet garantiid kasutamist uue abina, millest tuleb teatada järelevalve- ja kohtulepingu protokolli nr 3 I osa artikli 1 lõike 3 kohaselt.

6. EFTA RIIKIDE ARUANNETE ESITAMINE EFTA JÄRELEVALVEAMETILE

Vastavalt üldisele järelevalvekohustusele⁽³¹⁾ on eriti tähtis, et EFTA järelevalveameti heakskiidetud riigigarantiid kavandatakse järjepidevalt läbi vastavalt EFTA lepingu artikli 62 lõikele 1. Seda on tarvis kapitaliturgude edasise arengu jälgimiseks, arvestades, et riigigarantiide aja jooksul muutuvat väärtust on raske hinnata. Seepärast esitavad liikmesriigid EFTA järelevalveametile aruanded.

Garantiikavade puhul tuleb need aruanded esitada vähemalt garantiikava kehtivuse lõpus ja muudetud kavast teatamiseks. Olenevalt juhtumist võib EFTA järelevalveamet pidada vajalikuks nõuda aruandeid ka sagedamini.

Garantiikavade puhul, mille suhtes EFTA järelevalveamet on võtnud vastu otsuse abi puudumise kohta ja eriti, kui kava ajaloo kohta puuduvad usaldusväärsed andmed, võib EFTA järelevalveamet abi puudumise otsust tehes nõuda nimetatud aruannete esitamist, täpsustades iga juhtumi kohta eraldi aruandluse sagedust ja sisu.

Aruanded peavad sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- a) antud garantiide arv ja suurus;
- b) perioodi lõpuks tasumata garantiide arv ja suurus;
- c) igal aastal nende garantiide arv ja suurus, mille puhul on lepingulised kohustused täitmata jäetud (eraldi väljatooduna);
- d) iga-aastased laekumised:
 1. laekumised makstud preemiatest;
 2. laekumised tagasinõutud summadest;
 3. muu tulu (näiteks hoiustelt või investeeringutelt saadud intressid jne);

⁽³⁰⁾ Vaata järelevalveameti riigiabi suunistes aadressil <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽³¹⁾ Eeskätt järelevalveameti 14. juuli 2004. aasta otsusega nr 195/04/COL (ELT L 139, 25.5.2006, lk 37 ja EMP kaasanne nr 26, 25.5.2006, lk 1), viimati muudetud järelevalveameti 17. detsembri 2008. aasta otsusega nr 789/08/COL (ELT L 340, 22.12.2010, lk 1 ja EMP kaasanne nr 72, 22.12.2010, lk 1). Kõnealune otsus vastab komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1), viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 271/2008 (ELT L 82, 25.3.2008, lk 1). Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004 on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 123/2005, millega muudetakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XV lisa ja protokolli nr 26 (ELT L 339, 22.12.2005, lk 32, EMP kaasanne nr 66, 22.12.2005, lk 18).

e) iga-aastased kulud:

1. halduskulud;

2. garantiide kasutamise eest makstud hüvitised;

f) iga-aastane ülejääk/puudujääk (tulude ja kulude vahe);

g) kava algusest saadik kogunenud ülejääk/puudujääk ⁽³²⁾.

Üksikgarantiide puhul tuleb samuti esitada teave vastavalt asjakohastele alapunktidele (peamiselt d–g).

EFTA järelevalveamet juhhib EFTA riikide tähelepanu asjaolule, et täpsete aruannete esitamiseks ka kaugemas tulevikus tuleb vajalikke andmeid koguda nõuetekohaselt alates kava rakendamisest ja neid andmeid igal aastal koondada.

EFTA riikide tähelepanu juhitakse ka asjaolule, et kuigi teatamiskohustust ei ole, võib EFTA järelevalveametil üksikgarantiina või kava raames antud abina mittekäsitletavate garantiide puhul tekkida vajadus kontrollida (näiteks seoses kaebusega), kas see garantii või kava hõlmab abielemente. Sellisel juhul nõuab EFTA järelevalveamet samasugust teavet, mis on eespool sätestatud EFTA riikide aruannete puhul.

Kui aruanne on juba esitatud vastavalt riigiabi valdkonnas kehtivate grupierandi määruste, suuniste või raamistikega kehtestatud konkreetsele aruandluskohustusele, asendab see aruanne käesoleva kohustuse alusel esitatavat garantiituaruandlust, juhul kui see sisaldab eespool loetletud teavet.

7. RAKENDAMINE

EFTA järelevalveamet kutsub EFTA riike üles 1. jaanuariks 2010 kohandama uute garantiide puhul olemasolevaid garantiimeetmeid käesoleva teatise alusel.

⁽³²⁾ Kui kava on kestnud üle 10 aasta, tuleb esitada ainult iga viimase 10 aasta puudujäägi või ülejäägi summad.

III LISA

ÜHENDUSE SUUNISED RAUDTEE-ETTEVÕTJATELE ANTAVA RIIGIABI KOHTA ⁽¹⁾

1. SISSEJUHATUS

1.1. Üldine taust: raudteesektor

1. Raudteedel on ainulaadseid eeliseid – see on turvaline ja keskkonnasäästlik transpordiliik. Raudteetransport võib seega anda suure panuse säästva transpordi arengusse Euroopa Majanduspiirkonnas.
2. Euroopa Komisjoni valge raamat „Euroopa transpordipoliitika aastaks 2010: aeg otsustada” ⁽²⁾ ja selle vahekokkuvõtte ⁽³⁾ rõhutavad dünaamilise raudteesektori vajalikust tõhusa, turvalise ja puhta kauba- ja reisijateveo süsteemi loomiseks, mis annab panuse püsivalt eduka Euroopa ühtse turu väljakujundamiseks. Dünaamilise raudteesektori tähtsust EMPl rõhutatakse ka ambitsioonikat transpordipoliitikat käsitlevas EMP nõuandekomitee otsuses ja aruandes ⁽⁴⁾. Liiklusummikud, mille all kannatavad EMP linnad ja teatavad piirkonnad, vajadus lahendada kliimamuutustest tingitud probleeme ning naftatoodete hinna kallinemine näitavad, kuivõrd vajalik on raudteetranspordi arengu edendamine. Sellega seoses tuleb meenutada, et EMP lepingus ⁽⁵⁾ ja Euroopa Ühenduse asutamislepingus ⁽⁶⁾ püstitatud keskkonnanäesmärgid tuleb järgida ka ühises transpordipoliitikas.
3. Siiski kannatab Euroopa raudteetranspordi sektor väheste atraktiivsuse all. Alates 1960. aastatest kuni 20. sajandi lõpuni on raudteetranspordi sektoris toimunud pidev langus. Nii kauba- kui ka reisijateveo puhul on raudteeveo osakaal teiste transpordiliikidega võrreldes vähenenud. Kaubavedu raudteel on vähenenud isegi absoluutarvudes: 1970. aastal transporditi raudteel rohkem kaupu kui aastal 2000. Traditsioonilised raudtee-ettevõtjad ei olnud võimelised tagama sellist usaldusväärsust ja tähtaegadest kinnipidamist, mida nende kliendid nõudsid, ning seetõttu suunati kaubavedu raudteelt muudesse transpordiliikidesse, peamiselt maanteetransporti ⁽⁷⁾. Kuigi reisijatevedu raudteel kasvab jätkuvalt absoluutarvudes, tundub see kasv maanteetranspordi ja lennustranspordi kasvuga võrreldes väga piiratud ⁽⁸⁾.
4. Kuigi tundub, et selles suundumuses on hiljuti toimunud pööre, ⁽⁹⁾ on raudteetranspordi tugevaks ja konkurentsivõimeliseks muutmiseks vaja veel palju ära teha. Raudtee-kaubaveo sektoris on avaliku sektori sekkumist nõudvaid olulisi kitsaskohti ⁽¹⁰⁾.
5. Euroopa raudteesektori suhteline kahanemine tuleneb suuresti tõsiasiast, et transporditeenuste pakkumist on varem korraldatud peamiselt vastavalt siseriiklikele ja monopolsetele kavadele.
6. Esiteks ei ergutanud puuduv konkurents riiklikes raudteevõrkudes raudtee-ettevõtjaid tegevuskulusid vähendama ja uusi teenuseid välja töötama. Nende tegevus ei taganud piisavat sissetulekut kõigi kulude ja vajalike investeeringute katmiseks. Vajalikke investeeringuid ei tehtud. Mõnikord sundisid EMP riigid riiklikke raudtee-ettevõtjaid investeerimise tegema, ent ettevõtjad ei olnud võimelised neid piisaval määral omavahenditest rahastama. Selle tulemuseks oli nende ettevõtjate suur võlakoores, mis iseenesest avaldas negatiivset mõju ettevõtete arengule.

⁽¹⁾ See peatükk vastab ühenduse suunistele raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi kohta (ELT C 184, 22.7.2008, lk 13).

⁽²⁾ KOM(2001) 370, 12.9.2001, lk 18.

⁽³⁾ Euroopa Komisjoni teatis „Liikumisvõimeline Euroopa – jätkusuutlik liikuvus meie mandril – Transpordipoliitika valge raamatu vahekokkuvõtte” (KOM(2006) 314, 22.6.2006, lk 21).

⁽⁴⁾ Vt EFTA veebileht aadressil <http://www.efta.int/advisory-bodies/consultative-committee.aspx>.

⁽⁵⁾ Vastavalt EMP lepingu preambuli punktile 9 on lepinguosalised otsustanud säilitada ja kaitsta keskkonda ning parandada selle kvaliteeti, kasutada loodusressursse kaalutletult ja mõistlikult eeskätt lähtudes säästva arengu põhimõttest ning põhimõttest, mille kohaselt kasutatakse eeskätt ennetusmeetmeid. Vastavalt EMP lepingu artiklile 1 peaksid osalised tihendama keskkonnakoostööd. Vastavalt EMP lepingu artiklile 73 on lepinguosaliste eesmärk nelja vabaduse valdkonna meetmete läbiviimisel muu hulgas säilitada ja kaitsta keskkonda ning parandada selle kvaliteeti. EMP lepingu artiklis 78 aga seavad lepinguosalised eesmärgiks tihendada ja laiendada koostööd ühenduse tegevuses, sealhulgas keskkonnanalases tegevuses.

⁽⁶⁾ EÜ asutamislepingu artiklis 2 on sätestatud ühenduse peamiste ülesannete hulgas „majandustegevuse harmoonilise, tasakaalustatud ja säästva arengu” edendamine. Neid sätteid täiendavad artiklis 174 kindlaksmääratud konkreetset eesmärgid, kus on sätestatud, et ühenduse keskkonnapoliitika aitab kaasa keskkonna säilitamisele, kaitsmisele ning selle kvaliteedi parandamisele. Asutamislepingu artiklis 6 on sätestatud: „Artiklis 3 osutatud ühenduse poliitika ja tegevuse määratlemise ja rakendamise peab integreerima keskkonnakaitse nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist”.

⁽⁷⁾ Aastatel 1995–2005 suurenes ELis raudteekaubavedu (väljendatuna tonnkilomeetrites) keskmiselt 0,9 % aastas, maanteekaubaveo puhul oli keskmine aastane kasv samal perioodil 3,3 % (allikas Eurostat).

⁽⁸⁾ Aastatel 1995–2004 suurenes ELis reisijatevedu raudteel (väljendatuna reisijakilomeetrites) keskmiselt 0,9 % aastas, erasõidukite puhul oli keskmine aastane kasv samal perioodil 1,8 % (allikas Eurostat).

⁽⁹⁾ Alates 2002. aastast, eelkõige nendes riikides, mis on avanud oma turud konkurentsile. 2006. aastal võime täheldada, et raudtee-kaubaveo aastane kasv on olnud 3,7 % ja reisijateveo kasv 3 %. See paranemine peaks kinnitust leidma 2007. aastal.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Komisjoni teatis „Põhiliselt kaubaveoks kasutatava raudteevõrgustiku suunas”, (SEK(2007) 1322, SEK(2007) 1324 ja SEK(2007) 1325, 18.10.2007).

7. Lisaks sellele on raudteetranspordi areng Euroopas olnud standardimise ja võrkude koostalitlusvõime puudumise tõttu piiratud, sel ajal kui maantee- ja lennutranspordi ettevõtted arendasid välja mitmeid rahvusvahelisi teenuseid. EMP päris riiklike raudteevõrkude mosaigi, mida iseloomustasid erinevad rööpmelaiused ning kokkusobimatud signaal- ja ohutussüsteemid, mis ei võimaldanud raudtee-ettevõtjatel saada kasu mastaabisäästu efektist, mis tuleks infrastruktuuri ja veeremi orienteeritusest ühele suurele turule 27⁽¹¹⁾ riikliku turu asemel.
8. EMP poliitika on suunatud raudteesektori dünaamilisemaks muutmisele, mille kolm põhisuunda on:
- a) luua järjest rohkem tingimusi, mis võimaldavad konkurentsi tekkimist raudteeveoteenuste turgudel;
 - b) edendada standardimist ja tehnilist ühtlustamist Euroopa raudteevõrkudes, mille eesmärk on täieliku koostalitlusvõime saavutamine Euroopa tasandil;
 - c) anda rahalisi toetusi EMP tasandil (TEN-T programmi ja struktuurifondide raames).
9. EMP on seetõttu järk-järgult avanud raudteetranspordi turge konkurentstile. 2001. aastal vastu võetud esimene liberaliseerimispakett koosnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivist 2001/12/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta,⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivist 2001/13/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta⁽¹³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2001. aasta direktiivist 2001/14/EÜ raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõimsuse jaotamise, raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutustunnistuste andmise kohta⁽¹⁴⁾. 2004. aastal järgnenud teise paketi põhiinstrumendid olid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 881/2004, millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur,⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/49/EÜ, ühenduse raudteede ohutuse kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta ja direktiivi 2001/14/EÜ raudteeinfrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise ning raudteeinfrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutuse sertifitseerimise kohta,⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/50/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 96/48/EÜ üleeuroopalise kiirraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/16/EÜ üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta⁽¹⁷⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/51/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta⁽¹⁸⁾. 2007. aastal vastu võetud kolmas pakett koosnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrusest (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70,⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrusest (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta,⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiivist 2007/58/EÜ, millega muudetakse nõukogu

⁽¹¹⁾ Islandil, Maltal ja Küprosel ei ole raudteevõrku.

⁽¹²⁾ EÜT L 75, 15.3.2001, lk 1.

⁽¹³⁾ EÜT L 75, 15.3.2001, lk 26.

⁽¹⁴⁾ EÜT L 75, 15.3.2001, lk 29. Direktiivi muudeti viimati direktiiviga 2007/58/EÜ (ELT L 315, 3.12.2007, lk 44). Direktiiv on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 17. märtsi 2009. aasta otsusega nr 33/2009 (ELT L 130, 28.5.2009, lk 27 ja EMP kaasanne nr 28, 28.5.2009, lk 25). Direktiivid 2001/12/EÜ, 2001/13/EÜ ja 2001/14/EÜ on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 28. septembri 2001. aasta otsusega nr 118/2001 (ELT L 322, 6. detsember 2001, lk 32 ja EMP kaasanne nr 60, 6.12.2001, lk 29). Selle otsusega muudeti EMP Ühiskomitee 21. märtsi 1994. aasta otsust nr 7/94 nõukogu direktiivi 91/440/EMÜ inkorporeerimise kohta (EÜT L 160, 28.6.1994, lk 1 ja EMP kaasanne nr 17, 28.6.1994, lk 1) ning EMP Ühiskomitee 15. detsembri 1995. aasta otsust nr 71/95 nõukogu direktiivi 95/18/EÜ inkorporeerimise kohta (EÜT L 57, 7.3.1996, lk 37 ja EMP kaasanne nr 11, 7.3.1996, lk 14).

⁽¹⁵⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 1. Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 10. juuni 2005. aasta otsusega nr 82/2005 (ELT L 268, 13.10.2005, lk 13 ja EMP kaasanne nr 52, 13.10.2005, lk 7).

⁽¹⁶⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 44.

⁽¹⁷⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 114.

⁽¹⁸⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 164. Direktiivid 2004/49/EÜ, 2004/50/EÜ ja 2004/51/EÜ on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 29. oktoobri 2004. aasta otsusega nr 151/2001 (ELT L 102, 21.4.2005, lk 27 ja EMP kaasanne nr 20, 21.4.2005, lk 17). Selle otsusega muudeti EMP Ühiskomitee 15. detsembri 1995. aasta otsust nr 71/95 nõukogu direktiivi 95/18/EMÜ inkorporeerimise kohta (EÜT L 57, 7.3.1996, lk 37 ja EMP kaasanne nr 11, 7.3.1996, lk 14), EMP Ühiskomitee 28. septembri 2001. aasta otsust nr 118/2001 direktiivide 2001/12/EÜ, 2001/13/EÜ ja 2001/14/EÜ inkorporeerimise kohta (EÜT L 322, 6.12.2001, lk 32 ka EMP kaasanne nr 60, 6.12.2001, lk 29), EMP Ühiskomitee 30. aprilli 1997. aasta otsust nr 25/97 direktiivi 96/48/EÜ vastuvõtmise kohta (EÜT L 242, 4.9.1997, lk 74 ja EMP kaasanne nr 37, 4.9.1997, lk 74), EMP Ühiskomitee 1. märtsi 2002. aasta otsust nr 16/2002 direktiivi 2001/16/EÜ vastuvõtmise kohta (EÜT L 110, 25.4.2002, lk 11 ja EMP kaasanne nr 21, 25.4.2002, lk 8) ning EMP Ühiskomitee 21. märtsi 1994. aasta otsust nr 7/94 nõukogu direktiivi 91/440/EMÜ inkorporeerimise kohta (EÜT L 160, 28.6.1994, lk 1 ja EMP kaasanne nr 17, 28.6.1994, lk 1).

⁽¹⁹⁾ ELT L 315, 3.12.2007, lk 1. Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 2. juuli 2008. aasta otsusega nr 85/2008 (ELT L 280, 23.10.2008, lk 20 ja EMP kaasanne nr 64, 23.10.2008, lk 13).

⁽²⁰⁾ ELT L 315, 3.12.2007, lk 14. Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 2. juuli 2010. aasta otsusega nr 90/2005 (ELT L 277, 21.10.2010, lk 43 ja EMP kaasanne nr 59, 21.10.2010, lk 12).

direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta ja direktiivi 2001/14/EÜ raudteefrastrukturi läbilaskevõimsuse jaotamise ja raudteefrastrukturi kasutustasude kehtestamise kohta ⁽²¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiv 2007/59/EÜ ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta ⁽²²⁾. Raudtee-kaubaveo turg avati konkurentsile 15. märtsil 2003 üleeuroopalises raudtee-kaubaveovõrgus, seejärel 1. jaanuaril 2006 rahvusvahelisele kaubaveole ja lõpuks alates 1. jaanuarist 2007 kabotaažile. Kolmas raudteepakett näeb ette rahvusvahelise reisijateveo avamist konkurentsile 1. jaanuaril 2010. Mõned EMP riigid nagu Ühendkuningriik, Saksamaa, Madalmaad ja Itaalia on oma reisijateveo turud juba osaliselt avanud.

10. Nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiiv 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta ⁽²³⁾ lõi raudteesektori osalejate uue institutsioonilise ja organisatoorse raamistiku, mis hõlmab:
 - a) raudtee-ettevõtjate ⁽²⁴⁾ raamatupidamislikku ja organisatoorset eraldamist raudteefrastrukturi-ettevõtjatest ⁽²⁵⁾;
 - b) raudtee-ettevõtjate sõltumatust;
 - c) raudtee-ettevõtjate juhtimist vastavalt äriühingute suhtes kohaldatavatele põhimõtetele;
 - d) raudtee-ettevõtjate finantstasakaalu vastavalt usaldusväärsele äriplaanile;
 - e) EMP riikide rahaliste meetmete kokkusobivust riigiabi eeskirjadega ⁽²⁶⁾.
11. Paralleelselt selle liberaliseerimisprotsessiga on Euroopa Komisjon ja EMP Ühiskomitee teisel tasandil alustanud Euroopa raudteevõrkude koostalitlusvõime edendamist. Selle sammuga käivad kaasas EMP algatused raudteetranspordi ohutustaseme parandamiseks ⁽²⁷⁾.
12. Avaliku sekkumise kolmas tasand raudteesektori edendamiseks hõlmab rahalisi toetusi. Euroopa Komisjoni arvates võivad need toetused teatavatel asjaoludel olla õigustatud, arvestades raudteesektori suuri kohandamiskulusid.
13. Komisjon märgib lisaks sellele, et riiklike vahendite panustamine raudteetranspordi sektorisse on alati olnud suur.
14. Riigiabi andmist raudteesektoris võib lubada juhul, kui see aitab kaasa integreeritud, konkurentsile avatud ja koostalitlusvõimelise EMP turu loomisele ning EMP eesmärkidele seoses jätkusuutliku liikuvusega. Sellega seoses peavad Euroopa Komisjon ja EFTA järelevalveamet tagama, et riigi eraldatud rahaline toetus ei tooks endaga kaasa ühise huviga vastuolus olevaid konkurentsimoonutusi. Euroopa Komisjon ja EFTA järelevalveamet võivad teatavatel juhtudel nõuda EMP riikidelt EMP eesmärkidele vastavate ja abi andmisega kaasnevate kohustuste võtmist.

1.2. Käesolevate suuniste eesmärk ja reguleerimisala

15. Käesolevate suuniste eesmärk on anda juhiseid raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi kokkusobivuse kohta EMP lepinguga, nagu seda on määratletud direktiivis 91/440/EMÜ ja eespool kirjeldatud kontekstis. Lisaks kohaldatakse käesolevate suuniste peatükki 3 linnatranspordi, linnalähise või piirkondliku reisijateveoga tegelevate ettevõtjate suhtes. Suunised tuginevad esmajoonel ühenduse seadusandja poolt kolmes järjestikuses raudteepaketis kehtestatud põhimõtetele. Käesolevate suuniste eesmärk on parandada riigipoolse rahastamise läbipaistvust ja õiguskindlust asutamislepingu reeglite suhtes EMP turgude avamise kontekstis. Nendes ei käsitleta raudteefrastrukturi-ettevõtjate riiklikku rahastamist.

⁽²¹⁾ ELT L 315, 3.12.2007, lk 44. Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 17. märtsi 2009. aasta otsusega nr 33/2005 (ELT L 130, 28.5.2009, lk 27 ja EMP kaasanne nr 28, 28.5.2009, lk 25).

⁽²²⁾ ELT L 315, 3.12.2007, lk 51. Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 5. veebruari 2009. aasta otsusega nr 12/2005 (ELT L 73, 19.3.2009, lk 47 ja EMP kaasanne nr 16, 19.3.2009, lk 18).

⁽²³⁾ EÜT L 237, 24.8.1991, lk 25. EMP lepingusse inkorporeeritud EMP Ühiskomitee 21. märtsi 1994. aasta otsusega nr 7/94. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2007/58/EÜ.

⁽²⁴⁾ Direktiivi 91/440/EMÜ artikli 3 kohaselt on raudtee-ettevõtja: „kõik vastavalt kohaldatavatele ühenduse õigusaktidele litsentseeritud riigi osalusega äriühingud või eraõiguslikud ettevõtjad, kelle peamine tegevusala on osutada kaupade ja/või reisijate raudteeveo teenuseid ja kes on kohustatud tagama veduriteenuse; mõiste hõlmab ka üksnes veduriteenust osutavaid ettevõtjaid”.

⁽²⁵⁾ Direktiivi 91/440/EMÜ artikli 3 kohaselt on raudteefrastrukturi-ettevõtja „organ või ettevõtja, kes vastutab eelkõige raudteefrastrukturi rajamise ja hooldamise eest. Raudteefrastrukturi-ettevõtja ülesannete hulka võib kuuluda ka infrastruktuuri kontrolli- ja ohutussüsteemide majandamine. Need raudteefrastrukturi-ettevõtja ülesanded, mis on seotud võrguga või võrgu osaga, võib delegida erinevatele organitele või ettevõtjatele”.

⁽²⁶⁾ Eespool nimetatud direktiivi 91/440/EMÜ artikli 9 lõige 3: „Abi, mida liikmesriigid eraldavad käesolevas artiklis nimetatud võlgade kustutamiseks, antakse kooskõlas asutamislepingu artiklitega 73, 87 ja 88”.

⁽²⁷⁾ Eeskätt direktiiv 2004/49/EÜ, inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 29. oktoobri 2004. aasta otsusega nr 151/2004.

16. EMP lepingu artikli 61 lõikes 1 on sätestatud, et põhimõtteliselt on ELi liikmesriigi või EFTA riigi antav abi, mis ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtteid või teatud kaupade tootmist, EMP lepinguga kokkusalutamatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab EMP riikide vahelist kaubandust. Siiski võib selline riigiabi olla teatavates olukordades õigustatud EMP ühise huvi seisukohast lähtudes. Mõnele neist olukordadest on osutatud EMP lepingu artikli 61 lõikes 3 ning need käsitlevad nii transpordisektorit kui ka muid majandussektoreid.
17. Lisaks sellele on EMP lepingu artiklis 49 sätestatud, et abi on kooskõlas EMPga, „kui see vastab transpordi koordineerimise vajadusele või kujutab endast avalike teenuste hulka kuuluvate teatud kohustuste täitmise kulude katmist”. Kõnealust artiklit käsitletakse erisõnna EMP lepingu üldises raamistikus. Sellele artiklile vastava EÜ asutamislepingu artikli 73 alusel on ühenduse seadusandja võtnud vastu kaks transpordisektorit käsitlevat õigusakti: nõukogu 26. juuni 1969. aasta määrus (EMÜ) nr 1191/69 raudtee-, maantee- ja siseveetranspordis osutatavate avalike teenuste kontseptsioonist tulenevaid kohustusi puudutavate liikmesriikidepoolsete meetmete kohta⁽²⁸⁾ ja nõukogu 4. juuni 1970. aasta määrus (EMÜ) nr 1107/70 toetuste andmise kohta raudtee-, maantee- ja siseveetranspordile⁽²⁹⁾. Samuti on nõukogu 26. juuni 1969. aasta määrusega (EMÜ) nr 1192/69 (raudtee-ettevõtjate finantskohustuste ja soodustuste tasendamise ühisreeglite kohta)⁽³⁰⁾ ette nähtud, et liikmesriigid võivad anda raudtee-ettevõtjatele teatavaid hüvitisi⁽³¹⁾.
18. Määruse (EMÜ) nr 1107/70 artikliga 3 on ette nähtud, et EMP riigid võivad võtta kooskõlastusmeetmeid ja kehtestada selliseid avalike teenuste hulka kuuluvaid kohustusi, millega kaasneb EMP lepingu artiklis 49 nimetatud toetuste andmine, ainult kõnealuse määrusega ettenähtud juhtudel ja asjaoludel, ilma et see piiraks määruste (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1192/69 kohaldamist. Vastavalt Euroopa Kohtu otsusele „Altmarki” juhtumi kohta⁽³²⁾ ei saa riigiabi, mida ei lubata kooskõlas määrustega (EMÜ) nr 1107/70, (EMÜ) nr 1191/69 või (EMÜ) nr 1192/69, kuulutada ühisturuga kokkusobivaks EÜ asutamislepingu artikli 73 alusel⁽³³⁾. Lisaks sellele tuleb märkida, et avalike teenuste eest makstavat hüvitist, mis ei järgi EMP lepingu artikli 49 sätteid, ei saa kuulutada EMP lepinguga kokkusobivaks ei lepingu artikli 59 lõike 2 ega ühegi muu sätte alusel⁽³⁴⁾.
19. Määruse (EÜ) nr 1370/2007 („avaliku reisijateveoteenuse määrus”)⁽³⁵⁾ jõustumine 3. detsembril 2009 ning määruste (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 kehtetuks tunnistamine loob uue õigusliku raamistiku. Seepärast ei ole käesolevates suunistes käsitletud avaliku teenuse hüvitistega seotud aspekte.
20. Määruse (EÜ) nr 1370/2007 jõustumise järel võib EMP lepingu artiklit 49 kohaldada otse õigusliku alusena, et teha kindlaks, kas avaliku reisijateveoteenuse määrusega hõlmatud abi, eelkõige kaubavedude koordineerimiseks antav abi, on EMP lepinguga kokkusobiv. Seepärast tuleks välja töötada üldine käsitlus, kuidas kontrollida koordineerimise vajadusest lähtuva abi kokkusobivust EMP lepingu artikliga 49. Eelkõige on käesolevates suunistes eesmärk kehtestada kõnealuse kontrolli ja osatähtsuse piiride kriteeriumid. Võttes arvesse artikli 49 ümbersõnastust, peab EFTA järelevalveamet siiski andma EFTA riikidele võimaluse vajaduse korral tõendada kehtestatud piire ületavate meetmete vajalikkust ja proportsionaalsust.
21. Käesolevates suunistes käsitletakse EMP lepingu artiklite 49 ja 61 kohaldamist ning nende rakendamist direktiivi 91/440/EMÜ tähenduses raudtee-ettevõtjatele antava riikliku abi suhtes. Käsitletakse järgmisi aspekte: raudtee-ettevõtjate riiklik toetamine infrastruktuuride rahastamise kaudu (peatükk 2), abi veeremise ostmiseks ja uuendamiseks (peatükk 3), riigipoolne võlgade kustutamine raudtee-ettevõtjate finantsolukorra parandamiseks (peatükk 4), ümberkorraldamisabi raudtee-ettevõtjatele (peatükk 5), abi, mis vastab transpordi koordineerimise vajadusele (peatükk 6) ja riigigarantiid raudtee-ettevõtjatele (peatükk 7). Käesolevates suunistes ei käsitleta avaliku reisijateveoteenuse määruse rakenduseeskirju, mille kohta nii Euroopa Komisjonil kui ka EFTA järelevalveametil alles puudub otsuste tegemise praktika⁽³⁶⁾.

⁽²⁸⁾ EÜT L 156, 28.6.1969, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EMÜ) nr 1893/91 (EÜT L 169, 29.6.1991, lk 1).

⁽²⁹⁾ EÜT L 130, 15.6.1970, lk 1.

⁽³⁰⁾ EÜT L 156, 28.6.1969, lk 8. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

⁽³¹⁾ Need kolm määrust komplekti kuuluvad EMP lepingusse selle algusest peale.

⁽³²⁾ Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00, *Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg vs. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* („Altmark”), EKL 2003, lk I-7747).

⁽³³⁾ Vt *Altmarki* otsus, punkt 107.

⁽³⁴⁾ Euroopa Komisjoni 28. novembri 2005. aasta otsuse (EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes) põhjendus 17 (ELT L 312, 29.11.2005, lk 67). Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 7. juuli 2006. aasta otsusega nr 91/2006 (ELT L 286, 19.10.2006, lk 31 ja EMP kaasanne nr 52, 19.10.2006, lk 24). EMP lepingu artikli 59 lõike 2 vastab EÜ asutamislepingu artikli 86 lõikele 2.

⁽³⁵⁾ Inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 4. juuli 2008. aasta otsusega nr 85/2008 (ELT L 280, 23.10.2008, lk 13 ja EMP kaasanne nr 64, 23.10.2008, lk 13).

⁽³⁶⁾ Käesolevad suunistes ei käsitle ka määruse (EMÜ) nr 1192/69 rakendamist. See määrus on inkorporeeritud EMP lepingusse selle algusest peale.

2. RAUDTEE-ETTEVÕTJATE RIIKLIK TOETAMINE RAUDTEEINFRASTRUKTUURI RAHASTAMISE KAUDU
22. Raudteefrastruktuur on Euroopa raudteesektori arendamise seisukohast suure tähtsusega. Nii koostalitlusvõime, ohutuse kui ka kiirrongiliinide arendamise vallas on suurte investeeringute tegemine kõnealusesse infrastruktuuri vältimatu ⁽³⁷⁾.
23. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse üksnes raudtee-ettevõtjate suhtes. Seepärast ei ole käesolevate suuniste eesmärk määratleda õiguslikku raamistikku, mida kohaldada seoses riigiabi eeskirjadega infrastruktuuride riikliku rahastamise suhtes. Käesolevas peatükis käsitletakse üksnes infrastruktuuride riikliku rahastamise mõju raudtee-ettevõtjatele.
24. Lisaks võib infrastruktuuri arendamise riiklik rahastamine anda raudtee-ettevõtjatele kaudselt eelise ja olla seetõttu abi. Vastavalt Euroopa Kohtu lahenditele tuleks hinnata, kas infrastruktuuri toetava meetme majanduslikuks tulemuseks on nende kohustuste kergendamine, mis tavaliselt koormavad raudtee-ettevõtjate eelarvet ⁽³⁸⁾. Selleks on vaja, et kõnealustele ettevõtjatele antaks valikuline eelis ja et see eelis tuleneks kõnealusest infrastruktuuri rahastamisest ⁽³⁹⁾.
25. Kui infrastruktuuri on kõigil potentsiaalsetel kasutajatel võimalik võrdselt ja mittediskrimineerivalt kasutada ja kui juurdepääsu sellele infrastruktuurile maksustatakse vastavalt EMP õigusaktidele (direktiiv 2001/14/EMÜ), leiavad Euroopa Komisjon ja EFTA järelevalveamet tavaliselt, et infrastruktuuri riigipoolne rahastamine ei ole raudtee-ettevõtjatele antav riigiabi ⁽⁴⁰⁾.
26. EFTA järelevalveamet tuletab meelde, et kui raudteefrastrukturi riiklik rahastamine on abi vähemalt ühele raudtee-ettevõtjale, võib seda lubada näiteks EMP lepingu artikli 49 alusel, kui kõnealune infrastruktuur vastab transpordi koordineerimise vajadusele. Sel juhul on käesolevate suuniste peatükk 6 asjakohane võrdluspunkt kokkusobivuse hindamiseks.
3. ABI VEEREMI OSTMISEKS JA UUENDAMISEKS
- 3.1. Eesmärk
27. Reisijateveoks kasutatav veduri- ja vagunipark on vana ja mõnel juhul kulunud, seda eriti uutes ELi liikmesriikides. 2005. aastal oli 70 % ELi 25 liikmesriigi ja Norra veduritest (diisel- ja elektrivedurid) ja 65 % vagunitest üle 20 aasta vanad ⁽⁴¹⁾. Võttes arvesse üksnes 2004. aastal Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriike oli 2005. aastal 82 % veduritest ja 62 % vagunitest üle 20 aasta vanad ⁽⁴²⁾. Euroopa Komisjoni käsutuses oleva teabe kohaselt uuendatakse komisjoni hinnangul aastas ainult ligikaudu 1 % kaubaveerveeremist.
28. See areng peegeldab loomulikult raudteesektori üldisi raskusi, mis vähendavad raudtee-ettevõtjate motivatsiooni ja võimet investeerida veeremi moderniseerimisse ja/või uuendamisse. Selline investeeering on samas hädavajalik raudteetranspordi konkurentsivõime säilitamiseks võrreldes teiste rohkem saastavate või suuremaid väliskulusid põhjustavate transpordiliikidega. See on vajalik ka raudteetranspordi keskkonnamõju piiramiseks mürareostuse vähendamise kaudu ning ohutuse parandamiseks. Riiklike raudteevõrkude koostalitlusvõime parandamine tähendab ka olemasoleva veeremi kohandamist, et oleks võimalik säilitada süsteemi sidusust.
29. Eelnevat arvestades ilmneb, et abi veeremi ostmiseks ja uuendamiseks võib teataval tingimustel anda panuse erinevate ühist huvi teenivate eesmärkide saavutamiseks ning seega võidakse seda pidada EMP lepinguga kokkusobivaks.

⁽³⁷⁾ Euroopa Komisjoni teatis „Liikumisvõimeline Euroopa — jätkusuutlik liikuvus meie mandril – Transpordipoliitika valge raamatu vahekokkuvõte”. Vt ka EMP konsultatiivkomitee otsus ja aruanne „An Ambitious Transport Policy”.

⁽³⁸⁾ Euroopa Kohtu 13. juuni 2002. aasta otsus kohtuasjas C-382/99, *Madalmaade Kuningriik vs. komisjon* (EKL 2002, lk I-5163).

⁽³⁹⁾ Euroopa Kohtu 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98, *Saksamaa Liitvabariik vs. komisjon* (EKL 2000, lk I-6857).

⁽⁴⁰⁾ Komisjoni 7. juuni 2006. aasta otsus N 478/2004 Iirimaa – Riigigarantii Coras Iompair Eiranni (CIÉ) poolt infrastruktuuri investee-ringuks võetud kapitalilaenuudele (ELT C 209, 31.8.2006, lk 8); 8. märtsi 2006. aasta otsus N 284/2005, Iirimaa – piirkondlik lairibaprogramm (– linnapiirkonna võrgu (MAN) programmi II ja III faas) (ELT C 207, 30.8.2006, lk 3), punkt 34; ja järgmised otsused: 2. augusti 2002. aasta otsus 2003/227/EÜ Terra Mitica SA (Benidorm, Alicante), rakendanud Hispaania (ELT L 91 8.4.2003, lk 23), punkt 64; 20. aprilli 2005. aasta otsus N 355/2004 Belgia — avaliku ja erasektori partnerlusest Krijgsbaani tunneli rajamisel Deurnes, tööstuslinnakute arendamisest ja Antwerpeni lennujaama käitamisest (ELT C 176, 16.7.2005, lk 11), punkt 34; 11. detsembri 2001. aasta otsus N 550/2001 Belgia – Avaliku ja erasektori partnerlus peale- ja mahalaadimiseadmete rajamiseks (EÜT C 24, 26.1.2002, lk 2), punkt 24; 20. detsembri 2001. aasta otsus N 649/2001 Ühendkuningriik – Freight Facilities Grant (EÜT C 45, 19.2.2002, lk 2); punkt 45; 17. juuli 2002. aasta otsus N 356/2002 Ühendkuningriik – Network Rail (EÜT C 232, 28.9.2002, lk 2), punkt 70; N 511/1995 Jaguar Cars Ltd. Vt ka Euroopa Komisjoni suunised EÜ asutamislepingu artiklite 92 ja 93 rakendamise kohta ja EMP lepingu artiklit 61 lennundussektori riigiabikohta (EÜT C 350, 10.12.1994, lk 5), punkt 12, EFTA järelevalveamet võttis vastavad suunised vastu oma 6. detsembri 1995. aasta otsusega nr 124/95/COL (EÜT L 124, 23.5.1996, lk 41 ja EMP kaasanne nr 23, 23.5.1996, lk 104); infrastruktuuri maksustamise valge raamat (KOM(1998) 466 (lõplik)), punkt 43; Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule: „Sadamate teenuste kvaliteedi parandamise kohta, oluline osa Euroopa transpordisüsteemis” (KOM(2001) 35 (lõplik)), punkt 11.

⁽⁴¹⁾ Allikas: UIC Rolling stock fleet in EU-25 + Norway (2005).

⁽⁴²⁾ Allikas: CER (2005).

30. Käesoleva peatüki eesmärk on täpsustada tingimusi, milles EFTA järelevalveamet viib läbi lepingule vastavuse analüüsi.
- 3.2. **Kokkusobivus lepinguga**
31. Kokkusobivuse kontrollimise puhul tuleb arvesse võtta ühist huvi pakkuvat eesmärki, mille saavutamist abi toetab.
32. EFTA järelevalveamet arvab, et põhimõtteliselt võib veeremi moderniseerimise vajadusi piisavalt arvesse võtta kas riigiabi käsitlevaid üldeeskirju rakendades või EMP lepingu artiklit 49 kohaldades, kui selline abi on ette nähtud transpordi koordineerimiseks (vt peatükk 6).
33. Kontrollides veeremile antava abi kokkusobivust, rakendab EFTA järelevalveamet seega üldjuhul iga järgneva abikategooria suhtes käesolevates suunistes või muus asjakohases dokumendis määratletud kriteeriume:
- a) abi transpordi koordineerimiseks ⁽⁴³⁾;
 - b) abi raudtee-ettevõtjate ümberkorraldamiseks ⁽⁴⁴⁾;
 - c) abi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ⁽⁴⁵⁾;
 - d) keskkonnakaitseabi ⁽⁴⁶⁾;
 - e) abi avaliku teenindamise kohustusega ja avaliku teenindamise lepingutega seotud kulude hüvitamiseks ⁽⁴⁷⁾;
 - f) regionaalabi ⁽⁴⁸⁾.
34. Alginvesteeringuteks ettenähtud regionaalabi puhul on regionaalabi suunistes sätestatud, et: „kulutused transpordis sektoris transpordivahendite (vallasvara) soetamiseks ei ole alginvesteeringuks ettenähtud abi kõlblikud” (punkt 39, joonealune märkus 40). EFTA järelevalveamet arvab, et sellest eeskirjast võib teha erandeid reisijate raudteeeve osas. Selle põhjuseks on antud transpordiliigi eripära, eriti tõsiasi, et selles sektoris võib veerem olla püsivalt seotud teatavate raudteeliinide või teenustega. Teatavatel alljärgnevalt kindlaksmääratud tingimustel käsitatakse raudtee reisijateveo sektoris (või muudes transpordiliikides nagu kergraudtee, metroo või tramm) veeremi hankimise kulusid abikõlblike kuludena asjaomaste suuniste tähenduses ⁽⁴⁹⁾. Siiski ei ole abikõlblikud üksnes kaubaveoks kasutatava veeremi hankimiskulud.
35. Võttes arvesse punktides 28 ja 29 kirjeldatud olukorda, kohaldatakse kõnealust erandit nii veeremisse tehtavate algkui ka asendusinvesteeringute suhtes, kui veerem on määratud raudteeliinile, mis teenindab regulaarselt piirkonda, mis võib saada EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti a kohaselt abi; või mis teenindab väikese rahvastikutihedusega piirkonda regionaalabi suuniste punktide 69 ja 70 tähenduses ⁽⁵⁰⁾. Muudes piirkondades kohaldatakse kõnealust erandit üksnes asendusinvesteeringute suhtes, kui abi kasutatakse üle 15 aasta vanuse veeremi uuendamiseks.

⁽⁴³⁾ Vt peatükk 6.

⁽⁴⁴⁾ Vt. 5. peatükk ning 1. detsembri 2004. aasta otsusega nr 305/04/COL vastu võetud suunistes raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT L 97, 15.4.2005, lk 41 ja EMP kaasanne nr 21, 28.4.2005, lk 1). Vt vastavad ühenduse suunistes (ELT C 244, 1.10.2004, lk 2).

⁽⁴⁵⁾ Euroopa Komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrus (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes (EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33). Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1976/2006 (ELT L 368, 23.12.2006, lk 85). Määrus on inkorporeeritud EMP lepingu XV lisasse EMP Ühiskomitee 25. juuni 2002. aasta otsusega nr 88/2002 (EÜT L 266, 3.10.2002, lk 56 ja EMP kaasanne nr 49, 3.10.2002, lk 42).

⁽⁴⁶⁾ EFTA järelevalveamet võttis keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevate suunistes vastu oma 16. juuli 2008. aasta otsusega nr 500/08/COL (ELT L 144, 10.6.2010, lk 1 ja EMP kaasanne nr 29, 10.6.2010, lk 1). Vt vastavad ühenduse suunistes (ELT C 82, 1.4.2008, lk 1).

⁽⁴⁷⁾ Eespool viidatud määrus (EMÜ) nr 1191/69, mis on inkorporeeritud EMP lepingusse selle algusest peale; eeskätt tuleb tähelepanu juhtida eespool viidatud ja EMP ühiskomitee otsusega nr 85/2008 EMP lepingusse inkorporeeritud Euroopa Parlamendi avaliku reisijateveoteenuse määru artikli 3 lõikele 1, milles on sätestatud, et „kui pädev asutus otsustab valitud teenusepakkujale anda avaliku teenindamise kohustuste täitmise eest ainuõiguse ja/või määrata ükskõik millise hüvitise, peab ta seda tegema avaliku teenindamise lepingu raames”.

⁽⁴⁸⁾ Vt 6. aprilli 2006. aasta otsusega nr 85/06/COL (ELT L 54, 28.2.2008, lk 1 ja EMP kaasanne nr 11, 28.2.2008, lk 1) vastu võetud EFTA järelevalveameti suunistes regionaalabi kohta aastatel 2007–2013, punkt 8. Vt vastavad ühenduse suunistes (ELT C 54, 4.3.2006, lk 13, punkt 8).

⁽⁴⁹⁾ EFTA järelevalveamet märgib, et seda loogikat võib vastavalt konkreetse juhtumi erilistele asjaoludele kohaldada *mutatis mutandis* veeremi suhtes, mida kasutatakse reisijateveoks maanteedel, kui see vastab ühenduse uute sõidukite suhtes kohaldatavatele nõuetele. Sellisel juhul kohaldab EFTA järelevalveamet võrdse kohtlemise põhimõtet lähtudes lähenemist, mida on siin kirjeldatud raudteeveeremi puhul. EFTA järelevalveamet julgustab EFTA riike, kes annavad sellist liiki abi, toetama vähem saastavaid tehnoloogiasid ja uurib, mil viisil kõrgeima osatähtsusega konkreetne rahaline toetus on asjakohane selliste tehnoloogiate soodustamiseks.

⁽⁵⁰⁾ Hõredalt asustatud piirkonnad kuuluvad NUTS-II tasandi piirkondade hulka, mille rahvastikutihedus on maksimaalselt 8 inimest ruutkilomeetri kohta, ja mis piirnevad samasuguse rahvastikutihedusega väiksemate piirkondadega.

36. Selleks et vältida ühise huviga vastuolus olevaid konkurentsimoonusi, arwab EFTA järelevalveamet siiski, et see erand peab sõltuma neljast tingimusest, mis peavad olema täidetud kumulatiivselt:
- a) asjaomane veerem peab jääma üksnes linna- ja linnalähiliinide või piirkondlike liinide reisijateveo teenistusse konkreetsetes piirkonnas või mitmeid piirkondi teenindaval raudteeliinil; seepärast tähendab käesolevate suuniste kohaldamisel „linna- ja linnalähitransport” veoteenuseid, mis vastavad linnakeskuse või linnastu, samuti kõnealuse keskuse või linnastu ja seda ümbritsevate piirkondade vahelise transpordi vajadustele; ning „piirkondlik veoteenus” veoteenuseid, mis vastavad ühe või enama piirkonna transpordivajadustele. Reguleerimisalasle võib ühtlasi lisada mitmeid piirkondi teenindavad veoteenused ühes või enamas EFTA riigis, kui on tõendatud teenindatavate piirkondade regionaalarengule avaldatav mõju, eelkõige tänu teenuse regulaarsusele. Sel juhul kontrollib EFTA järelevalveamet, et abi andmine ei seaks ohtu rahvusvahelise reisijateveo ja kabotaažveo turu tegelikku avamist seoses kolmanda raudteepaketi jõustumisega;
 - b) asjaomane veerem peab vähemalt kümneks aastaks jääma seotuks üksnes konkreetse piirkonnaga või mitmeid piirkondi läbiva raudteeliiniga, mille jaoks abi saadi;
 - c) uus veerem peab vastama uusimatele koostalitlus-, ohutus- ja keskkonnanõuetele, ⁽⁵¹⁾ mida kohaldatakse asjaomase võrgu suhtes;
 - d) EFTA riik tõendab, et projekti viiakse ellu sidusa piirkondliku arengu strateegia raames.
37. EFTA järelevalveamet jälgib, et välditaks põhjendamatuid konkurentsimoonusi, võttes eelkõige arvesse täiendavaid tulusid, mida veeremi asendamine asjaomasel raudteeliinil võiks abi saanud ettevõtjale kaasa tuua, näiteks müügi kaudu kolmandatele isikutele või muudel turgudel kasutamise kaudu. Seepärast võib komisjon allutada abi andmise abisaava ettevõtte kohustusele müüa tavalistel turutingimustel kogu veerem või osa sellest, mida ta enam ei kasuta, et võimaldada selle kasutamise jätkamist teiste teenusepakujate poolt; sel juhul lahutatakse veeremi müügist saadud tulu abikõlblikest kuludest.
38. Üldisemas plaanis jälgib EFTA järelevalveamet, et ei oleks abi väärkasutamist. Kohaldada tuleb muid regionaalabi suunistega ettenähtud tingimusi, eriti abi osatähtsuse ülemmäärasid, regionaalabi kaarte ja abi kumuleerumist käsitlevaid eeskirju. EFTA järelevalveamet märgib, et vastavad raudteeliinid võivad mõnel juhul läbida piirkondi, mille suhtes kehtivad erinevad abi osatähtsuse ülemmäärad vastavalt regionaalabi kaardile. Sel juhul kohaldab EFTA järelevalveamet asjaomase raudteeliiniga regulaarselt teenindatavate piirkondade kõrgeimat osatähtsuse määra, lähtudes proportsionaalsusest kõnealuse liini regulaarsusega ⁽⁵²⁾.
39. Suurte investeerimisprojektide korral, mille abikõlblikud kulud on suuremad kui 50 miljonit eurot, arwab EFTA järelevalveamet, et reisijate raudteeveo eripära tõttu võib teha erandeid regionaalabi suuniste punktidest 49–59. Siiski kohaldatakse regionaalabi suuniste punkte 53 ja 56, kui investeerimisprojekt hõlmab veeremit, mis on määratud mitut piirkonda teenindavale konkreetsele raudteeliinile.
40. Kui abi saav ettevõtja osutab üldist majanduslikku huvi pakkuvaid teenuseid, mille puhul on vaja veeremit osta ja/või uuendada, ja ta on juba saanud selle jaoks abi, tuleks seda kõnealusele ettevõtjale regionaalabi andmisel arvesse võtta, et vältida liigsete hüvitiste maksmist.
4. VÕLGADE KUSTUTAMINE
- 4.1. Eesmärk
41. Nagu jaos 1.1 märgitud, on raudtee-ettevõtjad varem kogenud tasakaalu puudumist sissetulekute ja kulude, eriti investeerimiskulude, vahel. See on tekitanud suuri võlgnevusi, mille teenindamine on raudtee-ettevõtjatele väga suureks koormaks ja mis piirab nende võimet teha vajalikke investeeringuid nii infrastruktuuri kui ka veeremi uuendamiseks.

⁽⁵¹⁾ Abi andmine selliste uute transpordivahendite omandamiseks, mille keskkonnanõuded on ühenduse nõuetest rangemad või mille kasutamine parandaks keskkonnakaitset ühenduse nõuete puudumisel, on võimalik keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste raames.

⁽⁵²⁾ Kui konkreetne raudteeliin teenindab või konkreetset teenust pakutakse regulaarselt (s.o igal liinil) piirkonnas, mille suhtes kohaldatakse kõrgeimat osatähtsuse määra, kohaldatakse kõnealust määra kõigi abikõlblike kulude suhtes. Kui piirkonda, mille suhtes kohaldatakse kõrgeimat osatähtsuse määra, teenindatakse vaid teataval juhtudel, kohaldatakse kõnealust määra üksnes selliste abikõlblike kulude suhtes, mis on seotud asjaomase piirkonna teenindamisega.

42. Direktiivis 91/440/EMÜ on seda olukorda sõnaselgelt arvesse võetud. Seda võib järeldada direktiivi seitsmendast põhjendusest, milles on sätestatud, et liikmesriigid peavad „tagama olemasolevatele riigile või riigi kontrolli alla kuuluvatele raudteeveo-ettevõtjatele usaldusväärse finantsstruktuuri” ja nähakse ette, et selleks võivad olla vajalikud „rahanduslikud ümberkorraldused”. Direktiivi artiklis 9 on sätestatud, et liikmesriigid „peavad olemasolevate riigile või riigi kontrolli alla kuuluvate raudtee-ettevõtjatega looma asjakohase mehhanismi, et aidata vähendada selliste ettevõtjate võlgu tasemeni, mis ei takista usaldusväärset finantsjuhtimist, ja parandada nende finantsolukorda”. Sama artikli lõikega 3 nähakse ette riigiabi andmist „käesolevas artiklis nimetatud võlgade kustutamiseks” ning sätestatakse, et abi antakse kooskõlas EMP lepingu artiklitega 49, 61 ja 62 ⁽⁵³⁾.
43. 1990. aastate alguses, pärast direktiivi 91/440/EMÜ jõustumist, vähendasid EMP riigid märkimisväärselt raudtee-ettevõtjate võlgu. Raudtee-ettevõtjate võlgade ümberkorraldamine toimus eri vormides:
- a) kõigi või osa võlgade ülekandmine infrastruktuuri haldavale asutusele, mis võimaldas raudtee-ettevõtjal toimida tugevamale majanduslikule alusele tuginedes. Selline ülekandmine oli võimalik ajal, mil transporditeenuste osutamine eraldati infrastruktuuri haldamisest;
 - b) eraldi üksuste loomine infrastruktuuriprojektide (näiteks kiirrongiliinide) rahastamiseks, mis võimaldab kergendada raudtee-ettevõtjate olukorda tulevase finantskoorma võrra, mida uute infrastruktuuride rahastamine oleks olnud;
 - c) raudtee-ettevõtjate finantsiline ümberkorraldamine, eriti kõigi või osa võlgade kustutamise kaudu.
44. Need kolm meetme tüüpi andsid panuse raudtee-ettevõtjate rahalise olukorra parandamiseks lühiajalises plaanis. Võlgade suhe kogupassivasse vähenes, samuti laenuintresside suhe tegevuskuludesse. Üldiselt võimaldas võlakoorma vähendamine raudtee-ettevõtjal parandada oma rahalist olukorda tänu laenu tagasimaksete ja intresside alanemisele. Lisaks sellele andsid sellised kergendused panuse intressimäärade alanemisse, mis avaldab võla teenindamisele olulist mõju.
45. Siiski märgib EFTA järelevalveamet, et paljude raudtee-ettevõtjate võlgnevuste tase jääb murettekitavaks. Paljude ettevõtjate võlgnevuse tase on kõrgem äriühingu puhul aktspeeritavast tasemest; nad ei ole alati võimelised ise end rahastama ega/või ei suuda rahastada oma investeerimisvajadusi praegustest ja tulevastest transporditoimingutest saadavate sissetulekutega. Lisaks sellele võib märkida, et pärast 1. maid 2004 Euroopa Ühendusega ühinenud riikides on raudteesektori ettevõtete võlgnevuse tase märkimisväärselt suurem kui mujal EMPs.
46. Selline olukord peegeldab ühenduse seadusandja valikut mitte muuta direktiivide 2001/12/EÜ ja 2004/51/EÜ vastuvõtmisel direktiivi 1991/440/EMÜ. Need sätted on ka osa järjestikuste raudteepakettidega loodud terviklikust raamistikust.
47. Käesoleva peatüki eesmärk on täpsustada, kuidas EFTA järelevalveamet kavatseb kõnealuste teiseste õigusaktidega ettenähtud nõuet arvestades kohaldada EFTA lepingu riigiabi eeskirju raudtee-ettevõtjate võlgade vähendamise mehhanismide suhtes.
- 4.2. Riigiabi olemasolu**
48. Kõigepealt tuleb EFTA järelevalveamet meelde, et EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kohast kokkusobimatuse põhimõtet kohaldatakse ainult sellise abi suhtes, mis „ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtteid või teatud kaupade tootmist” ja üksnes „niivõrd, kui võrd see kahjustab lepinguosaliste vahelist kaubandust”. Kui riigilt saadav abi tugevdab ettevõtte seisundit võrreldes teiste ühendusesiseses kaubanduses konkureerivate ettevõtetega, tuleb seda Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt pidada kaubandust mõjutavaks ⁽⁵⁴⁾.
49. Kõik riiklikud meetmed võlgade täielikuks või osaliseks kustutamiseks konkreetselt ühe või enama raudtee-ettevõtja kasuks ja riigi vahendite abil kuuluvad EMP lepingu artikli 61 lõike 1 reguleerimisalasse, kui asjaomane raudtee-ettevõtja tegutseb konkurentidele avatud turgudel ja kui võlgade kustutamine tugevdab tema positsiooni vähemalt ühel kõnealustest turgudest.
50. EFTA järelevalveamet tuleb meelde, et direktiiviga 2001/12/EÜ avati rahvusvaheliste raudteekaubavedude turg konkurentidele kogu üleeuroopalises raudtee-kaubaveovõrgus alates 15. märtsist 2003. Seetõttu arvab komisjon, et üldiselt avati turg konkurentidele hiljemalt 15. märtsil 2003.

⁽⁵³⁾ Vt joonealune märkus 26.

⁽⁵⁴⁾ Euroopa Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79 *Phillip Morris Holland vs. Commission* (EKL 1980, lk 2671, punkt 11).

4.3. Kokkusobivus lepinguga

51. Kui raudtee-ettevõtja võlgade kustutamine kujutab endast riigiabi EMP lepingu artikli 61 lõike 1 kohaselt, tuleb sellest teatada EFTA järelevalveametile vastavalt EMP lepingu artiklile 62.
52. Üldiselt tuleks sellist abi kontrollida vastavalt EFTA järelevalveameti 2004. aasta suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (edaspidi „ümberkorraldamisabi 2004. aasta suunised“) ning vastavalt käesolevate suuniste peatükile 5.
53. Erijuhtudel, kui kustutatud võlad on seotud üksnes transpordi koordineerimisega, avaliku teenindamise hüvitistega või finantskohustuste ja soodustuste asendamisega, kontrollitakse abi kokkusobivust EMP lepingu artikli 49 ja selle rakendamiseks vastuvõetud määruste ning finantskohustuste ja soodustuste tasendamise määruse ⁽⁵⁵⁾ alusel.
54. Võttes arvesse direktiivi 91/440/EMÜ artiklit 9, arwab EFTA järelevalveamet, et lisaks võib teatavatel tingimustel sellist abi finantsilise ümberkorraldamiseta lubada, kui kustutatakse vanu võlgu, mis on võetud enne sektori konkurentsile avamise tingimusi käsitleva direktiivi 2001/12/EÜ jõustumist.
55. EFTA järelevalveamet arwab, et seda tüüpi abi võib olla kokkusobiv, kui selle eesmärk on avatud raudteeturule ülemineku lihtsustamine, nagu on sätestatud direktiivi 91/440/EMÜ ⁽⁵⁶⁾ artiklis 9. Seega leiab komisjon, et sellist abi võib pidada EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c alusel EMP lepinguga kokkusobivaks, ⁽⁵⁷⁾ kui täidetud on alljärgnevad tingimused.
56. Esiteks tuleb abi kasutada kindlaksmääratud ja kindlakstehtud võlgade hüvitamiseks, mis on võetud enne 15. märtsi 2001, kui jõustus direktiiv 2001/12/EÜ. Abi ei tohi mitte mingil juhul ületada võlgade summat. Direktiivi 91/440/EMÜ artikli 9 loogika, mis kordub ka järgnevates direktiivides, oli parandada võlgade kumuleerumise taset, mis oli tekkinud olukorras, kus turu avamine EMP tasandil ei olnud veel otsustatud.
57. Teiseks peavad kõnealused võlad olema otseselt seotud raudteetranspordiga või raudteeinfrastruktuuri haldamise, rajamise või kasutamisega. Abikõlblikud ei ole võlad, mis on võetud transpordiga ja/või raudteeinfrastruktuuriga otseselt mitteseotud investeeringute tarbeks.
58. Kolmandaks peab võlgade kustutamine toimuma ettevõtete puhul, kelle võlakoozem on liiga suur ning takistab nende usaldusväärset finantsjuhtimist. Abi peab olema vajalik sellise olukorra lahendamiseks, kus EMP konkurentsi tõenäoline areng ei võimaldaks ettevõtet oma finantsolukorda lähema aja jooksul parandada. Selle kriteeriumi hindamisel tuleb arvestada tootlikkuse kasvu, mida võib ettevõtetelt mõistlikkuse piires oodata.
59. Neljandaks ei tohi abi olla suurem kui selle eesmärgi saavutamiseks vaja. Ka selles punktis tuleb arvestada konkurentsi arengut tulevikus. Igal juhul ei tohi abi lühikeses perspektiivis asetada ettevõtet hästi juhitud sama tegevusprofiiliga keskmisest ettevõttest soodsamasse olukorda.
60. Viiendaks ei tohi võlgade kustutamine anda ettevõtjale sellist konkurentsieelist, mis takistaks tõhusa konkurentsi arengut EMPs, näiteks takistaks teistel turgudel tegutsevaid ettevõtteid või uusi ettevõtteid teatavatele riiklikele või piirkondlikele turgudele sisenemast. Iseäranis ei tohi võlgade kustutamiseks ettenähtud abi rahastada teistele raudteeoperaatoritele kehtestatud maksude abil ⁽⁵⁸⁾.
61. Kui kõik need tingimused on täidetud, aitavad võlgade kustutamise meetmed saavutada direktiivi 91/440/EMÜ artiklis 9 kavandatud eesmärki, ilma et nad moonutaksid ebaproportsionaalsel määral konkurentsi ja EMP riikide kaubavahetust. Neid võib seega pidada EMP lepinguga kokkusobivaks.

5. ABI RAUDTEE-ETTEVÕTJATE ÜMBERKORRALDAMISEKS – KAUBAVEOHARU ÜMBERKORRALDAMINE

5.1. Eesmärk

62. Kui ei ole sätestatud teisiti, hindab EFTA järelevalveamet raudteesektori raskustes olevate ettevõtjate ümberkorraldamiseks antava riigiabi kokkusobivust EMP lepinguga 2004. aasta ümberkorraldamisabi suuniste alusel. Need suunised ei näe ette erandeid raudtee-ettevõtjatele.

⁽⁵⁵⁾ Määrus (EMÜ) nr 1192/69.

⁽⁵⁶⁾ EFTA järelevalveamet kohaldab analoogia alusel teatavaid tingimusi, mis on sätestatud Euroopa Komisjoni 26. juuli 2001. aasta teatises luhtunud kuludega seotud riigiabi analüüsimise meetodika kohta, SEK(2001) 1238.

⁽⁵⁷⁾ See ei piira määruste (EMÜ) nr 1191/69, (EMÜ) nr 1192/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 kohaldamist.

⁽⁵⁸⁾ See ei piira direktiivi 2001/14/EÜ kohaldamist.

63. Üldjuhul ei ole ettevõtte harul ehk majandusüksusel, mis ei ole eraldi juriidiline isik, võimalik ümberkorraldamisabi saada. Ümberkorraldamisabi suuniseid kohaldatakse tõesti üksnes „raskustes olevate äriühingute” suhtes. Suuniste punktis 12 täpsustatakse lisaks, et „suuremasse kontserni kuuluv või selle poolt ülevõetav äriühing ei ole tavaliselt [...] ümberkorraldamisabikõlblik, välja arvatud juhul, kui suudetakse näidata, et raskused on äriühingusisesed ega tulene kontserni omavolilisest kulude paigutusest ning on nii tõsised, et kontsern ei saa neist ise üle”. Eelkõige tuleb vältida kulude kunstlikku jaotust, mille puhul võib mõne äriühingu sisene kahjumlik tegevus riiklikest vahenditest toetust saada.
64. EFTA järelevalveamet arwab, et Euroopa raudteetranspordi kaubaveosektor on hetkel erilises olukorras, mistõttu ühist huvi silmas pidades võiks raudtee-ettevõtjatele antavat abi, mis võimaldaks leevendada kõnealuse ettevõtte kaubaveoharu rasket olukorda, pidada teatavatel tingimustel EMP lepinguga kokkusobivaks.
65. Raudteesektoris on kauba- ja reisijateveo konkurentsiolukord tänapäeval väga erinev. Riikide kaubaveoturud on konkurentsile avatud, kuid reisijateveo turgude konkurentsile avamine ei toimu enne 1. jaanuari 2010.
66. Sel olukorral on finantsiline mõju, kuna kaubaveo puhul lähtutakse põhimõtteliselt üksnes ärisuhted kaubasaatjate ja vedajate vahel. Reisijateveo finantstasakaal võib seevastu põhineda ka riigi sekkumisel avaliku teenindamise hüvitise kaudu.
67. Mitmed Euroopa raudtee-ettevõtjad ei ole reisijate- ja kaubavedu juriidiliselt eraldanud või on sellega hiljuti algust teinud. Kehtivate EMP õigusaktide kohaselt ei ole kohustuslik asjaomaseid vedusid juriidiliselt eraldada.
68. Lisaks on raudteekaubaveo elustamine olnud mitu aastat Euroopa transpordipoliitika prioriteetide hulgas kesksel kohal. Selle põhjused on välja toodud käesolevate suuniste 1. peatükis.
69. Sellest raudteekaubaveo eripärast tuleneb vajadus kohandatud lähenemise järele, mida on tunnistanud Euroopa Komisjoni otsustuspraktikas⁽⁵⁹⁾ vastavalt ühenduse suunistele raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta⁽⁶⁰⁾.
70. Komisjoni sellist otsustuspraktikat ja ümberkorraldamiseks antava abi 1999. aasta suunistesse 2004. aasta ümberkorraldamisabi suunistega tehtud muudatusi arvesse võttes on käesoleva peatüki eesmärk selgitada, kuidas komisjon kavatseb kõnealust lähenemist tulevikus rakendada.
71. Arvestades eespool osutatud riske, on selline lähenemine asjaoludest lähtuv ja seda kohaldatakse edaspidi üksnes raudtee-ettevõtjate kaubaveoharu suhtes ning üleminekuperioodiks, st enne 1. jaanuari 2010 teatatud ümberkorralduste puhul, kui raudtee reisijateveo konkurentsile avatakse.
72. EFTA järelevalveamet soovib arvesse võtta asjaolu, et järjest rohkemates EMP riikides on raudtee-ettevõtjad kohandanud oma ettevõtte haldust vastavalt kauba- ja reisijateveo eriarengule, alustades kaubaveo juriidilist eraldamist ettevõtte muust tegevusest. Seepärast nõuab EFTA järelevalveamet ümberkorraldamise raames ja eeltingimusena abi andmiseks asjaomase kaubaveoharu juriidilist eraldamist, muutes selle ühenduse õigusele vastavaks äriühinguks. EFTA järelevalveamet leiab, et selline eraldamine aitab koos muude asjakohaste meetmetega oluliselt kaasa kahe eesmärgi saavutamisele — vältida ristsubsideerimist ümberkorraldatava haru ja ülejäänud ettevõtte vahel ning tagada, et kõik finantssuhted nende kahe tegevuse vahel põhineksid püsival kaubanduslikel alustel.
73. Käesoleva punktiga ettenähtud abi kontrollimisel kohaldatakse kahtluse vältimiseks täielikult 2004. aasta ümberkorraldamisabi suuniseid, välja arvatud allpool esitatud erandite puhul.

5.2. Abikõlblikkus

74. Abikõlblikkuse kriteeriumit tuleb kohandada, et kaasata olukord, kus raudtee-ettevõtja kaubaveoharu on ühtne ja jätkusuutlik majandusüksus, mis eraldatakse juriidiliselt ülejäänud ettevõttest ümberkorraldamise käigus enne abi andmist; ja on raskustes olev haru niivõrd, et kui ta oleks raudtee-ettevõtjast eraldatud, siis kujutaks ta endast raskustes olevat ettevõtet 2004. aasta ümberkorraldamisabi suuniste tähenduses.

⁽⁵⁹⁾ Vt Euroopa Komisjoni 2. märtsi 2005. aasta otsus N 386/04 „Toetus ettevõtja Fret SNCF Freight ümberkorraldamiseks” (ELT C 172, 12.7.2005, lk 3).

⁽⁶⁰⁾ EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2. EFTA järelevalveamet võttis vastavad suunised vastu oma 16. detsembri 1999. aasta otsusega nr 329/99/COL (EÜT L 241, 26.10.2000, lk 1).

75. See tähendab eelkõige olukorda, kui asjaomase ettevõtja haru seisab silmitsi suurte sisemiste raskustega, mis ei ole raudtee-ettevõtja sisesse omavolilise kulude paigutuse tulemus.
76. Selleks et ümberkorraldatav haru oleks ühtne ja jätkusuutlik majandusüksus, peab ta hõlmama kõiki raudtee-ettevõtja kaubaveoga seotud tegevusi nii tööstuslikust, majanduslikust, raamatupidamislikust kui ka rahanduslikust vaatenurgast. Peab olema võimalik määrata selle haru kahjum, omavahendid või kapital, mis kajastavad piisavalt kõnealuse haru tegelikku majanduslikku olukorda, et hinnata järjepidevalt 2004. aasta ümberkorraldamisabi suuniste punktis 9 kindlaks määratud kriteeriumit ⁽⁶¹⁾.
77. Selleks et hinnata, kas haru on eespool nimetatud tähenduses raskustes, võtab EFTA järelevalveamet arvesse ülejäänud raudtee-ettevõtja võimet tagada ümberkorraldatava haru jaluletõusmine.
78. EFTA järelevalveamet leiab, et kuigi eespool kirjeldatud olukord ei ole otseselt kaetud 2004. aasta ümberkorraldamisabi suunistega, mille reguleerimisala punktist 11 on äsjaloodud ettevõtted välja jäetud, võib ümberkorraldamisabi sellisel juhul siiski anda, et võimaldada juriidilise eraldamisega loodud filiaalil turul elujõuliselt tegutseda. Siin on kavandatud üksnes olukorrad, kus juriidilise eraldamisega loodav filiaal hõlmab kogu kaubaveoharu niivõrd, kuivõrd see kajastub direktiivi 91/440/EMÜ artikli 9 kohaselt loodud eraldi raamatupidamisarvestuses ning hõlmab haru varasid, kohustusi, kapitali, bilansivälist kohustust ja tööjõudu.
79. EFTA järelevalveamet märgib samadel põhjustel, et kui raudtee-ettevõtja on hiljuti juriidiliselt eraldanud oma kaubaveoharu ja kui kõnealune haru vastab eespool nimetatud tingimustele, ei pea kõnealust filiaali käsitama äsjaloodud ettevõtteks 2004. aasta ümberkorraldamisabi suuniste punkti 11 tähenduses ja seega ei ole ta käesolevate suuniste reguleerimisalast välja jäetud.

5.3. Pikaajalise elujõulisuse taastamine

80. EFTA järelevalveamet kontrollib mitte üksnes seda, kas 2004. aasta ümberkorraldamisabi suunistes sätestatud pikaajalise elujõulisuse taastamise tingimused on täidetud, ⁽⁶²⁾ vaid ka seda, kas ümberkorraldamine võimaldab tagada kaubaveo muutmist ainuõigusi omavast kaitsitud tegevusest konkurentsivõimeliseks tegevuseks avatud turu raamistikus. Sellise ümberkorraldamise puhul tuleb arvestada seega kaubaveo kõiki - nii tööstuslikke, majanduslikke kui ka rahalisi - aspekte. Ümberkorraldamisabi suunistes nõutav ümberkorraldamiskava ⁽⁶³⁾ peab võimaldama eelkõige klientide nõudmistele vastava teenuste kvaliteedi ja usaldusväärsuse tagamist.

5.4. Liigsete konkurentsimoонutuste vältimine

81. Analüüsides kõigi liigsete konkurentsimoонutuste ennetamist, mis on ette nähtud 2004. aasta ümberkorraldamisabi suunistes, toetub EFTA järelevalveamet ka järgmistele elementidele:

- a) raudtee ja muude transpordiliikide vahelised majandusmodelite erinevused;
- b) ühenduse transpordiliikide tasakaalustamise eesmärk;
- c) konkurentsiolukord turul ümberkorraldamise ajal (sekkumise määr, kasvupotentsiaal, konkurentide olemasolu, arenguperspektiiv).

5.5. Minimaalselt vajaliku abi andmine

82. Kõnealuse kriteeriumi kontrollimiseks tuleb kohaldada 2004. aasta ümberkorraldamiseks antava riigiabi suuniste sätteid. Seepärast peab ettevõtja oma panus sisaldama juriidiliselt raudtee-ettevõtjast eraldatava kaubaveoharu panust. Siiski leiab EFTA järelevalveamet, et Euroopa raudtee-kaubaveosektori eriline ja eespool kirjeldatud olukord võivad kujutada endast erandlikku asjaolu 2004. aasta suuniste punkti 43 tähenduses. Komisjon võib seega lubada palju väiksemat omapoolset panust, kui on 2004. aasta ümberkorraldamiseks antava riigiabi suunistega ette nähtud, tingimusel et kaubaveoharu oma panus on nii suur kui võimalik, ilma et see ohustaks tegevuse elujõulisust.

⁽⁶¹⁾ Ümberkorraldamisabi suuniste (vt eespool) punktis 9 on sätestatud, et „äriühingut loetakse käesolevate suuniste tähenduses igal juhul ja suuruselt olenemata raskustes olevaks järgmistel asjaoludel:

- a) kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga, kes on kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist ja üle veerandi sellest kapitalist viimase 12 kuu jooksul; või
- b) kui on tegemist äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus äriühingu võlgade eest, ja kes on kaotanud üle poole oma arvetel olevast kapitalist, kusjuures üle veerandi sellest viimase 12 kuu jooksul; või
- c) kui asjaomane äriühing liigist olenemata vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele”.

⁽⁶²⁾ Vt eelkõige ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate suuniste punktid 33–36.

⁽⁶³⁾ Vt eelkõige ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate suuniste jagu 3.2.

5.6. Ühekordse abi põhimõte

83. Juriidiliselt eraldatud filiaali suhtes kohaldatakse ühekordse abi põhimõtet, võttes arvesse ümberkorraldamisabi, millest on teatatud kui esmasest ümberkorraldamisabist, mida kõnealune ettevõtja saab. Kuid käesolevas peatükis nimetatud tingimustel lubatav ümberkorraldamisabi ei ole asjakohane ühekordse abi põhimõtte kohaldamiseks ülejäänud raudtee-ettevõtja suhtes.

84. Selleks et vältida igasuguseid kahtlusi selle kohta, kas raudtee-ettevõtja tervikuna on juba ümberkorraldamisabi saanud, vastandub ühekordse abi põhimõtte kaubaveoharule antavale ümberkorraldamisabile, nagu on ette nähtud käesolevas punktis.

6. TRANSPORDI KOORDINEERIMISE ABI

6.1. Eesmärk

85. Nagu eespool märgitud, rakendati EMP lepingu artiklit 49 määruste (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 kaudu, mis tunnistatakse kehtetuks avaliku reisijateveoteenuse määrusega. Avaliku reisijateveoteenuse määrust kohaldatakse siiski üksnes reisijateveole maismaal. See ei hõlma raudteekaubavedu, millele antav transpordi koordineerimise abi allub üksnes EMP lepingu artiklile 49.

86. Avaliku reisijateveoteenuse määruse artikkel 9 transpordi koordineerimise abi ning teadus- ja arendustegevuseks antava abi kohta ei piira sõnaselgelt EMP lepingu artikli 49 kehtivust, mida on seega võimalik otse kasutada raudteel reisijateveo koordineerimise abi EMP lepinguga kokkusobivuse õigustamiseks.

87. Selle peatüki eesmärk on määrata kindlaks kriteeriumid, mis võimaldavad EFTA järelevalveametil EMP lepingu artikli 49 alusel kontrollida transpordi koordineerimise abi EMP lepinguga kokkusobivust üldiselt (jagu 6.2) ja teatavate abi erivormide korral (jagu 6.3). EFTA järelevalveamet tuleb meelde, et kuigi lepingu artikli 49 rakendamise üldpõhimõtted on asjakohased riigiabi hindamisel seoses avaliku reisijateveoteenuse määrusega, ei käsitleta käesolevates suunistes kõnealuse vastuvõetud määruse rakenduseeskirju.

6.2. Üldised märkused

88. EMP lepingu artikli 49 kohaselt on kokkusobiv abi, mis vastab transpordi koordineerimise vajadusele. Euroopa Kohus on õiguslikult määratlenud, et see artikkel „tunnistab transpordile antava abi kokkusobivust üksnes kindlalt määratletud juhtudel ega kahjusta ühenduse üldisi huve”⁽⁶⁴⁾.

89. EMP lepingu artiklis 49 kasutatud mõistel „transpordi koordineerimine” on tähendus, mis läheb kaugemale lihtsalt majandustegevuse arendamise kergendamisest. See tähendab riigiasutuste sekkumist, mille eesmärk on suunata transpordisektori arengut vastavalt ühisele huvile.

90. Maismaatranspordi sektori liberaliseerimise edenemine on koordineerimisvajadust mitmes suhtes märkimisväärselt vähendanud. Tõhusalt toimivas liberaliseeritud sektoris võib koordineeritus põhimõtteliselt olla turujõudude toimimise tulemuseks. Nagu eelnevalt märgitud, jäävad investeeeringud infrastruktuuri arengusse siiski paljudel juhtudel riigiasutuste kanda. Lisaks võivad isegi pärast sektori liberaliseerimist jääda alles mitmed turutõrked. Need on eelkõige turutõrked, mis õigustavad riiklikku sekkumist selles valdkonnas.

91. Esiteks on transpordisektoril olulisi negatiivseid välismõjusid, näiteks kasutajate vahel (liiklusummikud) või ühiskonnale tervikuna (keskkonna saastamine). Neid välismõjusid on raske arvesse võtta, eriti kuna võimalus kaasata väliskulud või isegi lihtsalt otsesed kasutamiskulud transpordinfrastruktuurile ligipääsu maksustamisele on piiratud. Sellest tulenevad võimalikud erinevused eri transpordiliikide vahel, mille riigipoolne korrigeerimine vähem väliskulusid põhjustavate transpordiliikide toetamisega on õigustatud.

92. Teiseks võib transpordisektoris olla koordineerimisraskusi majanduslikus mõttes, näiteks ühise koostalitlusstandardi vastuvõtmisel raudteede jaoks või erinevate transpordivõrkude ühendamisel.

93. Kolmandaks ei pruugi raudtee-ettevõtjad olla võimelised saama oma tegevusest teadusuuringute, arendustegevuse ja innovatsiooni vallas (positiivsed välismõjud) kogu võimalikku kasu, mis on samuti turutõrke ilminguks.

⁽⁶⁴⁾ Euroopa Kohtu otsus, 12. oktoober 1978. Kohtu otsus Euroopa Ühenduste Komisjon vs. Belgia Kuningriik, kohtuasi 156/77 (EKL 1978, lk 1881, punkt 10).

94. Erilise õigusliku aluse olemasolu EMP lepingus, mis võimaldab lubada transpordi koordineerimise vajadusele vastavat abi, annab tunnistust nende turutõrke riskide tähtsusest ja negatiivsest mõjust, mis neil on EMP arengule.
95. Põhimõtteliselt tuleb EMP lepinguga kokkusobivaks pidada abi, mis vastab transpordi koordineerimise vajadusele.
96. Et abi oleks võimalik pidada transpordi koordineerimise „vajadusele vastavaks”, peab see olema hädavajalik ja taotletava eesmärgiga proportsioonis. Lisaks ei tohi abiga vältimatult kaasnev konkurentsimoondus kahjustada EMP üldisi huve. Näiteks ei saaks neid kriteeriume täita abi, mille eesmärk oleks suunata lähimereveo liiklusvoogu raudteele.
97. Arvestades transpordisektori kiiret arengut ja seega selle koordineerimise vajadust, peab mis tahes abi, millest EFTA järelevalveametit teavitatakse, et seda oleks võimalik tunnistada EMP lepinguga kokkusobivaks lepingu artikli 49 alusel, olema piiratud ⁽⁶⁵⁾ maksimaalselt viie aastaga, et EFTA järelevalveamet saaks saavutatud tulemuste alusel seda uuesti läbi vaadata ja vajaduse korral selle uuendamist lubada ⁽⁶⁶⁾.
98. Raudteesektoris võib transpordi koordineerimise vajadusele vastav abi olla erinevas vormis:
- a) abi infrastruktuuri kasutamiseks, nimelt abi, mida antakse raudtee-ettevõtjatele, kes kannavad enda poolt kasutatava infrastruktuuriga seotud kulusid, samas kui ettevõtted, mis osutavad transporditeenuseid tuginedes muudele transpordiliikidele, selliseid kulusid ei kannata;
 - b) abi väliskulude vähendamiseks, mille eesmärk on soodustada vedude ümbersuunamist raudteele, sest see põhjustab väiksemaid väliskulusid kui muud transpordiliigid, näiteks maanteetransport;
 - c) abi, mis soodustab koostalitlusvõimet ja vastab transpordi koordineerimise vajadusele, soodustab ohutuse parandamist, tehniliste tökete kõrvaldamist ja mürareostuse vähendamist (edaspidi „koostalitlusvõimet edendav abi”);
 - d) teadus- ja arendustegevuseks antav abi, mis vastab transpordi koordineerimise vajadusele.
99. Järgmistes jagudes käsitleb EFTA järelevalveamet üksikasjalikult tingimusi, mis komisjoni otsustuspraktikat arvestades võimaldavad tagada erinevat tüüpi transpordi koordineerimise abi puhul selle, et vastav abi täidab EMP lepingu artikli 49 põhinevaid lepinguga kokkusobivuse tingimusi. Võttes arvesse teadus- ja arendustegevuseks antava abi eripära, käsitletakse nende meetmete suhtes kohaldatavaid kriteeriume eraldi.
- 6.3. Raudteeinfrastruktuuri kasutamise abi, väliskulude vähendamise abi ja koostalitlusvõime edendamise abi kriteeriumid**
100. Infrastruktuuri kasutamise abi, väliskulude vähendamise abi ja koostalitlusvõime edendamise abi kokkusobivust EMP lepingu artikliga 49 hinnatakse vastavalt Euroopa Komisjoni otsustuspraktikale kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1107/70 artikli 3 lõike 1 alapunkti b kohaldamisega. Allpool esitatud üksikasjalikud tingimused tunduvad seda praktikat arvestades olevat piisavad abi EMP lepinguga kokkusobivuse üle otsustamiseks.
- 6.3.1. Abikõlblikud kulud**
101. Abikõlblikud kulud tuvastatakse järgmiste elementide alusel.
102. Raudteeinfrastruktuuri kasutamise abi puhul on abikõlblikud infrastruktuuri kasutamise lisakulud, mida raudteetransport kannab erinevalt mõnest teisest konkureerivast, rohkem saastavast transpordiliigist.
103. Väliskulude vähendamise abi puhul on abikõlblik see väliskulude osa, mille vältimist raudteetransport võimaldab võrreldes konkureerivate transpordiliikidega.

⁽⁶⁵⁾ Samas.

⁽⁶⁶⁾ Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ (millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik) artikli 15 lõike 1 punkti e kohaldamisalasse kuuluvate meetmete puhul pikendatakse seda ajavahemikku 10 aastani (ELT L 283, 31.10.2008, lk 51). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/75/EÜ (ELT L 157, 30.4.2004, lk 100). Vt eelkõige komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsus NN 46/B/2006 – Slovakkia – nõukogu direktiiviga 2003/96/EÜ ettenähtud aktsiisibastused ja -vähendused (transpordisektor), seni avaldamata. Nõukogu direktiivi 2003/96/EÜ ei ole EMP lepingusse inkorporeeritud, kuna direktiivis käsitletakse maksude ühtlustamist, mille suhtes EMP lepingut ei kohaldata.

104. Sellega seoses tuleb meenutada, et direktiivi 2001/14/EÜ artikkel 10 lubab EMP riikidel luua hüvitiskavasid seoses keskkonna-, õnnetus- ja infrastruktuurikuludega, mille mittetasumine teiste transpordiliikide puhul on tõendatav ja sellises ulatuses, mille võrra nad ületavad raudteetranspordi vastavaid kulusid. Kui ei ole veel EMP õigusakte, mis ühtlustaksid infrastruktuurile ligipääsu maksu arvutamise meetodid eri maismaatranspordi liikide vahel, arvestab EFTA järelevalveamet käesolevate suuniste rakendamisel infrastruktuurikulude ja väliskulude jagamise eeskirjade arenguga ⁽⁶⁷⁾.
105. Nii raudteeinfrastruktuuri kasutamise abi kui ka väliskulude vähendamise abi jaoks peab EFTA riik esitama raudteetranspordi ja muudel transpordiliikidel põhinevate alternatiivsete võimaluste võrdleva, läbipaistva, põhjendatud ja koguseid väljatoova kulude analüüsi ⁽⁶⁸⁾. Kasutatav meetodika ja tehtud arvutused peavad olema avalikud ⁽⁶⁹⁾.
106. Koostalitlusvõimet edendava abi puhul hõlmavad abikõlblikud kulud transpordi koordineerimise eesmärgile kaasa aitamise määras kõiki investeeringuid ohutus- ja koostalitlussüsteemide ⁽⁷⁰⁾ või mürareostust vähendavate süsteemide paigaldamiseks nii raudteeinfrastruktuuri kui ka veeremi puhul. Eriti puudutab see ERTMSi (European Rail Traffic Management System) ja kõigi muude sarnaste meetmete kasutuselevõtmisega seotud investeeringuid, mis võivad anda panuse tehniliste tõkete kõrvaldamiseks Euroopa raudteeteenuste turul ⁽⁷¹⁾.

6.3.2. Abi vajalikkus ja proportsionaalsus

107. EFTA järelevalveamet leiab, et abi on tõenäoliselt vajalik ja proportsionaalne, kui abi osatähtsus on järgmistest väärtustest väiksem:
- a) infrastruktuuri kasutamise abi puhul 30 % raudteetranspordi kogukuludest, ja kuni 100 % abikõlblikest kuludest ⁽⁷²⁾;
 - b) väliskulude vähendamise abi puhul 30 % ⁽⁷³⁾ raudteetranspordi kogukuludest ja kuni 50 % abikõlblikest kuludest ⁽⁷⁴⁾;
 - c) 50 % abikõlblikest kuludest koostalitlusvõimet edendava abi puhul.

⁽⁶⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 1999. aasta direktiivi 1999/62/EÜ (raskete kaubaveokite maksustamise kohta teatavate infrastruktuuride kasutamise eest, EÜT L 187, 20.7.1999, lk 42, inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 1. veebruari 2002. aasta otsusega nr 5/2002 (EÜT L 88, 4.4.2002, lk 9 ja EMP kaasanne nr 18, 4.4.2002, lk 6), mida on muudetud direktiiviga 2006/103/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 344), inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 26. oktoobri 2007. aasta otsusega nr 132/2007 (ELT L 100, 10.4.2008, lk 1 ja EMP kaasanne nr 19, 10.4.2008, lk 1) artikli 11 kolmandas lõigus on sätestatud, et „komisjon esitab hiljemalt 10. juuniks 2008 pärast kõikide tegurite, sh keskkonna, müra, ummikute tekke ja terviseiga seotud kulutuste kontrollimist kõikide väliskulude hindamiseks üldiselt rakendatava, läbipaistva ja arusaadava mudeli, mis on tulevikus aluseks infrastruktuuri maksude arvutamisele. Kõnealusele mudelile lisatakse mõjuanalüüs väliskulude arvesse võtmise kohta kõikide transpordiliikide puhul ja strateegia mudeli järkjärguliseks rakendamiseks kõikide transpordiliikide osas.“ Valmistades ette teatist, milles käsitletakse väliskulude arvessevõtmist sisekuludena, mis peaks aitama kõnealust eesmärki ellu viia, avaldas Euroopa Komisjon 16. jaanuaril 2008 käsiraamatu, mis hõlmab seni tehtud uuringuid transpordisektori väliskulude kohta (http://ec.europa.eu/transport/costs/handbook/index_en.htm). Kõnealust käsiraamatu, mis valmis koostöös mitmete transpordiuuringute keskustega, võib muu hulgas kasutada abikõlblike kulude määramiseks. Lisaks on Euroopa Komisjon avaldanud valge raamatu KOM(1998) 466 „Infrastruktuuri kasutamise õiglane maksustamine: järkjärguline üleminek ühistele transpordi infrastruktuuri maksustamise põhimõtetele Euroopa Liidus“ (Eli Bülletään, lisa 3/98).

⁽⁶⁸⁾ EFTA riigid leiavad viited erinevatele väliskulude hindamise meetoditele Euroopa Komisjoni rohelise raamatu „Õiglase ja tõhusa hinnakujunduse poole transpordis: võimalused transpordi väliskulude arvessevõtmiseks Euroopa Liidus“ (Eli Bülletään – kaasanne nr 2/96; dokument KOM(1995) 691 (lõplik) ja uurimuses, mille komisjon avaldas 16. jaanuaril 2008 (vt direktiivi 1999/62/EÜ artikkel 11).

⁽⁶⁹⁾ Direktiivi 2001/14/EÜ artikkel 10.

⁽⁷⁰⁾ Vt eelkõige nõukogu 23. juuli 1996. aasta direktiiv 96/48/EÜ (üleeuroopalise kiirraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta) (EÜT L 235, 17.9.1996, lk 6), inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 25/97 (EÜT L 242, 4.9.1997, lk 74 ja EMP kaasanne nr 37, 4.9.1997, lk 74) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/16/EÜ (üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta) (EÜT L 110, 20.4.2001, lk 1), inkorporeeritud EMP lepingusse EMP ühiskomitee otsusega nr 16/2002 (EÜT L 110, 25.4.2002, lk 11 ja EMP kaasanne nr 21, 25.4.2002, lk 8). Mõlemat direktiivi muudeti viimati direktiiviga 2007/32/EÜ (ELT L 141, 25.6.2007, lk 63), mis on inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee otsusega nr 163/2007 (ELT L 124, 8.5.2008, lk 30 ja EMP kaasanne nr 26, 8.5.2008, lk 24).

⁽⁷¹⁾ Abikõlblike kulude arvutamisel võetakse arvesse infrastruktuuri kasutamise maksustamisel tehtavaid võimalikke muudatusi vastavalt veeremi näitajatele (eelkõige müratase).

⁽⁷²⁾ Vt näiteks Euroopa Komisjoni 22. detsembri 2006. aasta otsus N 574/05, olemasoleva abimehhanismi N 335/03 pikendamine – Itaalia – Friuli Venezia Giulia – Abi kiirraudteehenduste loomiseks (ELT C 133, 15.6.2007, lk 6); Euroopa Komisjoni 12. oktoobri 2006. aasta otsus N 427/2006 – Ühendkuningriik – Rail Environmental Benefit Procurement Scheme (REPS) (ELT C 283, 21.11.2006, lk 10).

⁽⁷³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1692/2006 (teise Marco Polo programmi loomise kohta, et anda ühenduse finantsabi kaubaveosüsteemi keskkonnakaitsemeetmete tõhustamiseks (Marco Polo II), ja määruse (EÜ) nr 1382/2003 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 1), inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 29. juuni 2007. aasta otsusega nr 70/07 (ELT L 304, 22.11.2007, lk 54 ja EMP kaasanne nr 56, 22.11.2007, lk 8)) lisas 1 on ette nähtud, et EMP finantsabi ümbersuunamisemeetmete on maksimaalselt 35 % kogukulutustest, mis on vajalikud meetme eesmärkide saavutamiseks ning tehakse meetme tulemusena. Käesolevates suunistes on transpordi koordineerimiseks antava riigiabi puhul määraks 30 % raudteetranspordi kogukuludest.

⁽⁷⁴⁾ Vt näiteks Euroopa Komisjoni 22. detsembri 2006. aasta otsus N 552/06, Taani, Keskkonnaabiskeemi pikendamine kaubaveoks raudteel (ELT C 133, 15.6.2007, lk 5) ja näiteks Euroopa Komisjoni 12. oktoobri 2006. aasta otsus N 427/2006 – Ühendkuningriik – Rail Environmental Benefit Procurement Scheme (REPS) (eelmine viide).

108. Nende künniste ületamise korral peavad EFTA riigid tõendama asjaomaste meetmete vajalikkust ja proportsionaalsust⁽⁷⁵⁾.
109. Nii raudteeinfrastruktuuri kasutamise abi kui ka väliskulude vähendamise abi puhul peab abi olema rangelt piiratud alternatiivkulude hüvitamisega, mis on seotud raudteetranspordi kasutamise rohkem säästava transpordiliigi asemel. Kui on mitu konkureerivat alternatiivset lahendust, mis säästavad rohkem kui raudteetransport, vastab valitud piir neist kõrgeimate kuludega lahenduse kulude vahele. Kui peetakse kinni punktis 107 nimetatud abi osatähtsuse piiridest, võib eeldada, et liigsete hüvitiste maksmise vältimise kriteeriumit on kontrollitud.
110. Kui abisaaja on raudtee-ettevõtja, tuleb igal juhul näidata, et abil on tõepoolest liiklusvoogu muudest transpordiliikidest raudteele ümber suunav mõju. Põhimõtteliselt tähendab see, et nõutav abi kajastub reisijalt või veoseaajalt nõutavas hinnas, sest just nemad teevad valiku raudtee ja säästavamate transpordiliikide (näiteks autotransport) vahel⁽⁷⁶⁾.
111. Infrastruktuuri kasutamise abi ja väliskulude vähendamise abi puhul peab olema realistlik perspektiiv raudteele ümbersuunatud liikluse säilitamiseks, nii et abi tulemuseks oleks liikluse jätkuv ümbersuunamine.

6.3.3. Järeldus

112. Vajalik ja proportsionaalne raudteeinfrastruktuuri kasutamise abi, väliskulude vähendamise abi ja koostalitlusvõimete edendav abi ei tekita konkurentsimoontusi, mis oleks vastuolus üldiste huvidega, seega tuleb neid EMP lepingu artikli 49 alusel pidada lepinguga kokkusobivaks.

6.4. Teadus- ja arendustegevuseks antava abi kokkusobivus EMP lepinguga

113. Maismaatranspordi valdkonnas on EÜ asutamislepingu artikli 73 põhjal vastuvõetud määruse (EMÜ) nr 1107/70 artikli 3 lõike 1 alapunktiga c ette nähtud võimalus anda abi teadusuuringuteks ja arendustegevuseks. Euroopa Komisjon töötas hiljuti välja selle sätte kohaldamise praktika⁽⁷⁷⁾.
114. Avaliku reisijateveoteenuse määruse artikli 9 lõike 2 alapunkt b võtab üle määruse (EMÜ) nr 1107/70 artikli 3 lõike 1 alapunkti c teksti. Selle sätte alusel tuleb abi, mis esiteks omab eesmärki kergendada EMP jaoks kõige ökonoomsemate reisijate raudteeveo vormide ja tehnikate teadusuuringuid või arendustegevust, teiseks on piiratud katsefaasiga ja kolmandaks ei ole suunatud nende vormide ja tehnikate ärilistel eesmärkidel kasutamise faasile, pidada transpordi koordineerimise vajadusele vastavaks.
115. Artikli 9 lõike 2 alapunkt b ei piira EMP lepingu artikli 61 kohaldamist. Seega kui avaliku reisijateveoteenuse määruse artikkel 9 ei kata reisijateveo valdkonnas teadusuuringuteks, arendustegevuseks ja innovatsiooniks antavat abi ja abi, mis hõlmab vaid vedu, võib seda pidada EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c alusel selle lepinguga kokkusobivaks.
116. EFTA järelevalveamet on teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi suunistes (edaspidi „TAI suunistes“)⁽⁷⁸⁾ määratlenud tingimused, mille puhul ta kuulutab asutamislepingu artikli 61 lõike 3 punkti c alusel selles valdkonnas antava abi EMP lepinguga kokkusobivaks. TAI suunistes kohaldatakse „teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamiseks antava abi suhtes kõikides EMP lepinguga reguleeritud sektorites. Suunistes kohaldatakse ka nende sektorite suhtes, kus kehtivad riigiabi käsitlevad ühenduse erieeskirjad, kui selliste eeskirjadega ei ole sätestatud teisiti“⁽⁷⁹⁾. TAI suunistes kohaldatakse seega raudteetranspordi sektoris teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile antava abi suhtes, mis ei kuulu määruse (EMÜ) nr 1107/70 artikli 3 lõike 1 punkti c või avaliku reisijateveoteenuse määruse artikli 9 reguleerimisalasse (pärast kõnealuse määruse jõustumist).

⁽⁷⁵⁾ See võib olla meetmete puhul, millega edendatakse üleeuroopalise transpordivõrgu koostalitlusvõimet, nagu on viimati määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta otsusega nr 884/2004/EÜ (millega muudetakse otsust nr 1692/96/EÜ üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate ühenduse suuniste kohta) (ELT L 167, 30.4.2004, lk 1), inkorporeeritud EMP lepingusse EMP Ühiskomitee 2. juuni 2006. aasta otsusega nr 62/06 (ELT L 245, 7.9.2006, lk 9 ja EMP kaasanne nr 44, 7.9.2006, lk 8).

⁽⁷⁶⁾ Direktiivi 2003/96/EÜ artikli 15 lõike 1 punkti e kohaste meetmete puhul võib võtta arvesse veohindadele avalduvat mõju, kui ei ole tõendatud vastupidist. Vt eelkõige Euroopa Komisjoni 2. aprilli 2008. aasta otsus NN 46/B/2006 – Slovakkia – nõukogu direktiiviga 2003/96/EÜ ettenähtud aktsiisivabastused ja -vähendused (transpordisektor), seni avaldamata.

⁽⁷⁷⁾ Euroopa Komisjoni 30. mai 2007. aasta otsus N 780/06 – Madalmaad – Komposiitkonstruktsioon/mitmeotstarbeline lastiruum siseveeteede alustele; projekt „CompoCaNord“ (ELT C 227, 27.9.2007, lk 5); Euroopa Komisjoni 19. juuli 2006. aasta otsus N 556/2005 – Madalmaad – Keskkonnakaitse ja innovatsioon Gelderlandi provintsi ühistranspordis (ELT C 207, 30.8.2006); Euroopa Komisjoni 20. juuli 2005. aasta otsus N 63/2005 – Tšehhi Vabariik – Energiasästa ja alternatiivkütuste transpordisektoris kasutamise programm (ELT C 83, 6.4.2006).

⁽⁷⁸⁾ Järelevalveamet võttis teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi suunistes vastu oma 7. veebruari 2007. aasta otsusega 14/07/COL (ELT L 305, 19.11.2009, lk 1 ja EMP kaasanne nr 60, 19.11.2009, lk 1). Ajakohastatud suunist on kättesaadav järelevalveameti veebilehel aadressil <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>. Vt vastavad ühenduse suunistes (ELT C 323, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁷⁹⁾ Samas, punkt 2.1.

117. Ei ole välistatud, et teadus- ja arendustegevusele antava abi lepinguga kokkusobivust võiks analüüsida otse EMP lepingu artikli 49 alusel, kui abil on transpordi koordineerimise vajadusele vastav eesmärk. Sel juhul on vaja kontrollida eespool nimetatud tingimusi, eelkõige tingimust, et abi peab olema vajalik ja taotletava eesmärgiga proportsioonis ega kahjusta EMP üldisi huve. EFTA järelevalveamet on seisukohal, et eri kriteeriumide analüüsimisel saab lähtuda TAI suuniste üldpõhimõtetest.

7. RIIGIGARANTIID RAUDTEE-ETTEVÕTJATELE

118. Riigigarantiisid käsitlevates EFTA järelevalveameti suunistes⁽⁸⁰⁾ on sätestatud riigigarantiidele kohaldatav õiguskord ka raudteetranspordi valdkonnas.
119. Suuniste punktis 1.2 on sätestatud, et EFTA järelevalveamet peab garantii kujul antud abiks „ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahjumi katmise riigi poolt”.
120. Euroopa Komisjon ja EFTA järelevalveamet leiavad pidevale praktikale tuginedes, et konkurentsile avatud sektoris ei ole piiramatud garantiid EÜ asutamislepingu ega EMP lepinguga kooskõlas. Eelkõige ei saa neid proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes õigustada asjaoluga, et tegemist on üldist huvi pakkuvate ülesannetega. Piiramatu garantii puhul on võimatu kontrollida, et abisumma ei ületa avalike teenuse osutamise netokulusid⁽⁸¹⁾.
121. Kui riigigarantiid on antud ettevõtjatele, kes tegutsevad samal ajal nii konkurentsile avatud kui ka suletud turgudel, nõuavad Euroopa Komisjon ja EFTA järelevalveamet ettevõtjale kui tervikule antud piiramatu garantii täielikku lõpetamist⁽⁸²⁾.
122. Paljudel raudtee-ettevõtjatel on piiramatud garantiid. Need garantiid on reeglina ajalooliste monopolide eristaatuse pärandid, mis loodi raudtee-ettevõtjate jaoks enne EMP lepingu jõustumist või enne raudteeveeteenuste turu konkurentsile avamist.
123. Euroopa Komisjoni ja EFTA järelevalveameti käsutuses oleva teabe kohaselt on nende garantiide näol väga suurel määral tegemist abiga. Seetõttu peavad vastavad EFTA riigid EFTA järelevalveametile teatama selliste olemasolevate abimehhanismide kohaldamistingimustest ja kavandatud meetmetest nende lõpetamiseks jaotises 8.3 ettenähtud korras.

8. LÕPPSÄTTED

8.1. Abi kumuleerumist käsitlevad eeskirjad

124. Käesolevates suunistes sätestatud abi ülemmäärasid kohaldatakse, et kõnealust abi rahastataks täielikult riigi vahenditest või täielikult või osaliselt ühenduse vahenditest. Käesolevate suuniste kohaldamise käigus lubatud abi ei või kumuleerida muu riigiabiga EFTA lepingu artikli 61 lõike 1 tähenduses ega muu ühendusepoolse rahastamisega, kui sellise kumuleerumise tulemuseks oleks käesolevates suunistes ettenähtust suurem abi osatähtsus.
125. Kui samad kulud osutuvad abikõlblikeks erineva eesmärgiga abi puhul, rakendatakse suuremat abi ülemmäära.

8.2. Kohaldamiskuupäev

126. EFTA järelevalveamet kohaldab käesolevaid suuniseid alates nende avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas* ja EMP kaasandes.

EFTA järelevalveamet kohaldab käesolevate suuniste sätteid mis tahes teatatud või teatamata abi suhtes, mille kohta ta pärast suuniste avaldamist otsuse teeb.

⁽⁸⁰⁾ Järelevalveamet võttis riigigarantiisid käsitlevad suunised vastu oma 17. detsembri 2008. aasta otsusega 788/08/COL. Vt vastavad ühenduse suunised (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10).

⁽⁸¹⁾ Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsus 2005/145/EÜ, mis käsitleb Prantsusmaa antud riigiabi EDFile ja elektri- ning gaasitööstuse sektorile (ELT L 49, 22.2.2005, lk 9); Euroopa Komisjoni 24. aprilli 2007. aasta otsus, E12/2005 — Poola — Piiramatu garantii ettevõttele Poczta Polska (ELT C 284, 27.11.2007, lk 2); Euroopa Komisjoni 27. märtsi 2002. aasta otsus E10/2000 — Saksamaa — Avalik-õiguslike krediitiasutuste riigigarantii (EÜT C 150, 22.6.2002, lk 7); Järelevalveameti 15. juuli 2005. aasta otsus 177/05/COL Liechtensteinische Landesbankile antud riikliku tagatise kohta (ELT C 310, 8.12.2005, lk 17 ja EMP kaasanne nr 62, 8.12.2005, lk 1).

⁽⁸²⁾ Samas.

8.3. Asjakohased meetmed

127. Vastavalt EMP lepingu artikli 62 lõikele 1 teeb EFTA järelevalveamet ettepaneku, et EFTA riigid muudavad oma olemasolevaid abimehhanisme, mis vastavad käesolevates suunistes käsitletavale riigiabile, et viia need suunistega vastavusse hiljemalt kaks aastat pärast suuniste avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja *EMP kaasandes*, kui riigigarantiisid käsitlevas punktis nimetatud erisätetest ei tulene teisiti. EFTA riike kutsutakse üles kinnitama asjakohaste meetmetega nõustumist kirjalikult hiljemalt üks aasta pärast *Euroopa Liidu Teatajas* ja *EMP kaasandes* avaldamist.
128. Kui EFTA riik ei kinnita oma nõustumist kirjalikult enne nimetatud kuupäeva, kohaldab EFTA järelevalveamet EFTA riikide vahelist järelevalveametit ja kohtu asutamist käsitleva lepingu protokoll nr 3 II osa artikli 19 lõiget 2 ning algatab vajaduse korral selles artiklis ettenähtud menetluse.

8.4. Kehtivusaeg ja aruanne

129. EFTA järelevalveamet võib teha käesolevates suunistes muudatusi. Ta esitab suuniste kohaldamise kohta aruande enne nende muutmist ja hiljemalt viis aastat pärast avaldamist.
-

IV LISA

EBASEADUSLIKU JA EMP LEPINGUGA KOKKUSOBIMATU RIIGIABI TAGASINÕUDMINE ⁽¹⁾

1. SISSEJUHATUS

1. EFTA järelevalveamet (edaspidi „järelevalveamet” kavatseb ebaseadusliku abi suhtes võtta range seisukoha. Vastavalt EFTA riikide vahelise järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitleva lepingu protokollile nr 3 (edaspidi „protokoll nr 3”) ⁽²⁾ on järelevalveamet korrapäraselt nõudnud EFTA riikidelt Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping”) kokkusobimatu abi tagasimaksmist, välja arvatud juhul, kui ta on jõudnud järeldusele, et tagasinõudmine on vastuolus EMP õiguse üldpõhimõtetega. Järelevalveamet on vastu võtnud 6 sellist tagasinõude otsust.
2. Riigibisüsteemi terviklikkuse seisukohalt on oluline, et kõnealuseid otsuseid, millega nõutakse EFTA riikidelt ebaseaduslikult antud abi tagasimaksmist (edaspidi „tagasinõude otsused”), kohaldatakse tõhusalt ja viivitamatult. Järelevalveameti viimaste aastate kogemus näitab, et kõnealuses küsimuses on küllaldaselt põhjust muretsemiseks. 2008. aasta sügisel avaldatud EFTA riikide riigiabi tulemustabelitest ⁽³⁾ ilmneb seegi, et asjaomased EFTA riigid on täielikult täitnud vaid ühe kuuest järelevalveameti tagasinõude otsusest ⁽⁴⁾.
3. 2004. aastal tellis Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon”) võrdleva uuringu ELi riigiabipoliitika rakendamise kohta erinevates liikmesriikides (edaspidi „rakendamisuuring”) ⁽⁵⁾. Üheks uuringu eesmärkidest oli hinnata tagasinõudemenetluste tõhusust ja nende toimimist erinevates liikmesriikides. Uuringu autorid leidsid, et tagasinõudemenetluste liiga pikk kestus kordub läbiva teemana kõikide riikide aruannetes.
4. Oma kogemustest lähtudes on järelevalveamet märganud, et ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmisel esineb EFTA riikides hulgaliselt takistusi. Riigi õigusaktide kohane tagasinõudemenetlus on pikaldane ega jõua tegelikkuses lõpule järelevalveameti tagasinõude otsuses ettenähtud tähtajaks. Seetõttu rõhutab järelevalveamet, et tagasinõude otsused tuleb ka tegelikult ellu viia. On selge, et selliste otsuste elluviimise eest vastutavad järelevalveamet ja EFTA riigid ühiselt ja edu saavutamiseks peavad mõlemad tegema märkimisväärsed pingutusi.
5. Käesoleva peatüki eesmärgiks on selgitada järelevalveameti tagasinõude otsuste rakendamise poliitikat. Selles ei käsitleta järeldusi, mille riiklikud kohtud võivad teha seoses protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustuse ja rakendamiskeelu eiramisega. Järelevalveamet leiab, et on vaja selgitada meetmeid, mille abil üritatakse hõlbustada tagasinõude otsuste täideviimist ja sätestada meetmed, mida EFTA riigid saaksid võtta, et tagada oma tegevuse täielik vastavus EMP õigusega sätestatud eeskirjadele ja põhimõtetele ning eelkõige Euroopa ühenduste kohtute ja EFTA Kohtu praktikale. Seetõttu tuleb võtta käesolevas peatükis meelde eelkõige tagasinõude eesmärk ja aluspõhimõtted, millel tagasinõude otsuste rakendamine põhineb. Seejärel esitatakse kõnealuste aluspõhimõtete praktiline mõju iga tagasinõudemenetluses osaleja suhtes.

2. TAGASINÕUDEPOLIITIKA PÕHIMÕTTED

2.1. Lühike ülevaade seni rakendatud tagasinõudepoliitikast

6. Protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 sätestatakse, et „EFTA järelevalveametile teatatakse piisavalt aegsasti kõigist abi andmise või muutmise kavadest, et komisjon saaks esitada oma märkused. [...] Asjaomane riik ei vii oma kavandatavaid meetmeid ellu enne, kui selle menetluse tulemusena on tehtud lõplik otsus.”
7. Juhul, kui EFTA riigid ei teavita järelevalveametit abi andmise või muutmise kavadest enne nende rakendamist, on abi EMP õiguse seisukohalt ebaseaduslik alates selle andmise hetkest.

⁽¹⁾ Peatükk vastab komisjoni teatisele „Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides” (ELT 2007 C 272, 15.11.2007, lk 4).

⁽²⁾ Järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 on muudetud, et see oleks kooskõlas nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 (nüüd artikkel 88) kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽³⁾ http://www.eftasurv.int/media/scoreboard/stateaidscoreboard_eftastatesautumn2008.pdf

⁽⁴⁾ Vt järelevalveameti 2006. aasta aruanne, lk 56.

⁽⁵⁾ Uuring riigiabiseaduse rakendamise kohta riiklikul tasandil, Konkurentsiauringud 6, Luxembourg, Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, vt - http://www.concurrences.com/IMG/pdf/Study_2006.pdf.

8. Euroopa Kohus on 1973. aasta *Kohlegesetz*'i otsuses ⁽⁶⁾ esmakordselt kinnitanud, et komisjonil on õigus nõuda ebaseadusliku ja kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmist. Kohus leidis, et komisjon on pädev otsustama, et liikmesriik peab ühisturuga kokkusobimatu riigiabi kas muutma või tühistama. Sellest tulenevalt on komisjonil ka õigus nõuda kõnealuse abi tagasimaksmist ⁽⁷⁾.
9. 2001. aastal muudeti protokolli nr 3, lisades sellele muu hulgas II osa, milles muu seas esitatakse põhilised ebaseadusliku abi tagasinõudmise eeskirjad ⁽⁸⁾. Järgnevad tagasinõude rakendamissätted on kehtestatud 14. juuli 2004. aasta otsusega 195/2004/COL ja selle muudatustega ⁽⁹⁾.
10. Protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikega 1 kinnitatakse Euroopa Kohtu järjepidevat pretsedendiõigust ⁽¹⁰⁾ ja sellega kehtestatakse järelevalveametile ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmise kohustus, välja arvatud juhul, kui see oleks vastuolus õiguse üldpõhimõtetega. Kõnealuse artikliga nähakse ka ette, et asjaomane EFTA riik võtab kõik vajalikud meetmed ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmiseks. Artikli 14 lõikega 2 nähakse ka ette, et abi tuleb koos intressidega tagasi nõuda alates kuupäevast, millest alates abisaaja sai ebaseaduslikku abi kasutada kuni abi tegeliku tagastamise kuupäevani. Otsusega nr 195/04/COL kehtestatakse meetodid tagasinõutava abi intressi arvutamiseks. Artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et „tagasimakse tehakse viivitamata ja vastavalt asjaomase EFTA riigi õigusaktidele eeldusel, et need võimaldavad EFTA järelevalveameti otsuste kohest ja tõhusat elluviimist. [...]”.
11. Paljudes hiljutistes otsustes on Euroopa Kohus täiendavalt selgitanud nõukogu määruse nr 659/1999 artikli 14 lõike 3 (mis vastab protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikele 3) kohaldamisala ja tõlgendamist, rõhutades seejuures vajadust tagasinõude otsused koheselt ja tõhusalt ellu viia ⁽¹¹⁾. Lisaks on järelevalveamet hakanud süstemaatiliselt kohaldama *Deggendorfi* juhtumi kohtupraktikat ⁽¹²⁾. Kõnealune kohtupraktika võimaldab järelevalveametil teatavate tingimuste täitmisel nõuda EFTA riikidelt ettevõtjale EMP lepinguga kokkusobiva uue abi maksmise peatamist, kuni viimane on tagasi maksnud varasema ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi, mille suhtes kohaldata tagasinõude otsust.

2.2. Tagasinõudepoliitika eesmärk ja põhimõtted

2.2.1. Tagasinõude eesmärk

12. Euroopa Kohus on mitmel korral võtnud seisukoha, et tagasinõude eesmärk on taastada enne abi andmist turul valitsenud olukord. Seda on vaja võrdsete tingimuste tagamiseks siseturul. Selle raames on Euroopa Kohus rõhutanud, et ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmine ei ole karistus, ⁽¹³⁾ vaid tuleneb loogiliselt järeldusest, et abi on ebaseaduslik ⁽¹⁴⁾. Seetõttu ei saa seda käsitleda ebaproportsionaalsena seoses EÜ asutamislepingu riigiabi eesmärkidega ⁽¹⁵⁾.
13. Euroopa Kohus on seisukohal, et „eelnevalt kehtinud olukord on taastatud, kui abisaaja on ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasi maksnud, kaotades seega turueelise, mis kõnealusel abisaajal oli võrreldes oma konkurentidega ning kui enne abi andmist valitsenud olukord on taastatud.” ⁽¹⁶⁾. Selleks et kaotada ebaseadusliku abiga saadud rahalised eelised, tuleb ebaseaduslikult antud abisummadelt maksta tagasi ka intress. Kõnealune intress peab võrduma rahalise eelise, mis saadi kõnealuste vahendite intressideta kasutamisest konkreetse ajavahemiku jooksul ⁽¹⁷⁾.
14. Lisaks on Euroopa Kohus rõhutanud, et komisjoni tagasinõude otsuste täielikuks elluviimiseks peavad liikmesriikide meetmed tagama tagasinõude kiire täitmise ⁽¹⁸⁾ ning et tagasinõue tuleb esitada kohe ⁽¹⁹⁾. Selleks et tagasinõue saavutaks oma eesmärgi, on oluline, et abi tagasimaksmine toimuks viivitamata.

⁽⁶⁾ Kohtuasi C-70/72, *komisjon vs. Saksamaa*, EKL 1973, lk 813, punkt 13.

⁽⁷⁾ EMP lepingu artiklis 6 on sätestatud, et piiramata pretsedendiõiguse arengut tulevikus, tuleb asjaomase lepingu sätteid, niivõrd kui need on sisult samased Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja ESTÜ asutamislepingu ning nende lepingute rakendamiseks vastu võetud õigusaktide vastavate eeskirjadega, nende rakendamisel ja kohaldamisel tõlgendada kooskõlas Euroopa Kohtu asjaomaste otsustega, mis on tehtud enne EMP lepingu allkirjutamist. Seoses asjaomaste Euroopa Kohtu otsustega, mis on tehtud peale EMP lepingu allkirjastamist, võtavad EFTA järelevalveamet ja EFTA kohus vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu artikli 3 lõikele 2 nimetatud otsustega sätestatud põhimõtteid nõuetekohaselt arvesse.

⁽⁸⁾ Vt joonealune märkus 2.

⁽⁹⁾ 14. juuli 2004. aasta otsus nr 195/04/COL EFTA riikide vahelisel järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitleva lepingu protokolli nr 3 II osa artikli 27 kohaste rakendussätete kohta, ELT L 139, 25.5.2006, lk 37 koos muudatustega. Otsus nr 794/04/COL vastab komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1–134 koos muudatustega).

⁽¹⁰⁾ Kohtuasi C-301/87, *Prantsusmaa vs. komisjon*, EKL 1990, lk I-307.

⁽¹¹⁾ Kohtuasi C-415/03, *komisjon vs. Kreeka*, („Olympic Airways”), [2005] EKL I-03875 ja kohtuasi C-232/05, *komisjon vs. Prantsusmaa*, („Scott”) [2006] EKL I-10071.

⁽¹²⁾ Kohtuasi C-188/92, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH vs. Saksamaa* („Deggendorf”), EKL 1994, lk I-833.

⁽¹³⁾ Kohtuasi C-75/97 *Belgia vs. komisjon*, EKL 1999, lk I-3671, punkt 65.

⁽¹⁴⁾ Kohtuasi C-183/91 *komisjon vs. Kreeka*, EKL 1993, lk I-3131, punkt 16.

⁽¹⁵⁾ Liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, *Hispaania vs. komisjon*, EKL 1994, lk I-4103, punkt 75.

⁽¹⁶⁾ Kohtuasi C-348/93, *komisjon vs. Itaalia*, ECR 1995, lk I-673, punkt 27.

⁽¹⁷⁾ Kohtuasi T-459/93, *Siemens vs. komisjon*, EKL 1995, lk II-1675, punktid 97–101.

⁽¹⁸⁾ Kohtuasi C-415/03, *komisjon vs. Kreeka*, vt joonealune märkus 11.

⁽¹⁹⁾ Kohtuasi C-232/05, *komisjon vs. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 11.

2.2.2. Ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmise kohustus ning erandid

15. Protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikes 1 on sätestatud, et „juhul kui ebaseadusliku abi juhtumite suhtes võetakse vastu negatiivne otsus, otsustab EFTA järelevalveamet, et asjaomane EFTA riik peab võtma vajalikud meetmed selleks, et abisaajalt abi tagasi nõuda”.
16. Protokolli nr 3 kehtestatakse kaks piirangut järelevalveameti volitustele nõuda ebaseadusliku ja kokkusobimatu abi tagasimaksimist. Protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikes 1 nähakse ette, et järelevalveamet ei nõua abi tagasimaksimist, kui see on vastuolus õiguse üldpõhimõttega. Õiguse üldpõhimõtted on kõnealuses kontekstis enamasti õiguspärase ootuse⁽²⁰⁾ ja õiguskindluse⁽²¹⁾ kaitsmisega seotud põhimõtted. On oluline märkida, et Euroopa Kohus on tagasinõude kontekstis kõnealuseid põhimõtteid väga kitsalt tõlgendanud. Protokolli nr 3 II osa artiklis 15 sätestatakse, et järelevalveameti abi tagasinõudmise volituste suhtes kohaldatakse 10-aastast aegumistähtaega (nn igamistähtaeg). Aegumistähtaaja kulg algab päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi kas individuaalse abina või abikava raames. Aegumistähtaaja arvestamine katkeb, kui järelevalveamet või komisjon⁽²²⁾ või järelevalveameti nõudmisel EFTA riik võtab ebaseadusliku abiga seotud mis tahes meetmeid.
17. Seega on tagasinõude otsuse saanud EFTA riik kohustatud kõnealuse otsuse ellu viima⁽²³⁾. Euroopa Kohus on tunnistanud ainult ühte erandit liikmesriigi kohustusest talle suunatud tagasinõude otsus ellu viia. Selleks on erandlikud asjaolud, mis muudavad otsuse nõuetekohase elluviimise liikmesriigile täiesti võimatuks⁽²⁴⁾.
18. Euroopa Kohtu arvates ei saa täielikku võimatust ainsa põhjusena tuua. Liikmesriik peab tõendama, et ta püüdis heas usus ebaseaduslikku abi tagasi nõuda ning ta peab komisjoniga vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 10 koostööd tegema selleks, et ilmnenu raskused ületada⁽²⁵⁾.
19. Kohtupraktika ülevaade näitab, et Euroopa Kohus on tõlgendanud mõistet „täiesti võimatu” väga kitsalt. Ta on kinnitanud mitmel korral, et liikmesriik ei või toetuda oma riiklikele õigusaktidele, näiteks igamiseeskirjadele⁽²⁶⁾ või tagasinõude sätete puudumisele riiklikes õigusaktides,⁽²⁷⁾ et õigustada oma ebaõnnestumist tagasinõude otsuse täitmisel⁽²⁸⁾. Euroopa Kohus on samuti seisukohal, et tagasinõudekohustust ei mõjuta abisaaja majandusliku olukorraga seotud asjaolud. Kohus selgitas, et finantsraskustes ettevõtja ei ole käsitletav tõendina tagasinõude võimatuse kohta⁽²⁹⁾. Kohus osutas, et sellisel juhul on kõikide tagasinõutavate varade täielik puudumine ainsaks võimaluseks, mil liikmesriik saab näidata, et abi tagasi maksimine on täiesti võimatu⁽³⁰⁾. Paljudel juhtudel on liikmesriigid väitnud, et neil ei olnud võimalik tagasinõude otsust kas administratiivsete või tehniliste raskuste tõttu (nt väga suur arv abisaajaid) ellu viia. Kohus on järjepidevalt keeldunud tunnistamast, et sellised raskused on käsitletavad tagasinõude võimatusena⁽³¹⁾. Isegi ületamatute sisemiste raskuste väide ei saa õigustada liikmesriigi ebaõnnestumist ühenduse õigusest tulenevate kohustuste täitmisel⁽³²⁾.

2.2.3. Riiklike menetluste kasutamine ning otsuse kohese ja tegeliku elluviimise vajadus

20. Protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et „tagasimakse tehakse viivitamata ja vastavalt asjaomase EFTA riigi õigusaktidele eeldusel, et need võimaldavad EFTA järelevalveameti otsuste kohest ja tõhusat elluviimist.”

⁽²⁰⁾ Õiguspärase ootuse kaitsmise põhimõtte kohta vt kohtuasi C 24/95, *Alcan*, EKL 1997, lk I-1591, punkt 25, kohtuasi C 5/89, *BUG-Alutechnik*, EKL 1990, lk I-3437, punktid 13 ja 14 ning liidetud kohtuasjad E-5/04, E-6/04 ja E-7/04, *Fesil, Finnjford jt vs. EFTA järelevalveamet*, EFTA Court Report 2005, lk 121, punkt 171. Näitena selle kohta, et Euroopa Kohus tunnistas abisaajate õiguspärase ootuse olemasolu vt kohtuasi C 223/85, *RSV*, EKL 1987, lk 4617.

⁽²¹⁾ Õiguskindluse põhimõtte kohta vt T-115/94, *Opel Austria GmbH vs. nõukogu*, EKL 1997, lk II-00039 ja kohtuasi C-372/97, *Itaalia vs. komisjon*, EKL 2004, lk I-3679, punktid 116–118, ja liidetud kohtuasjad C-74/00 P ja C-75/00 P, *Falck ja Acciaierie di Bolzano vs. komisjon*, EKL 2002, lk I-7869, punkt 140 ning liidetud kohtuasjad E-5/04, E-6/04 ja E-7/04, *Fesil and Finnjford ja teised vs. EFTA Järelevalveamet*, viidatud joonealuses märkuses 20, punkt 172. Vt ka kohtuasi T-308/00, *Saltzitter vs. komisjon*, EKL 2004, lk II-01933, punkt 166.

⁽²²⁾ „Komisjoni mis tahes meetmete” tõlgendus vt kohtuasi T-369/00, *Département du Loiret vs. komisjon*, EKL 2003, lk II-01789.

⁽²³⁾ Kohtuasi 94/87, *komisjon vs. Saksamaa*, EKL 1989, 175.

⁽²⁴⁾ Kohtuasi C-404/00, *komisjon vs. Hispaania*, EKL 2003, lk I-6695.

⁽²⁵⁾ Kohtuasi C-280/95, *komisjon vs. Itaalia*, EKL 1998, lk I-259.

⁽²⁶⁾ Kohtuasi C-24/95, *Alcan*, viidatud joonealuses märkuses 20, punktid 34–37.

⁽²⁷⁾ Kohtuasi C-303/88, *Itaalia vs. komisjon*, EKL 1991, lk I-1433.

⁽²⁸⁾ Kohtuasi C-52/84, *komisjon vs. Belgia*, EKL 1986, lk 89, punkt 9.

⁽²⁹⁾ Kohtuasi C-52/84, *komisjon vs. Belgia*, vt joonealune märkus 28, punkt 14.

⁽³⁰⁾ Kohtuasi C-499/99, *komisjon vs. Hispaania*, EKL 2002, lk I-06301.

⁽³¹⁾ Kohtuasi C-280/95, *komisjon vs. Itaalia*, vt joonealune märkus 25.

⁽³²⁾ Kohtuasi C-6/97, *Itaalia vs. komisjon*, EKL 1999, lk I-2981, punkt 34.

21. Kui EFTA riikidel on õigus valida vastavalt oma riiklikele õigusaktidele meetmed tagasinõude otsuste rakendamiseks, peaksid valitud meetmed aitama tagasinõude otsust täielikult jõustada. Seega on vajalik, et EFTA riikide võetud riiklikud meetmed viiks komisjoni otsuse tegeliku ja kohese täitmiseni.
22. Euroopa Kohus rõhutas kohtuasjas *Olympic Airways* tehtud otsuses, ⁽³³⁾ et liikmesriikide tagasinõudmiseks võetavad rakendamismeetmed peavad andma konkreetseid tulemusi. Liikmesriikide meetmed peavad olema niisugused, et abisaajad maksavad võlgnitava summa tegelikult tagasi. Euroopa Kohus kinnitas kõnealust praktikat *Scotti* kohtuasjas tehtud otsuses, ⁽³⁴⁾ kus rõhutas ka, et riiklikud menetlused, mis ei vasta menetlusmääruse artikli 14 lõikes 3 (mis vastab protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikele 3) sätestatud tingimustele, tuleks jätta kohaldamata. Kinnitust ei leidnud eelkõige liikmesriigi väide, et ta oli kasutusele võtnud kõik riikliku süsteemi olemasolevad vahendid ja kohus nõudis, et kõnealused vahendid viiks ka tagasinõude osas konkreetse tulemuseni; ja seda komisjoni määratud tähtaja jooksul.
23. Protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et tagasinõude otsuseid rakendatakse selliselt, et see oleks nii tulemuslik kui ka kohene. *Scotti* juhtumi puhul rõhutas Euroopa Kohus ajamõõtmel tähtsust tagasinõudeprotsessi puhul. Kohus täpsustas, et riiklike menetluste kohaldamine ei tohiks takistada komisjoni otsuste kohest ja tõhusat elluviimist ega pidurdada seega tõhusa konkurentsi taastamist. Riiklikud menetlused, mis takistavad eelnevalt turul valitsenud olukorra kohest taastamist ja pikendavad ebaausat konkurentsieelist, mis on saadud ebaseadusliku ja turuga kokkusobimatu abi tulemusel, ei vasta protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikes 3 sätestatud tingimustele.
24. Sellega seoses on tähtis meele pidada, et tagasinõude otsuse tühistamine EFTA riikide vahelise järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitleva lepingu (edaspidi „järelevalve- ja kohtuleping“) artiklis 36 osutatud korras ei peata otsuse täitmist. Seoses kõnealuse tühistamisega võib abisaaja siiski taotleda tagasinõude otsuse täitmise peatamist vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu artiklile 40. Peatamise taotlused peavad sisaldama asjaolusid, mis näitavad selle kiireloomulisust, ning neis tuleb tõendada taotletavate ajutiste meetmete hädavajalikkust nii praktilisest kui ka õiguslikust seisukohast ⁽³⁵⁾. Seejärel võib EFTA kohus vastavalt konkreetsetele asjaoludele nõuda asjaomase otsuse kohaldamise peatamist.

2.2.4. Lojalse koostöö põhimõte

25. EMP lepingu artikliga 3 kohustatakse EFTA riike hõlbustama EMP eesmärkide saavutamist ning kehtestatakse EMP institutsioonide ja EFTA riikide vastastikuse koostöö kohustused, et saavutada EMP lepingu eesmärgid.
26. Seega peavad järelevalveamet ja EFTA riikide ametiasutused seoses tagasinõude otsuste täitmisega tegema koostööd, et jõuda konkurentsitingimuste taastamiseni siseturul.
27. Kui EFTA riigil tekib ettenägematuid takistusi tagasinõude otsuse täideviimisel ettenähtud aja jooksul või kui liikmesriik näeb ette tagajärgi, mida järelevalveamet ei märganud, peab ta kõnealused küsimused koos sobilike muudatustega esitama järelevalveametile kaalumiseks ⁽³⁶⁾. Sellisel juhul peavad järelevalveamet ja asjaomane EFTA riik tegema heas usus koostööd, et raskused ületada, järgides seejuures täielikult EMP lepingut ⁽³⁷⁾. Samamoodi nõuab lojalse koostöö põhimõte, et EFTA riik esitaks järelevalveametile kogu vajaliku teabe, mis võimaldab komisjonil veenduda, et valitud vahend viib otsuse kohandatud rakendamiseni ⁽³⁸⁾.
28. Järelevalveameti teavitamine tagasinõude otsuse rakendamisega seotud tehnilistest ja õiguslikest probleemidest ei vabasta EFTA riiki siiski kohustusest võtta kõiki võimalikke vajalikke meetmeid, et abi asjaomaselt ettevõtjalt tagasi saada; ning esitada järelevalveametile ettepanekuid, kuidas otsus kõige paremini täita ⁽³⁹⁾.

3. TAGASINÕUDEPOLIITIKA RAKENDAMINE

29. Nii järelevalveametil kui ka EFTA riigil on oluline osa tagasinõude otsuste rakendamisel ning nad saavad tagasinõudepoliitika tõhusale rakendamisele kaasa aidata.

⁽³³⁾ Kohtuasi C-415/03, *komisjon vs. Kreeka*, vt joonealune märkus 11.

⁽³⁴⁾ Kohtuasi C-232/05, *komisjon vs. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 11.

⁽³⁵⁾ EFTA Kohtu kodukorra artikkel 80 lõige 2.

⁽³⁶⁾ Kohtuasi C-404/00, *komisjon vs. Hispaania*, vt joonealune märkus 24.

⁽³⁷⁾ Kohtuasi C-94/87, *komisjon vs. Saksamaa*, vt joonealune märkus 23, punkt 9 ja kohtuasi C-348/93 *komisjon vs. Itaalia*, vt joonealune märkus 16, punkt 17.

⁽³⁸⁾ Näitena rakendamise ettepanekute kohta vt kohtuasi C-209/00, *komisjon vs. Saksamaa*, EKL 2002, lk I-11695.

⁽³⁹⁾ Kohtuasi 94/87, *komisjon vs. Saksamaa*, vt joonealune märkus 23, punkt 10.

3.1. Järelevalveameti roll

30. Tagasinõudekohustus asjaomasele EFTA riigile kehtestatakse järelevalveameti tagasinõude otsusega. Kõnealuse otsuse alusel peab asjaomane EFTA riik ettenähtud aja jooksul konkreetse abisumma ühelt või mitmelt abisaajalt tagasi nõudma. Kogemused näitavad, et aega, mille jooksul tagasinõude otsus ellu viiakse, mõjutab kõnealuse otsuse täpsusaste või terviklikkus. Järelevalveamet jätkab seega oma püüdlusi eesmärgiga tagada, et tagasinõude otsused sisaldaksid tagasinõutava abi täpset summat (täpseid summasid), tagasimaksmise eest vastutava(te) ettevõtja(te) nime/nimesid ning tähtaega, mille jooksul tagasinõue peab olema lõpule viidud.

Nende ettevõtjate kindlakstegemine, kellelt tuleb abi tagasi nõuda

31. Ebaseaduslik ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tuleb tagasi nõuda ettevõtjalt, kes sellest tegelikult kasu said (⁴⁰). Järelevalveamet jätkab praktikat nimetada tagasinõude otsustes ettevõtja(d), kellelt tuleb abi tagasi nõuda. Kui rakendamise etapis selgub, et abi kanti üle muudele üksustele, võivad EFTA riigid tagasinõuet laiendada, et hõlmata kõiki abisaajaid ning tagada, et tagasimakse kohustusest kõrvale ei hiilitsaks.
32. Euroopa Kohus on andnud mõningaid juhiseid tingimuste kohta, mille puhul tagasinõudekohustust peab lisaks esialgsele ebaseadusliku ja kokkusobimatu abi saajale laiendama ka muudele ettevõtjatele. Euroopa Kohtu arvates võib põhjendamatu eelise ülekandmine toimuda juhul, kui esialgse abisaaja vara kantakse kolmandale osapoolle üle hinnaga, mis on selle turuväärtusest madalam. Mõnikord kantakse kõnealune eelis üle õigusjärgsele ettevõtjale, kes on loodud selleks, et tagasinõudekohustusest kõrvale hiilida (⁴¹). Kohtupraktika kohaselt tuleb järelevalveametil tõendada, et vara müüdi turuväärtusest madalama hinnaga eelkõige õigusjärgsele ettevõtjale, kes on loodud tagasinõudekohustusest kõrvale hiilimiseks; sel juhul saab tagasinõudekohustust laiendada kõnealusele kolmandale osapoolle. Tavapärasteks kõrvalehiilimise juhtumiteks on need juhud, mil ülekandel ei ole muud majanduslikku põhjendust kui tagasinõudekohustuse kehtetuks tunnistamine (⁴²).
33. Sellise ettevõtja aktsiate ülekandmise puhul, kes peab tagasi maksma ebaseadusliku ja kokkusobimatu abi (aktsiatehingud), on Euroopa Kohus seisukohal, (⁴³) et ettevõtja aktsiate müük kolmandale osapoolle ei mõjuta abisaaja kohustust abi tagasi maksta (⁴⁴). Kui leiab kinnitust, et aktsiate ostja maksis kõnealuse ettevõtja aktsiate eest turuhinnast madalamat hinda, ei saa seda vaadelda kui kasu saamist eelisest, mida võiks käsitleda riigiabiina (⁴⁵).
34. Kui järelevalveamet võtab abikavade suhtes vastu tagasinõude otsuse, ei ole tal tavaliselt õigust otsuses eneses kindlaks määrata kõiki ebaseaduslikku ja EMP lepinguga kokkusobimatut abi saanud ettevõtjaid. Seda peaks otsuse rakendamisprotsessi alguses tegema asjaomane EFTA riik, kes peab kaaluma iga asjaomase ettevõtja konkreetset olukorda (⁴⁶).

Tagasinõutava summa kindlaksmääramine

35. Tagasinõude eesmärk on saavutatud, kui „abisaaja, ehk teisisõnu ettevõtjad, kes on tegelikult abist kasu saanud, on kindlaks määrata kõiki ebaseaduslikku ja EMP lepinguga kokkusobimatut abi saanud ettevõtjaid. Seda peaks otsuse konkurentide ees ning taastatakse konkurentsitingimused, mis kehtisid enne abi andmist” (⁴⁷).
36. Järelevalveamet võib, nagu ta on seda varemgi teinud, oma tagasinõude otsustes selgelt määratleda ebaseaduslikud ja lepinguga kokkusobimatud abimeetmed, mille suhtes rakendatakse tagasinõuet. Kui järelevalveametil on tema kasutuses vajalik teave, püüab ta ka kindlaks määrata täpse tagasinõutava abisumma. On siiski selge, et järelevalveamet ei saa ning tal ei ole juriidilist kohustust määrata kindlaks täpset tagasinõutavat abisummat. Piisab sellest, et järelevalveameti otsus sisaldab teavet, mis võimaldab EFTA riigil ilma suuremate raskusteta tagasinõutav abisumma kindlaks määrata (⁴⁸).

(⁴⁰) Kohtuasi C-303/88, *Itaalia vs. komisjon*, vt joonealune märkus 27, punkt 57 ja kohtuasi C-277/00 *Saksamaa vs. komisjon* („SMI”), EKL 2004, lk I-3925, punkt 75.

(⁴¹) Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa vs. komisjon*, vt joonealune märkus 40.

(⁴²) Kohtuasi C-328/99 ja C-399/00, *Itaalia ja SIM 2 Multimedia Spa vs. komisjon*, EKL 2003, lk I-4035. Teise sekkumise näitena vt kohtuasi C-415/03, *komisjon vs. Kreeka*, vt eespool joonealune märkus 11.

(⁴³) Kohtuasi C-328/99 ja C-399/00, *Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon*, vt joonealune märkus 42, punkt 83.

(⁴⁴) Juhul kui erastatakse ettevõtja, kes on saanud riigiabi, mille järelevalveamet on kuulutanud lepingule vastavaks, võib EFTA riik erastamislepingusse lisada vastutusätte, et kaitsta ettevõtja ostjat riski vastu, mille puhul EFTA kohus liikkab järelevalveameti esialgse heakskiitva otsuse ümber ja asendab selle järelevalveameti otsusega, millega nõutakse abisaajalt kõnealuse abi tagasimaksmist. Selline säte võib kajastada ostja poolt erastatava ettevõtja eest makstavast hinnas, et võtta arvesse uut tagasinõudekohustust.

(⁴⁵) Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa vs. komisjon*, vt joonealune märkus 40, punkt 80.

(⁴⁶) Kohtuasi C-310/99, *Itaalia vs. komisjon*, EKL 2002, lk I-2289, punkt 91.

(⁴⁷) Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa vs. komisjon*, vt joonealune märkus 40, punktid 74–76.

(⁴⁸) Kohtuasi C-480/98, *Hispaania vs. komisjon*, EKL 2000, lk I-8717, punkt 25 ja liidetud kohtuasjad C-67/85, C-68/85 ja C-70/85, *Kwekerij van der Kooy BV ja teised vs. komisjon*, EKL 1988, lk 219.

37. Ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkuseobimatu abikava puhul ei saa komisjon kindlaks määrata igalt abisaajalt tagasinõutavat lepinguga kokkuseobimatu abi summat. See eeldaks EFTA riigi üksikasjalikku analüüsi iga kõnealuse abikava alusel antud abi üksikjuhu kohta. Seega märgib järelevalveamet oma otsuses, et EFTA riigid peavad kogu abi tagasi nõudma, välja arvatud juhul, kui abi anti konkreetsele projektile, mis abi andmise ajal vastas kõigile gruppierandi määrustes või järelevalveameti heakskiidetud abikavas sätestatud tingimustele.
38. Vastavalt protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikele 2 sisaldab tagasinõude otsuse alusel tagasinõutav abisumma järelevalveameti asjakohasel tasemel määratud intressi. Intressi makstakse ajavahemiku eest, mil ebaseaduslik abi oli abisaaja käsutuses, kuni selle tagastamise kuupäevani⁽⁴⁹⁾. Otsuses 195/04/COL on sätestatud, et intressimäära kohaldatakse liitintressina kuni abi tagasisaamise kuupäevani⁽⁵⁰⁾.

Otsuse rakendamise ajakava

39. Komisjoni tagasinõude otsustes on varem kindlaks määratud kahekuuline tähtaeg, mille jooksul asjaomane liikmesriik peab komisjoni teavitama otsuse täitmiseks võetud meetmetest. Euroopa Kohus leidis, et kõnealust tähtaega tuleb käsitleda ka otsuse elluviimise tähtajana⁽⁵¹⁾.
40. Euroopa Kohus leidis samuti, et komisjoni otsuse elluviimisega seotud komisjoni ja liikmesriigi vahelised kontaktid ja läbirääkimised ei vabasta liikmesriiki kohustusest võtta kõiki vajalikke meetmeid kõnealuse otsuse täideviimiseks ettenähtud tähtaja jooksul⁽⁵²⁾.
41. Järelevalveamet tunnistab, et kahekuuline tähtaeg otsuse täitmiseks on enamikul juhtudel liiga lühike. Seepärast pikendatakse tagasinõude otsuse täitmise tähtaega nelja kuuni. Edaspidi määrab järelevalveamet oma otsustes kaks tähtaega:
- esimene, otsuse jõustumise järel algav kahekuuline tähtaeg, mille jooksul EFTA riik peab järelevalveametit teavitama kavandatud või võetud meetmetest;
 - teine, otsuse jõustumise järel algav neljakuuline tähtaeg, mille jooksul järelevalveameti otsus peab olema täidetud.
42. Kui EFTA riigil tekib tõsiseid raskusi, mis ei võimalda tal kõnealustest tähtaegadest kinni pidada, peab ta järelevalveametit nendest raskustest teavitama, esitades asjakohased tõendid. Järelevalveamet võib seejärel tähtaega pikendada vastavalt lojaalse koostöö põhimõttele⁽⁵³⁾.

3.2. EFTA riikide roll: tagasinõude otsuste rakendamine

3.2.1. Kes vastutab tagasinõude otsuse rakendamise eest?

43. Tagasinõude otsuse rakendamise eest vastutab EFTA riik. Protokolli nr 3 II osa artikli 14 lõikes 1 nähakse ette, et asjaomane EFTA riik võtab kõik vajalikud meetmed, et abi selle saajalt tagasi saada.
44. Sellega seoses on tähtis meele pidada, et Euroopa Kohus on mitmel korral olnud seisukohal, et komisjoni liikmesriigile suunatud otsus on siduv kõigi kõnealuse riigi asutuste, sealhulgas selle riigi kohtute suhtes⁽⁵⁴⁾. See tähendab, et tagasinõude otsuse rakendamisega seotud EFTA riigi iga asutus peab võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada selle otsuse kohene ja tõhus kohaldamine.
45. EMP õiguses ei täpsustata, milline EFTA asutus peaks olema vastutav tagasinõude otsuse tegeliku rakendamise eest. Seega on see, millised asutused on vastutavad tagasinõude otsuse rakendamise eest, iga EFTA riigi sisemise õigussüsteemi määrata. Enamik EFTA riike on nimetanud tagasinõude täitmist jälgima ühe keskasutuse (näiteks ministriteeriumi), kes teavitab pidevalt järelevalveametit⁽⁵⁵⁾.

⁽⁴⁹⁾ Selles küsimuses vt erandit kohtuasjas C-480/98, *Hispaania vs. komisjon*, vt joonealune märkus 48, punkt 36 jj.

⁽⁵⁰⁾ Intressi arvutamise kohta vt täpsemalt otsus 195/04/COL.

⁽⁵¹⁾ Vt kohtuasi C-207/05 *komisjon vs. Itaalia* ECR 2006, lk I-70, punktid 31–36, kohtuasi C-378/98 *komisjon vs. Belgia*, ECR 2001, lk I-5107, punkt 28 ja kohtuasi C-232/05 *komisjon vs. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 11.

⁽⁵²⁾ Kohtuasi C-5/86, *komisjon/Belgia*, EKL 1987, lk 1773.

⁽⁵³⁾ Kohtuasi C-207/05, *komisjon vs. Itaalia*, vt joonealune märkus 51.

⁽⁵⁴⁾ Kohtuasi 249/85, *Albako Margarinefabrik Maria von der Linde GmbH & Co. KG vs. Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung*, EKL 1987, lk 2345.

⁽⁵⁵⁾ Eespool viidatud rakendamisüüring autorid märgivad, et „kõigile uuringus osalenud riikidele on omane üldpõhimõte, et tagasinõude peab läbi viima asutus, kes abi andis“. Nad osutavad ka sellele, et riikides, kus tagasinõudmise seire eest on vastutavaks määratud üks keskasutus, täidetakse tagasinõude otsuseid tõhusamalt (vt uuringu lk 521).

3.2.2. Tagasinõudekohustuse rakendamine

46. Protokolli nr 3 artikli 14 lõikes 3 kohustatakse EFTA riiki viivitamata algatama tagasinõudemenetlus. Nagu on osutatud eespool jaos 3.1, määratakse tagasinõude otsuses kindlaks tähtaeg, mille jooksul EFTA riik peab esitama täpse teabe meetmete kohta, mida ta otsuse täideviimiseks on võtnud või mida kavatseb võtta. Eelkõige nõutakse EFTA riigilt, et ta esitaks täieliku teabe ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatut abi saanud abisaajate, makstud abi summade ning abi tagasisaamiseks kohaldatava riikliku menetluse kohta. Lisaks peab EFTA riik esitama dokumendid, mis kinnitavad, et ta on abisaajat teavitanud tema kohustusest abi tagasi maksta.

Abisaaja tuvastamine ning tagasinõutava summa kindlaksmääramine

47. Tagasinõude otsus ei sisalda alati täielikku teavet abisaajate ega ka tagasinõutavate abisummade kohta. Sellistel juhtudel peab EFTA riik viivitamata kindlaks määrama otsusega seotud asjaomased ettevõtjad ja kindlaks tegema neilt tagasinõutava täpse abisumma.
48. Ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abikava puhul peavad EFTA riigid iga antud abi puhul viima kõnealuse abikava põhjal läbi üksikasjaliku analüüsi. Selleks et määrata kindlaks iga abisaajalt abikava kohaselt tagasinõutav summa, on vaja kindlaks määrata abi määr, mille ulatuses konkreetsele projektile on abi antud ning mis abi andmise ajal vastas kõigile grupierandi määrustes või järelevalveameti heakskiidetud abikavas sätestatud tingimustele. Sellisel juhul võivad EFTA riigid kohaldada ka vähese tähtsusega abi kriteeriume, mis olid kehtivad ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi (mille suhtes tagasinõude otsust kohaldatakse) andmise ajal.
49. Riiklikel ametiasutustel on lubatud tagasimakstava abisumma kindlaksmääramisel võtta arvesse maksusüsteemi mõju. Kui ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi saaja on maksnud saadud abilt makse, võivad riiklikud ametiasutused vastavalt oma riiklikele maksueeskirjadele võtta arvesse varem makstud maksusumma, tagastades ainult abisaaja saadud netosumma⁽⁵⁶⁾. Järelevalveamet leiab, et sellistel juhtudel peavad riiklikud ametiasutused tagama, et abisaaja ei saaks täiendavat maksuvähendust, väites, et tagasimakse on vähendanud tema maksustatavat tulu, kuna see tähendaks, et tagasinõude netosumma oli väiksem kui algselt saadud netosumma.

Tagasinõudemenetlus

50. EMP õigus ei näe ette, millist menetlust peaks EFTA riik kohaldama, et tagasinõude otsus täide viia. Siiski peaksid EFTA riigid olema teadlikud sellest, et riikliku menetluse valiku ja kohaldamise tingimuseks on, et kõnealune menetlus võimaldaks järelevalveameti otsuse kohest ja tõhusat täideviimist. See tähendab, et vastutavad ametiasutused peaksid hoolikalt kaaluma kõiki riikliku õigusega lubatud olemasolevaid tagasinõudevahendeid ja valima menetluse, mis kõige tõenäolisemalt tagaks otsuse kohese täideviimise. Nad peaksid võimalusel kasutama riikliku õiguse kohaseid kiirmenetlusi. Vastavalt samaväärsuse ja tõhususe põhimõttele ei tohi kõnealused menetlused olla vähem soodsad kui need, mida kohaldatakse samalaadsete kohalike meetmete suhtes, ega tohi muuta EFTA õigusaktidest tulenevate õiguste rakendamist võimatuks või liiga keeruliseks⁽⁵⁷⁾.
51. EFTA riigid ei tohiks üldiselt seada takistusi tagasinõude otsuse täideviimisele⁽⁵⁸⁾. Sellest tulenevalt on EFTA riikide ametiasutustel kohustus jätta kõrvale kõik riiklike õigusaktide sätted, mis võivad takistada tagasinõude otsuste kohest täideviimist⁽⁵⁹⁾.

Tagasinõudekorralduste edastamine ja nende jõustamine

52. Kui abisaaja, tagasimaksmisele kuuluva abi summa ja kohaldatav menetlus on kindlaks määratud, tuleb tagasinõudekorraldused saata viivitamata ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi saajatele, ja seda järelevalveameti otsusega ettenähtud ajavahemiku jooksul. Tagasinõude läbiviimise eest vastutavad ametiasutused peavad tagama, et kõnealused tagasinõudekorraldused jõustatakse ning et tagasimakse tehakse otsusega määratud ajavahemiku jooksul. Kui abisaaja ei täida tagasinõudekorraldust, peavad EFTA riigid leidma tagasinõudekorralduste koheseks jõustamiseks vahendid riiklike õigusaktide alusel.

3.2.3. Vaidlused riiklikes kohtutes

53. Tagasinõude otsuste rakendamine võib tekitada vaidlusi riiklikes kohtutes. Eristada võib kahte peamist tagasinõudega seotud vaidluste kategooriat: abi tagasi nõudva ametiasutuse meetmed sellise kohtukorralduse saamiseks, millega sundida abisaajat ebaseaduslikku ja EMP lepinguga kokkusobimatut abi tagasi maksuma; ning abisaajate meetmed tagasinõudekorralduste vaidlustamiseks.

⁽⁵⁶⁾ Kohtuasi T-459/93 *Siemens vs. komisjon*, vt joonealune märkus 17, punkt 83. Vt ka kohtuasi C-148/04, *Unicredito Spa vs. Agenzia delle Entrate, Ufficio Genova I*, EKL 2005, lk I-11137, punktid 117–120.

⁽⁵⁷⁾ Kohtuasi C-13/01, *Safalero*, EKL 2003, lk I-8679, punktid 49–50.

⁽⁵⁸⁾ Kohtuasi C-48/71, *komisjon vs. Itaalia*, EKL 1972, lk 529.

⁽⁵⁹⁾ Kohtuasi C-232/05, *komisjon vs. Prantsusmaa*, vt joonealune märkus 11.

54. Tagasinõude otsuse täitmine võib viibida palju aastaid, kui tagasinõude otsuse rakendamiseks võetavad riiklikud meetmed vaidlustatakse kohtus. Otsuse täitmine viibib veelgi enam, kui tagasinõude otsus ise vaidlustatakse EFTA kohtus, eriti kui riiklikel kohtunikel palutakse riiklike meetmete rakendamine peatada, kuni EFTA kohus on tagasinõude otsuse kehtivuse üle otsuse langetanud.
55. Euroopa Kohtu praktika kohaselt on otsustatud, et selline abisaaja, kes oleks kahtlemata saanud komisjoni tagasinõude otsuse vaidlustada EFTA kohtus vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu artiklile 36, ei saa otsuse kehtivust vaidlustada riikide kohtutes, tuues põhjuseks, et otsus oli ebaseaduslik ⁽⁶⁰⁾. Sellest tulenevalt ei saa abisaaja, kes oleks saanud paluda EFTA kohtus kergendavate meetmete kohaldamist vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu artiklitele 40 ja 41, kuid ei ole seda teinud, taotleda riiklike ametiasutuste poolt otsuse rakendamiseks võetud meetmete peatamist otsuse kehtivusega seotud põhjustel.
56. Teisalt peab juhtudel, kui ei ole ilmselge, kas abisaaja poolt vaidlustatud otsuse tühistamiseks esitatud hagi oleks olnud vastuvõetav, abisaajale pakkuma asjakohast õiguskaitset. Juhul kui abisaaja vaidlustab otsuse rakendamise riiklikus kohtus põhjusel, et tagasinõude otsus on ebaseaduslik, peaks riiklik kohtunik järgima järelevalve- ja kohtulepingu artiklis 34 sätestatud menetlust ⁽⁶¹⁾.
57. Juhul kui abisaaja taotleb ka tagasinõude otsuse rakendamiseks võetud riiklike meetmete puhul ajutiste kergemate meetmete kohaldamist järelevalveameti tagasinõude otsuse väidetava ebaseaduslikkuse tõttu, peab riiklik kohtunik hindama, kas kõnealuse juhtumi puhul täidetakse Euroopa Kohtu kehtestatud tingimused kohtuasjades *Zuckerfabrik* ⁽⁶²⁾ ja *Atlanta* ⁽⁶³⁾. Seega peaks riiklik kohus otsustama kergendavate meetmete kohaldamise kasuks vaid juhul, kui:

- (1) kohtul on tõsiselt kahtlusi õigusakti kehtivuse suhtes ja kui tegemist on õigusaktiga, mida veel ei ole antud arutamiseks Euroopa Kohtule, toimib ta vastavalt käesoleva dokumendi punkti 56 teisele lausele;
- (2) on hädaloekord, mille puhul ajutised kergendavad meetmed on vajalikud selleks, et vältida tõsist ja parandamatut kahju kergendavaid meetmeid taotleva poole suhtes;
- (3) kohus võtab nõuetekohaselt arvesse EMP huve; ning
- (4) kõikide nimetatud tingimuste hindamisel võtab kohus arvesse kõiki EFTA kohtu otsuseid seoses õigusakti ebaseaduslikkuse või ajutiste meetmete kohaldamisega, mille eesmärgiks on samalaadsete ajutiste kergendavate meetmete kohaldamine EMP tasandil ⁽⁶⁴⁾.

3.2.4. Maksejõuetute abisaajate erijuhtumid

58. Eelmärkusena on tähtis meenutada, et Euroopa Kohus on järjekindlalt olnud seisukohal, mille kohaselt asjaolul, et abisaaja on maksejõuetu või et tema suhtes kohaldatakse maksejõuetusmenetlusi, ei ole mingit mõju tema kohustusele maksta tagasi ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu abi ⁽⁶⁵⁾.
59. Enamikul juhtudel, mis on seotud maksejõuetu abisaajaga, ei ole võimalik ebaseaduslikku ja ühisturuga kokkusobimatut abi täies ulatuses (kaasa arvatud intressid) tagasi saada, kuna abisaaja varadest ei piisa, et rahuldada kõiki võlausaldajate nõudeid. Seetõttu ei ole võimalik esialgset olukorda tavapärasel moel täielikult taastada. Kuna tagasinõude lõppeesmärgiks on lõpetada konkurentsi moonutamine, on Euroopa Kohus märkinud, et abisaaja likvideerimist võib sellistel juhtudel käsitleda vastuvõetava tagasinõude võimalusena ⁽⁶⁶⁾. Seepärast on järelevalveamet seisukohal, et otsust, millega nõutakse EFTA riikidelt ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasinõudmist maksejõuetult abisaajalt, võib käsitleda nõuetekohaselt täideviiduks nii juhul, kui tagasimakse on täielikult teostatud, kui ka osalise tagasimakse puhul, kui ettevõtja on likvideeritud ja selle varad on müüdüd turutingimustel.
60. Maksejõuetuid abisaajaid käsitlevate tagasinõudeotsuste rakendamisel peavad EFTA riikide ametiasutused tagama, et pankrotimenetluse jooksul võetakse nõuetekohaselt arvesse EMP huve ning eelkõige vajadust lõpetada koheselt ebaseaduslikust ja EMP lepinguga kokkusobimatust abist tulenevad konkurentsimoonutused.

⁽⁶⁰⁾ Kohtuasi C-188/92, *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH vs. Saksamaa*, vt joonealune märkus 12.

⁽⁶¹⁾ Kohtuasi C-346/03, *Atzeni ja teised*, EKL 2006, lk I-1875, punktid 30–34.

⁽⁶²⁾ Liidetud kohtuasjad C-143/88 ja C-92/89, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen A.G. ja teised*, EKL 1991, lk I-415, punkt 23jj.

⁽⁶³⁾ Kohtuasi C-465/93, *Atlanta Fruchthandels-gesellschaft mbH ja teised*, EKL 1995, lk I-3761, punkt 51.

⁽⁶⁴⁾ Kohtuasi C-465/93, *Atlanta Fruchthandels-gesellschaft mbH ja teised*, vt joonealune märkus 63, punkt 51.

⁽⁶⁵⁾ Kohtuasi C-42/93, *Hispaania vs. komisjon („Merco“)* EKL 1994, lk I-4175.

⁽⁶⁶⁾ Kohtuasi C-52/84, *komisjon vs. Itaalia*, vt joonealune märkus 28.

61. Kuid ainult nõuete registreerimine pankrotimenetluses ei pruugi alati olla piisav selleks, et tagada järelevalveameti tagasinõude otsuste kohene ja tõhus rakendamine. Teatavate riiklike pankrotiseaduste sätete kohaldamine võib tagasinõude otsuste mõju kahjustada, lubades ettevõtjal tegutseda vaatamata täieliku tagasimakse teostamatajätmisele, võimaldades seega konkurentsimoontuse jätkumist. Seetõttu on järelevalveamet seisukohal, et tuleb kindlaks määrata EFTA riikide kohustused pankrotimenetluse eri etappidel.
62. EFTA riik peaks koheselt registreerima oma nõuded pankrotimenetlustes⁽⁶⁷⁾. Euroopa Kohtu praktika kohaselt viiakse tagasinõue läbi riigi pankrotieeskirjade alusel⁽⁶⁸⁾. Tagasimakseviis tagastatakse sellele riiklike õigusaktidega omistatud tähtsuse järjekorras.
63. Komisjon on lahendanud juhtumeid, kus pankrotihaldur on keeldunud tagasinõude registreerimisest pankrotimenetluses, kuna abi andmise vorm on ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu (näiteks juhul, kui abi on antud kapitalisüsti vormis). Kõnealune olukord on problemaatiline, eriti juhul, kui selline keeldumine jätab tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad asutused ilma võimalusest tagada ühenduse ja EMP huvide nõuetekohane arvessevõtmine maksejõuetusmenetlustes. Seepärast leiab järelevalveamet, et EFTA riik peaks pankrotihalduri tagasinõude registreerimisest keeldumised vaidlustama⁽⁶⁹⁾.
64. Järelevalveamet leiab, et tagasinõude otsuse koheseks ja tõhusaks rakendamiseks peaksid tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad ametiasutused edasi kaebama ka kõik pankrotihalduri või maksejõuetusmenetlust läbiviiva kohtu otsused, mis võimaldavad maksejõuetu abisaaja tegevuse jätkamist pärast tagasinõude otsuses sätestatud tähtaega. Samuti peaksid riiklikud kohtud sellise taotluse puhul nõuetekohaselt arvesse võtma EMP huve ning peaksid eelkõige tagama, et järelevalveameti otsuse täitmine oleks kohene ning ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tekitatud konkurentsi moonutamine lõpetataks niipea kui võimalik. Järelevalveamet leiab, et kohtud ei tohiks seega lubada maksejõuetu abisaaja tegevuse jätkamist täieliku tagasimakse tegematajätmise korral.
65. Juhul kui võlausaldajate komiteele esitatakse tegevuse jätkamise kava, mis tähendaks abisaaja tegevuse jätkamist, saavad tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad riiklikud ametiasutused kõnealust kava toetada vaid siis, kui nad tagavad, et abi makstakse täies ulatuses tagasi järelevalveameti tagasinõude otsusega ettenähtud tähtaja piires. EFTA ei saa oma tagasinõuet tagasi võtta ega heaks kiita sellist alternatiivset lahendust, mille tulemusel abisaaja tegevust koheselt ei lõpetata. Ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi kohese ja täieliku tagasimakse puudumise korral peaksid tagasinõude otsuse täitmise eest vastutavad ametiasutused võtma kasutusele kõik olemasolevad meetmed tegevuse jätkamise kava vastuvõtmisele vastuseismiseks ja peaks nõudma abisaaja tegevuse lõpetamist tagasinõude otsuses sätestatud tähtaja piires.
66. Likvideerimise korral, kui abi ei ole täielikult tagasi makstud, peaks EFTA riik vastu seisma igasugusele varade ülekandmisele, mida ei teostata turutingimustel ja/või mis tehakse selleks, et tagasinõude otsuse täitmisest kõrvale hoida. Selleks, et saavutada „varade nõuetekohane ülekandmine”, peab EFTA riik tagama, et abiga tekitatud põhjendamatut eelist ei kantaks üle varade omandajale. See võib juhtuda siis, kui esialgse abisaaja varad kantakse kolmandale poolele üle turuväärtusest madalama hinna eest või kui need kantakse üle ettevõtja õigusjärglasele, kes on loodud selleks, et tagasinõude otsuse täitmisest kõrvale hoida. Sellisel juhul tuleks tagasinõude otsust laiendada kõnealusele kolmandale poolele⁽⁷⁰⁾.

4. JÄRELEVALVEAMETI TAGASINÕUDE OTSUSTE TÄITMATA JÄTMISE TAGAJÄRJED

67. EFTA riik on tagasinõude otsuse täitnud, kui abi on täielikult tagasi makstud ettenähtud tähtaja jooksul; või maksejõuetu abisaaja puhul siis, kui ettevõtja likvideeritakse turutingimuste kohaselt.

⁽⁶⁷⁾ Kohtuasi C-142/87 *komisjon vs. Belgia*, EKL 1990, lk I-959, punkt 62.

⁽⁶⁸⁾ Kohtuasi C-142/87 *komisjon vs. Belgia*, vt joonealune märkus 67 ja kohtuasi C-499/99 *komisjon vs. Hispaania*, vt joonealune märkus 30, punktid 28–44.

⁽⁶⁹⁾ Sellega seoses vt Ambergi kohtu kommersksoja 23. juuli 2001. aasta otsust seoses Saksamaa antud abiga ettevõtjale Neue Maxhütte-Stahlwerke GmbH (komisjoni 18. oktoobri 1995. aasta otsus, EÜT L 53, 2.3.1996, lk 41). Kõnealuse juhtumi puhul kuulutas Saksa kohus pankrotihalduri tagasinõude registreerimisest keeldumise (kapitalisüsti vormis antud abi ebaseaduslikkuse ja ühisturuga kokkusobimatuse tõttu) õigustühiseks, kuna see muudaks tagasinõude otsuse täitmise võimaluks.

⁽⁷⁰⁾ Kohtuasi C-277/00, *Saksamaa vs. komisjon*, vt joonealune märkus 40.

68. Järelevalveamet võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel nõustuda ka otsuse ajutise täitmisega, kui otsust menetletakse riiklikus kohtus või EFTA kohtus (nt ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi kogusumma maksmine kinnisele pangakontole) ⁽⁷¹⁾. EFTA riik peab tagama, et ettevõtja kaotab ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abiga seotud eelise ⁽⁷²⁾. EFTA riik peab esitama järelevalveametile heakskiitmiseks põhjenduse sellise ajutise meetme vastuvõtmise kohta ja kavandatava ajutise meetme täieliku kirjelduse.

69. Kui asjaomane EFTA riik ei ole tagasinõude otsust täitnud ja kui ta ei ole suutnud tõendada täitmise täieliku võimatuse olemasolu, võib järelevalveamet rikkumise suhtes algatada menetluse. Lisaks võib järelevalveamet teataval tingimustel nõuda, et asjaomane EFTA riik peataks uue EMP lepinguga kokkusobiva abi maksmise asjaomasele abisaajale või abisaajatele, kohaldades *Deggendorfi* põhimõtet.

4.1. Rikkumismenetlused

— Meetmed vastavalt I osa artikli 1 lõikele 2 koostoimes protokoll nr 3 II osa artikli 23 lõikega 1

70. Kui asjaomane EFTA riik ei täida tagasinõude otsust ettenähtud tähtaja jooksul ja kui ta ei ole suutnud tõendada selle täitmise täielikku võimatust, võib järelevalveamet või mõni muu huvitatud EFTA riik suunata küsimuse otse EFTA kohtusse vastavalt I osa artikli 1 lõikele 2 koostoimes protokoll nr 3 II osa artikli 23 lõikega 1. Järelevalveamet võib seejärel kasutada väiteid, mis käsitlevad asjaomase EFTA riigi täidesaatvate, seadusandlike või kohtuasutuste tegevust, kuna EFTA riiki tuleb käsitada tervikuna ⁽⁷³⁾.

71. Vastavalt järelevalve- ja kohtulepingu artiklile 33 tuleb asjaomastel EFTA riikidel võtta meetmed EFTA kohtu otsuste täitmiseks.

— Protokoll nr 3 II osa artikli 23 lõike 2 kohased meetmed

72. Kui järelevalveamet on seisukohal, et asjaomane EFTA riik ei ole täitnud EFTA kohtu otsust, võib ta suunata küsimuse otse EFTA kohtusse vastavalt II osa artikli 1 lõikele 2 koostoimes protokoll nr 3 II osa artikli 23 lõikega 2.

4.2. Deggendorf i kohtuasjaga seotud kohtupraktika kohaldamine

73. Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus leidis oma otsuses *Deggendorfi* juhtumi kohta, et „kui komisjon kaalub riigiabi ühisturuga kokkusobivust, peab ta võtma arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, sealhulgas võimaluse korral juba eelnevas otsuses hinnatud asjaolusid ja kohustusi, mida sellise otsusega võidi liikmesriigi suhtes kehtestada. Sellest tulenevalt on komisjonil õigus võtta arvesse esiteks vana [...] abi akumulatsioon mõju ja uut [...] abi, teiseks asjaolu, et [vana] abi, mis kuulutati ebaseaduslikuks [...] ei ole tagasi makstud” ⁽⁷⁴⁾. Kõnealuse otsuse kohaldamisel ja selleks, et vältida ühiste huvidega vastuolevat konkurentsi moonutamist, võib järelevalveamet EFTA riigilt nõuda uue, EMP lepinguga kokkusobiva abi maksmise peatamist ettevõtjale, kelle käsutuses on ebaseaduslik ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi, mille suhtes kohaldati tagasinõude otsust, ning seda kuni ajani, mil EFTA riik on veendunud, et asjaomane ettevõtja on vana ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi tagasi maksnud.

74. Uue abikava esialgsel uurimisel nõuab järelevalveamet EFTA riigilt, et viimane kohustuks peatama uue abi maksmise kõigile ettevõtjatele, kes peavad tagasi maksuma ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi, mille suhtes on kohaldatud tagasinõude otsust. Kui EFTA riik ei võta endale kõnealust kohustust ja/või selgete abimeetmetega seotud andmete puudumisel, ⁽⁷⁵⁾ mis takistab järelevalveametil hinnata vana ja uue abi üldist mõju konkurentile, võtab järelevalveamet vastu lõplike tingimustega seotud otsuse protokoll nr 3 II osa artikli 7 lõike 4 põhjal, nõudes asjaomaselt EFTA riigilt uue abi maksmise peatamist kuni viimane on veendunud, et asjaomane abisaaja on vana ebaseadusliku ja EMP lepinguga kokkusobimatu abi koos intressidega tagasi maksnud.

⁽⁷¹⁾ Praktikas tähendab see, et abi kogusumma ja intresside maksmine kinnisele kontole võib toimuda erilepingu alusel, millele kirjutavad alla pank ja abisaaja, ja milles osapooled lepivad kokku, et summa vabastatakse ühe või teise osapoole kasuks pärast seda, kui vaidlus on lõpule viidud.

⁽⁷²⁾ Vastupidiselt kinnise pangakonto loomisele ei saa pangagarantiid käsitleda asjakohase ajutise meetmena, kuna abi kogusumma jääb abisaaja käsutusse.

⁽⁷³⁾ Kohtuasi C-224/01, *Köbler*, EKL 2003, lk I-10239, punktid 31–33; kohtuasi C-173/03, *Traghetti del Mediterraneo*, EKL 2003, lk I-05177, punktid 30–33.

⁽⁷⁴⁾ Kohtuasi T-244/93 ja T-486/93, *TWD Deggendorf vs. komisjon*, EKL 1995, lk II-2265, punkt 56.

⁽⁷⁵⁾ Nt ebaseaduslike ja EMP lepinguga kokkusobimatute abikavade puhul, kui abisaajate hulk ei ole järelevalveametile teada.

75. *Deggendorfi* printsiipi on arvestatud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevates järelevalveameti suunistes ⁽⁷⁶⁾ ja otsuses nr 195/04/COL ning EMP lepingusse inkorporeeritud grupierandi määrustes ⁽⁷⁷⁾. Järelevalveamet kavatseb kõnealust põhimõtet arvestada kõikide järgnevate riigiabi eeskirjade ja otsuste puhul.

5. KOKKUVÕTE

76. Vaba ja moonutamata konkurentsüsteem on üheks Euroopa Majanduspiirkonna nurgakiviks. Riigiabi andmise kord, mis moodustab osa EMP konkurentsipoliitikast, on oluline, et tagada võrdsete võimaluste säilimine siseturul kõigis Euroopa majandussektorites. Selle põhieesmärgi saavutamise nimel kannavad komisjon ja EFTA riigid ühist vastutust riigiabi andmise korra, eelkõige aga tagasinõude otsuste nõuetekohaseks rakendamiseks.
77. Käesoleva peatüki avaldamisega soovib järelevalveamet tõsta teadlikkust tagasinõudepoliitika põhimõtetest, nagu neid on määratlenud Euroopa ühenduste kohtud ja EFTA kohus, ning selgitada järelevalveameti praktikat tagasinõudepoliitika valdkonnas. Järelevalveamet kohustub järgima kõnealuseid põhimõtteid ja kutsub EFTA riike üles küsima nõu, kui neil tekib raskusi tagasinõude otsuste rakendamisel. Järelevalveameti talitused on EFTA riikide käsutuses ja annavad vajaduse korral edasisi suuniseid ja abi.
78. Vastutasuks ootab järelevalveamet EFTA riikidelt tagasinõudepoliitika põhimõtete järgmist. Ainult järelevalveameti ja EFTA riikide ühiste pingutustega saab tagada riigiabi andmise korra ja saavutada soovitud eesmärgi, s.o moonutamata konkurentsi säilimise siseturul.

⁽⁷⁶⁾ Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlev peatükk võeti vastu 1. detsembril 2004.

⁽⁷⁷⁾ Komisjoni 24. oktoobri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1628/2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist investeringuteks ette nähtud regionaalabi suhtes (ELT L 302, 1. november 2006, lk 29, millele viidatakse kui EMP lepingu XV lisa punktile 1i, ELT L 89, 29. märts 2007, lk 33 ja EMP kaasanne nr 15, 29. märts 2007, lk 26), jõustunud 9. detsembril 2006 ja komisjoni 6. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 9.8.2008, lk 3, millele viidatakse kui EMP lepingu XV lisa punktile 1j), jõustunud 8. novembril 2008.

V LISA

RIIGIABI ANDMINE KINEMATOGRAAFIA- JA MUUDELE AUDIOVISUAALTEOSTELE**1. SISSEJUHATUS**

1. Audiovisuaalteosed, eriti kino, aitavad kujundada Euroopat - nii Euroopa ühisjooni kui ka kultuurilist mitmekesisust, mida kannavad meie erinevad traditsioonid ja ajalugu. Need teosed on väga olulised meie demokraatia toimimise seisukohalt, sest nad avaldavad ühiskonnale suurt mõju. Neid mõjutab tugevalt ka infoühiskonna areng, kuna uued tehnoloogiad avavad uusi võimalusi kultuuri kättesaadavaks tegemiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks ning parandavad üksteisemõistmist Euroopas.
2. Audiovisuaalteosed on erilised oma kahetise laadi tõttu: nad on majanduslikud hüved, mis aitavad luua nii rikkust kui ka töökohti. Kuid nad on ka kultuurihüved, mis kajastavad ja kujundavad meie ühiskondi. Seetõttu ei ole audiovisuaalvaldkonda kunagi jätud pelgalt turujõudude meelevalda.
3. Kõikide audiovisuaalteoste seas on filmid kõige tähtsamad, arvestades nende suuri tootmiskulusid ja suurt kultuurilist tähtsust. Kinofilmide tootmise eelarve on palju suurem kui muude audiovisuaalteoste tootmise eelarve, neid toodetakse laialdasemalt mitme riigi koostöös ning neil on pikem kasutusaeg. Filme saab levitada nii kinodes näitamise kui ka DVDde ja videokassettide müügi ja laenutuse, internetist allalaadimise ja televisioonis näitamise teel (tasulise näitamise, tasuliste kanalite ja tasuta kanalite kaudu). Filmikunst põrkub tugeva Euroopa-välise konkurentsiga ⁽¹⁾.
4. Käesolevates suunistes esitatakse põhimõtted, millest tuleb lähtuda riigiabi eeskirjade kohaldamisel kinovaldkonnas ja telesaadete tootmise puhul. Põhimõtted tuginevad Euroopa Komisjoni teatisel kinematograafiateoste ja muude audiovisuaalteostega seotud teatavate õiguslike aspektide kohta ⁽²⁾. 2. peatükis esitatakse Euroopa Komisjoni üldjuhised riigiabi andmiseks kinovaldkonnale.

2. KINOVALDKONNALE RIIGIABI ANDMISE ÜLDJUHISED

5. Filmid ja teleprogrammid on kõige laiemalt levinud meelelahutusvahendid, mis avaldavad tugevat mõju suurele hulgale inimestele terves maailmas. Euroopa Majanduspiirkonna audiovisuaalsete teoste tootmise praeguse arengutaseme ja omapära tõttu on tootjatel keeruline saada ärieringkondadelt tootmisprojektide elluviimiseks vajalikul määral raha. Seega on vajalik EMP riikide abi, et omamaine kultuur ja loominguline potentsiaal saaks avalduda ning Euroopa kultuuri mitmekesisus ja rikkus ilmned.
6. Ühenduse samba raames tunnistati kultuuri edendamine Maastrichti lepinguga Euroopa Liidus ja liikmesriikides ühenduse tähtsusega ülesandeks, kuna kultuur lisati EÜ asutamislepingus nimetatud poliitikavaldkondadele (vt asutamislepingu artikkel 151). Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis d aga nähti ette võimalus teha asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 sätestatud üldisest kokkusobimatuse põhimõttest erandeid selle abi puhul, mida liikmesriigid annavad kultuuri edendamiseks.
7. EMP lepingu protokolli nr 31 artiklis 13 tunnistatakse ka vajadust tugevdada kultuurikoostööd. EMP lepinguga ei ole tehtud EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti d sarnast „kultuurierandit”. Kuid järelevalveamet on seisukohal, et käibiva tava kohaselt ⁽³⁾ võib filmide ja telesaadete toetusmeetmeid vastavalt EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktile c heaks kiita kultuurilistel põhjustel. Järelevalveamet lähtub hindamisel samadest kriteeriumidest nagu Euroopa Komisjon asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti d täitmisel.
8. EMP riikidel on filmide ja telesaadete tootmise toetamiseks palju erinevaid meetmeid. Toetatakse eeskätt filmide loomist ja tootmist ning selleks kasutatakse peamiselt toetusi või tagastatavaid ettemakseid. Nende meetmete võtmisel lähtutakse nii kultuurikaalutlustest kui ka tegevusala vajadustest. Meetmetel on peamiselt kultuurikesksed eesmärgid - nimelt tagada, et riigi ja piirkondade kultuur ning loomingulisus leiaksid väljundi filmide ja telesaadetena. Kuid nende teine eesmärk on saavutada „kriitiline mass”, et tegevusvaldkond püsiks dünaamilise ja arenguvõimelise ning tugevneks tänu sellele, et valdkonna tootjad on tugevad ning oskused ja kogemused valdkonnas areneksid pidevalt.

⁽¹⁾ European Audiovisual Observatory andmete kohaselt oli Ameerika kinofilmide turuosa Euroopa turul 2006. aastal 62,7 %.

⁽²⁾ Euroopa Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele kinematograafiliste ja muude audiovisuaalsete teostega seotud teatavate õiguslike aspektide kohta (KOM(2001) 534 (lõplik), EÜT C 43, 16.2.2002, lk 6, edaspidi „teatis”). Teatise riigiabi andmist käsitleva osa kehtivust pikendati 2004. aastal (KOM(2004) 171 (lõplik), ELT C 123, 30.4.2004, lk 1) ja 2007. aastal (ELT C 134, 16.6.2007, lk 5). Euroopa Komisjon on esitanud ettepaneku teatise kehtivusega veelgi pikendada kuni uute suuniste jõustumiseni või hiljemalt kuni 31. detsembrini 2012.

⁽³⁾ 20. veebruari 2002. aasta otsus nr 32/02/COL, 18. septembri 2002. aasta otsus nr 169/02/COL, 29. oktoobri 2003. aasta otsus nr 186/03, 15. juuli 2005. aasta otsus nr 179/05/COL ja 14. novembri 2006. aasta otsus nr 342/06/COL.

9. Suunistes ei käsitleta EMP lepingu artiklite 53 ja 54 (milles käsitletakse konkurentsieeskirju rikkuvaid ettevõtteid) kohaldamist audiovisuaalsektoris ⁽⁴⁾.

2.1. Filmi- ja telesaadete tootmise abikavade kokkusobivus EMP lepinguga

10. EMP lepingus on sätestatud järgmised peamised riigiabi eeskirjad: järelevalve- ja kohtulepingu protokoll nr 3 I osa artikli 1 lõikes 3 on sätestatud, et EFTA riigid ⁽⁵⁾ peavad teavitama järelevalveametit kõikidest abiandmise kavadest enne nende jõustumist. EMP lepingu artikli 61 lõikega 1 keelatakse abi anda riigil ja riigi vahenditest abi andmine, kuna see moonutab või võib moonutada konkurentsi ja EMP riikide vahelist kaubandust. Kuid järelevalveamet võib teatava riigiabi puhul teha nimetatud keeldudest erandeid. Nii on EMP lepingu artikli 61 lõikes 3 loetletud teatavad abi liigid, mille andmist võib järelevalveamet abi mõju silmas pidades lubada. Üheks selliseks erandiks on EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkt c, millega lubatakse teatava majandustegevuse arengu hõlbustamiseks antav abi, kui see ei mõjuta konkurentsi ega kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega. Selle sätte alusel on järelevalveamet lubanud kultuuri arengu huvides anda toetust telesaadete ja filmide tootmisele, lähtudes Euroopa Komisjonis väljatöötatud kriteeriumidest.

2.2. Filmide ja telesaadete tootmise abikavade hindamine

11. Filmide ja telesaadete tootmise abikavade hindamisel tuleb järelevalveametil kontrollida:

- esiteks, kas abikava vastab üldise seaduslikkuse põhimõttele. Seega peab järelevalveamet jälgima, et abikavas ei oleks sätteid, mis on vastuolus EMP lepinguga muudes valdkondades kui riigiabi;
- teiseks, kas abikava vastab Euroopa Komisjoni teatistes esitatud ja allpool selgitatud konkreetsetele kriteeriumitele, mille alusel hinnatakse abi nõuetekohasust ⁽⁶⁾.

Teine tingimus on kohaldatav ainult filmide ja telesaadete tootmise suhtes; esimese puhul on aga tegemist tavapärase nõuetekohasuse kontrollimisega mis tahes valdkonnas.

a) Üldise seaduslikkuse kriteeriumi täitmine

12. Järelevalveamet peab kontrollima, ega riigiabi andmise kavade abikõlblikkuse kriteeriumid ei ole vastuolus EMP lepinguga muudes valdkondades kui riigiabi. Järelevalveamet peab muu hulgas tagama, et järgitakse põhimõtteid, mille kohaselt on keelatud diskrimineerimine rahvuse alusel, kehtib asutamisevabadus, kaubad saavad vabalt liikuda ja teenuseid saab vabalt osutada (EMP lepingu artiklid 4, 11, 13, 28, 31, 34 ja 36). Kui konkurentsieeskirjadega vastuolus olevate sätete järgimine abikava elluviimisel on möödapääsmatu, tagab järelevalveamet nende põhimõtete järgimise koostöös konkurentsieeskirjade kohaldamisega.
13. Selleks et abikavad vastaksid eespool toodud põhimõtetele, ei tohi neis esitada näiteks tingimusi, millega antakse abi vaid oma riigi kodanikele; vaid oma riigi seaduste kohaselt selles riigis asutatud ettevõttele (ning ühes EMP riigis asutatud, kuid ka teises riigis tegutseval ettevõttel peab abikõlblikkuse kriteeriumide täitmiseks selles riigis olema tütarettevõtte või esindus, kusjuures esinduse olemasolu on põhjendatud vaid juhul, kui abi antakse toetusmaksena); või mille kohaselt tuleb teise riigi filmitootjal lähtuda abi andva riigi tööjõualastest õigusaktidest.
14. Teatavaid filmide ja telesaadete tootmise abikavasid rahastatakse maksulaadsetest laekumistest. Kooskõlas Euroopa Komisjoni otsuste tegemise tava ning Euroopa Kohtu praktikaga on järelevalveamet lähtunud sellest, et kui abikava alusel võib abi anda vaid oma riigi tootjatele või kui oma riigi tootjatel on sellest võimalik saada rohkem abi kui mõne teise riigi tootjatel, siis selleks, et abikava sobiks kokku EMP lepinguga, ei tohi imporditavaid tooteid maksustada ja oma riigi eksporditava toodangule ei tohi kehtestada madalamat maksumäära.

b) Kriteeriumid, mida kasutatakse vaid filmide ja telesaadete tootmise EMP lepinguga kokkusobivuse kontrollimisel

15. Euroopa Komisjon kehtestas konkreetseid kriteeriumid, millest ta lähtub filmide ja telesaadete tootmisele asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti d kohaselt antava abi hindamisel, oma 1998. aasta juuni otsusega, milles käsitleti Prantsusmaa filmitootmisele automaatselt abi andmise kava. Need konkreetseid kriteeriumid, millest järelevalveamet lähtub sarnaste EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punkti c kohaste juhtumite hindamisel, on järgmised:

1. Abi antakse kultuuritootele. EFTA riik peab tagama, et abi saav toode on kontrollitavate riiklike kriteeriumide kohaselt kultuuritoode.

⁽⁴⁾ Näiteks nn ploktellimused (*block bookings*) või õiguste ühendamine, mis ei tarvitse sobida kokku EMP lepinguga.

⁽⁵⁾ Edaspidi peetakse EFTA riikide all silmas Islandi Vabariiki, Liechtensteini Vürstiriiki ja Norra Kuningriiki.

⁽⁶⁾ Konkreetseid ühisturuga kokkusobivuse kriteeriumid töötati välja 1998. aastal seoses Prantsusmaa automaatse abiandmise kavaga (komisjoni otsus N3/98).

2. Produtsendil peab olema õigus kulutada vähemalt 20 % filmi eelarvest muus EFTA riigis, ilma et see tooks kaasa kava alusel antava abi vähendamist. See tähendab, et komisjon kiitis heaks territoriaalse kriteeriumi mille puhul on lubatud kehtestada abi andmise tingimusena, et kuni 80 % abi saava filmi või telesaate tootmiseelarvest kulutatakse teatavas riigis.
3. Abi osatähtsus peab üldiselt piirduma 50 %ga tootmiseelarvest, et soodustada turumajandusele omaseid ärilisi algatusi ja vältida EMP riikide vahelisi võistupakkumisi. Keeruliste ja väikese eelarvega filmide suhtes kõnealust piirangut ei kohaldata. Järelevalveamet on arvamisel, et EFTA riigid kehtestavad keerulise ja väikese eelarvega filmi määratluse ise, lähtudes oma riigi oludest.
4. Selleks et abi soodustav mõju oleks neutraalne ja et vältida abi andmisega mõne konkreetse filmitootmise tegevuse meelitamist abi andvasse EFTA riiki või selle säilitamist abi andvas liikmesriigis, ei ole lubatud anda abi konkreetsetele filmitootmise etappidele, näiteks järeltootmisele.

Nende kriteeriumide kohaldamisel lähtutakse mitmest kaalutlusest:

16. Järelevalveamet on seisukohal, et abi andmisel tuleks lähtuda konkreetse filmi kogueelarvest ja tootjal peaks olema õigus valida, millised konkreetsete kulud ta teeb teises EMP riigis. Filmide ja telesaadete tootmise sektori ettevõtjatele võidakse anda ka muud abi (nagu regionaalabi, abi VKEdele, abi teadus- ja arendustegevusele, koolitusabi, tööhõiveabi) vastavalt riikide horisontaalsetele abikavadele, mille järelevalveamet on heaks kiitnud vastavalt EMP lepingu artikli 61 lõike 3 punktides a ja c sätestatud eranditele.
17. Järelevalveamet on nõus sellega, et EFTA riigid kehtestavad abikõlblikkuse tingimuse, et teatav osa filmi tootmise eelarvest tuleb kulutada nende territooriumil. Seejuures lähtub järelevalveamet sellest, et kulutustele mõningate territoriaalsete piirangute kehtestamine aitab vältida loometööks vajalike kogenud ja tehniliste oskustega inimeste lahkumist. Neid tingimusi tuleks kasutada mitte rohkem kui on vajalik kultuurieesmärkide saavutamiseks.
18. Järelevalveamet on seisukohal, et filmitootmise omapära tõttu on audiovisuaalteoste tootmise eelarve kunstiteose loomise seisukohalt mõõdapääsmatu riskikulu ja seetõttu nõustub, et abi arvutamisel võetakse aluseks kogu eelarve, olenemata eelarves ettenähtud kulude laadist. Kui abi antakse vaid teatavatele filmi eelarve kuludele, võib riik sellega eelistada neid sektoreid, kes saavad kasu abi saavatest eelarvekuludest, mis ei tarvitse sobida kokku EMP lepinguga.
19. EÜ programmide (näiteks MEDIA 2007) makstavat otsetoetust ei arvestata 50 % suuruse ülemmäära sisse, kuna tegemist on abiga filmide levitamisele teistes riikides, mis ei lisandu sellele abile, mida riik annab tootmisele ja levitamisele riigisiselt.
20. Telesaadete edastajatele kehtestatud kohustuste tõttu audiovisuaalteoste tootmise tehtud investeeringud EFTA riikides ei ole riigiabi, kui niisugused investeeringud kujutavad endast telesaadete edastajatele mõistlikku hüvitist telesaadete edastajatele. Seda, mil määral nimetatud kohustusi võidakse üldse riigiabiks pidada, tuleb käsitada vastavalt sellele, milliseks kujuneb Euroopa Kohtu praktika pärast 13. märtsil 2001 kohtuasjas nr C-379/98 (PreussenElektra) tehtud otsust.
21. Järelevalveamet on seisukohal, et eespool nimetatud kriteeriumide abil on võimalik leida tasakaal kulutuurioste loomise, EMPs audiovisuaalteoste tootmise edendamise ja EMP riigiabi eeskirjade täitmise vahel.

PARANDUSED

Komisjoni 3. märtsi 2011. aasta määruse (EL) nr 222/2011 (millega kehtestatakse erimeetmed seoses kvoodivälise suhkru ja isoglükoosi Euroopa Liidu turule toomisega turustusaastal 2010/2011, kohaldades vähendatud kvoodiületamise tasu) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 60, 5. märts 2011)

Leheküljel 9 lisas

asendatakse „Määruse (EÜ) nr 967/2006 artiklis 3 sätestatud tasu ei kohaldata turustusaastal 2010/2011 kogustele, millele käesolev sertifikaat on väljastatud, eeldusel, et täidetakse komisjoni määruse (EL) nr 222/2011, eelkõige selle artikli 2 lõike 4 punktis c sätestatud eeskirju”

järgmisega: „Määruse (EÜ) nr 967/2006 artiklis 3 sätestatud tasu ei kohaldata turustusaastal 2010/2011 nende koguste suhtes, mille kohta käesolev sertifikaat on väljastatud, eeldusel, et täidetakse komisjoni määruse (EL) nr 222/2011, eelkõige selle artikli 2 lõike 5 punktis c sätestatud eeskirju”.

Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta otsuse 2011/106/ÜVJP (millega kohandatakse otsuses 2002/148/EÜ, millega lõpetatakse AKV-EÜ partnerluslepingu artikli 96 kohased konsultatsioonid Zimbabwega, sätestatud meetmeid ja pikendatakse nende kohaldamisaega) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 43, 17. veebruar 2011)

Kaanel sisukorras ja leheküljel 31 otsuse pealkiri

asendatakse „Nõukogu otsus 2011/106/ÜVJP, 15. veebruar 2011 ...”

järgmisega: „Nõukogu otsus 2011/106/EÜ, 15. veebruar 2011 ...”.

Tellimishinnad aastal 2011 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	770 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	400 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

ET